

శంకరాచార్యులు

శంకరాచార్యులు

శ్రీ వాచా

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము ప్రథమాశ్వాసము

శ్రీవాణీవరవాసవాదివిభుదశేణీశిరోరత్నతో భావిభ్రాజితపాదపంకజా
 స్తమాభామామనోభతకా । శీవిశ్వేశ్వరుడిందు శేఖరుడురక్షించున్దహా
 న్నాపి । ద్యావధిష్ఠునిబాచయప్రభునియెల్లామాత్యమాడామణి॥
 చ॥ జలనిధికన్యకౌమ్మెలుగుసంతతకౌస్తుభవైజయంతికానిలసితకాంతివా
 సపునిన్లుకృపారసధారవృష్టిగా । నెలమివహించుచుబొదలుకృష్ణపయో
 దముప్రొదిసేయుసత్ఫలితవిభూతులింపెనగబాచయయెల్లనికీర్తిసస్యముకొ
 లా॥ నీరేజప్రభువుండువాక్యతిజగనిర్తాణదతుండుజం । భారతిప్రముఖామ
 రార్చితండువేదార్థప్రభోధక్రియా । పారీణండువిరించిదానజితదేవత్వై
 రుహుండైనయా । డూరెల్లతీతిపాలమంత్రినిజిరాయున్మంతునింజేయుతక॥
 డి॥ అల్లదెమాతులుంగఫలమంచునవోదయభానుమండలం బల్లనఁజొవుడుం
 ఘ్నులహస్తమునంగబళింపఁగోరువా । గ్వల్లభముఖ్యదేవగణవంద్య పదా
 బ్జుండుకుంజరాననుం డెల్లనమంత్రిశేఖరునకీర్తిసేధిక్రుండు గావుతక॥మ॥
 కరపద్మంబులంబు స్రుకంబుశుకముంగంజాతమున్వీజెయం । గరముష్పంబు
 దంబుతోనుపనిడన్లుంటాపథశేణిహం । సరథంబెక్కిచరించు చంద్రముభిభా
 మాదేవిసర్వజ్ఞుఁడె । యురతీతప్రతిమానరూపనిధిసీడూరెల్ల సామాత్యునికొ
 డ్కొనల్లనివెల్పుజోటిరతినాధునికూరిమితల్లియామిని । వల్లభుతోడబుష్టువుశి
 వోపేతురాస్యవధూవయస్యయుఁ త్ఫల్లసరోజవార్త్యములం బొల్పెనగన్వ
 హరించులత్తీమా । యెల్లనమంత్రిశేఖరునియింటవసించుమనోహరాకృతిక॥
 డి॥ చేటిక లేవధూటికితచీముఖసర్వసుపర్వభామిని । కోటులుసద్దమేకుటిలం
 తలకీశ్వరుమేనువువృషే । పాటలగంధికింజీకురభారముపైనుడురాటిశోర
 మా । జోటిభవానిచాలగృహజూచునుబాచయయెల్లధీమణి॥ తే॥ అరగహి
 మధాచభామసౌమ్యగురుశుక్రతోయజాప్రజరాహుకేతుగ్రహంబు । తెలమి
 న్నేకాదశస్తా ఫలముఁడు । రెవుడుసీడూరయెల్లమంత్రిశ్వరునకు॥వ॥ అనియి
 న్నాడవతాప్రార్థనపూర్వకంబుగాఁ గృతీశ్వరున కాశీర్వచనంబు లానెల్ల

తే॥ సరవిదీపింపనామ్నాః సరణిదజ్జిసి । పాలునీరునుబోలెన్పై ననల్లి ।
 యనఘతరమూతికగీ గ్వంః సనచదిష్టు । బాదరాణుణహంసంబుఁ బ్రస్తాపితు॥
 శా॥ తారానాథ మరీచికాచ ముక్తతోద్యన్నాత్పరంగత్పయః । పారాచూ
 రవినిమకలోమికపటలీపర్యాణువాఙ్మిమిత । శ్రీరామాయణ కావ్యసృష్టి
 కష్ఠితాసిద్ధాంతశుద్ధాంతవి । ద్యారాశిక్ఘచువామలూరుభవుఁడతఃప్రతీక్ష
 ణికంచెదన్ ॥ క ॥ ధీరులబాణమయూరుల । భారవులై వెలయుమాఘభా
 రవులనుదా । ధారాపాణింధమకవి । తారచనాకాసుఁ గాళిదాసుఁడల్లె
 తున్ ॥ క॥ విమలకవిత్రణునిమిత । సమధికరసవత్ప్రబంధసాహిత్యకళా । సు
 మనస్తటికిల్లో । లమలంగ్రీడింతుఁడు-శంకప్రతిభన్ ॥ ట ॥ పైకొనుకాంక్ష
 దగిలిపల్లరుభీకరలోభిగేవావల్మీకములందుఁ బాణునియమేయముదోద్ధత్తు
 ఁడు-పిండద । ర్వీకరరాజికిన్వివిధవిశ్రుతకావ్యకళావిశేషన్ । త్రాకుశలార్య
 తంత్రములు గారుడమంత్రములందు నారయన్ ॥ చ ॥ వడియును బాసమున్వె
 దకువాఁడుప్రబంధమూర్తానియేమిచె । పైడి నగుఁ బాటగున్నకవి బృంద
 ముముందటమాటలాడు వెం । బడినవితంముదామెనులభిష్ఠితోనుచితస్థలంబు
 లన్ ॥ బడిబడివచ్చినిల్చి బహుభంగులంద్రోవలజూపకుండినన్ ॥ చ॥ అనిసకల
 నుకవిజననమసాకరంబునునగుకవినికరతిరసాకరంబును గావించి యేనొక
 నవీనప్రబంధంబును సంధింపంబూనుసమయంబున్ ॥ సీ॥ తనయశో మహిమ
 గంధర్వభామాహస్తవల్లకిసంగీతవణకనంబుతనవదాన్యతయధికజనమనో
 రథదానపారీణగీర్వాణపాదపంబు । తనవిలాసంబుదంతావళగామినిదృక్ప
 కోరకనిశాధిపమరీచి । తనభుజావిక్రమంబునతారిదుర్వంత్రిదందశూకాచ్యుత
 స్యందనంబు॥ తే॥ గాఁగవెలసినచంద్రశేఖరపదార । విందసేవాకళాలబ్ధవిభవ
 శౌలిమాన్యూడిడూరియెల్లయామాత్యమాళి । యుల్లమానందమునఁబొంద
 నొక్కనాఁడు॥ సీ॥ అలయుగంధరుసాటియగునితికార్యక్రియాధురంధరులైన
 యాప్తసచివు । అలపరాశరనూతిఁదలపించువేదశాస్త్రాధికవిద్యాధురీతాన్య
 వితతు । అలబాణువారయుకావ్యక్రియావైఖరిసారస్యనిధులై సనతగాపిండ్రు
 లితవురందరనూతి గెలువంగ నూహించు విక్రమక్రమధుర్యవీర భటులు॥
 తే॥ అప్పరస్త్రీలఁబోలెడువజ్రముఖులు । కలితసంగీతధారయ గాయకులను । మ
 హిమఁగొలువంగనిజసభామందిరాంత । రమనబేరోలగంబుండిప్రముద్రలీల॥
 మ॥ ననుగొండిన్యమునిండగోత్రజునుధాంధస్సిందుకల్లోలతు । ల్యనిరాశ్వా
 టవచోధురంధరునిచేచామాత్యసత్పుత్రుదా । వనచారితుశశాంకమౌళిగ
 డేచాలబ్ధసాహిత్యస । ద్దునిన్యధునిధేయశంకరకవిన్ దాక్షిణ్యపుణ్య

కుక్షిః || శ్రీశ్చమత రావించియైర్హాసనముననునిచి । తత్పరతమీరగంధాక్షతంబు
 ల్పాద్మికాక్షగర్భాదుర తాంబూలకనకభూషణైః । కంబరంబులుదనియనందంద
 యొసంగె || తే||న ప్రసంగ తానములలో యశసరగ్రామ । కృతియెకావునసీవానరి
 యున్నట్టి శిరుపమానహరిశ్చంద్రునిపచరిత్ర । మంకితము సేయునాపేరననఘచరి
 త్రము || అనుటయునట్లుకాక యనియంగీకరించినరససంగీతసాహిత్యవిద్యావి
 నోధగ్రాహ్యవిహారుండును వసుంధరాభారభరణదత్తదక్షిణ భుజాచక్రశ్రవో
 ధ్యక్షుండునునవార్యతరచతురశ్చార్యహర్యక్షుండును మత్తమరాళ గామినీవి
 శాలనయనచకోరసంపూర్ణాపూర్ణి మాచంద్రుండునుభోగదేవేంద్రుండును
 పటనిపురుర్మంత్రిజవాఖర్వగర్వపర్వతకులిశాయమానకౌశ్యేయకుండునువ
 స్త్రీప్రకమనోరధార్థదాయకుండును శంభుసేవావిశేషలబ్ధవిజృంభమాణ శాశ్వ
 తైశ్వర్యుండును శాండిల్యమునిచక్రవర్తి గోత్రపవర్ధనక్రియాధుర్యుండునున
 గునీడురెల్లయామాత్యువంశావతారంబభివణికంచెద || శా|| కల్యాణాత్మక
 మూర్తికబృంభితపోగాంభీర్యధుర్యాత్మసా|| కల్యాణ్మయరహస్యవేది బుధ
 లోకస్తుత్యువంభోకభూ|| తుల్యప్రాభవశాలింబంకరుహబంధుస్వచ్ఛతేజస్వీ
 శాండిల్యస్సంయుమిచక్రవర్తితగువణికంపంగనశ్రాంతము || తే|| ఆమునీశ్వ
 రువంశదుగ్ధాంబునిధికంబూర్ణానిహారకీర్ణుండైవణానీయ|| మహీమవిలసిల్లె
 సింగనామాత్యవర్గు|| డనఘుమతిబల్లికురువపురాంకుడగుచు || క|| దరలింగ
 మంత్రితనయులు|| సరసులుప్రేగడనయుగౌరసచిపుండునుగుణా|| భరణుండ
 మరణ్యయునుస్థిరకీర్తులవెలసినధికించితామణులై || చ|| పెగడనమంత్రిబం
 ధుజనబృందముపేరొకనసుండిశాసనుం || డగుమతిశాలివీరసచివాగ్రణిపుత్రి
 కంచిపుమాంబికం || దగుమహీమన్వివాహమయిధన్యచరితులగంగాంచెబుత్రు
 లక|| జగదభివణానీయలవిశాలయశోవిభవాభిరాములక|| సీ|| స్వర్ణాదీలహా
 ర్షికాసందోహవిమలయశస్కరశ్రీశాలిభాస్కరయ్య || ధారాధర మర
 జ్జ్యోరుహబా రాతివితరణగుణహరివీరశౌరి || చేతోభవారాతిసేవాధురీణుం
 యుధూతలాధిపమంత్రిపోతవిభుండు|| సంగీతసాహిత్యచతురవిద్యాకళాల్లీలా
 ప్రగల్భుండులింగరాజు || తే|| పెద్దతాననడనరిన పెద్దవిభుండు|| మహీమ వెలసిరి
 రాజవ్యమాన్యులగుచు|| గల్పతరుపంచకమురీతిగ విజనాధిక|| యూధములకేష్ట
 ఫలములనొసంగఁజాలి|| వ|| వారిలోన|| సీ|| యాచక దారిన్య హరణకారణగుణ
 శ్రేణియెవ్వనివిశ్రాణనంబు || శాతోదరీజనచేతోముదాపాది వణితస్సూ
 ళ్లికైయెవ్వనిమూర్తిక || కపటశాత్రవమంత్రిగర్వపాథోరాశిబాడబంబెవ్వని
 హాహుతిము || దిగ్గంతదంతకాంతిప్రహాసిప్రభావలసనంబెవ్వనివిమలయశ

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము-ప్రథమాశ్వాసము.

ము॥ తే॥ దండశూకాచి నాథమందాక్షదాయు । రూఢి నెవ్వనిచాటుకొన్నభ
 శఃశ్చయతఁడు పెంపొందునొక విఖ్యాతిబల్లి । కురువ పెద్దనయనుమంత్రిత్వంబు
 రుండు॥ తే॥ ఆర్దివివాధి నాయకునియంతటివాడురువైభవంబునక॥ గద్దరివైకు
 లంబ్యులముగాగగనుగొనుచున్నారేమిసే । ప్రొద్దునుబాంధవాధిజనప్రోవణ
 మేమరండెట్టిధన్యుడో । పెద్దనదద్దయుంబ్రబలె విద్వదనీక వసీపకస్తుతీకా
 తే॥ ప్రాజ్ఞుడైకీతిగనినట్టిపట్టుమెట్టువోత నార్యునిపుత్రసంభోజనేత్రం । బురి
 యంబయ్యెంజికమాంధావదూటి । నింపుసొంపొంద బెద్దమంత్రీశ్వరుండు॥ ము
 వినుతచరత్రచికమామకు బెద్దమంత్రీబ్రాభవాధికు । ల్లనయులుసంభవించిరి
 ముదంబుచాచయడండవాధికు । న్నససిజవాసవాత్మజసమాసవిలాసుడుత్రే
 గ్గడయ్యయూ॥ ద్వినుతవివేకధూక్షణుడునీరయంబురితాథులెంతయుకొవ్వ
 అందగ్రజుండు॥ నీ॥ చాంతాజనస్వాంతసంతోషకరరూప హసితలతాంతచా
 ణాసలుండు । సుకవిసందోహసంస్తూయమానాశ్రాంతవిశ్రాణనక్రియావిబు
 ధశాఖి । నిఖిలవిద్యాకళానిరవద్యవైఖరిలీలావివేకనాళికసూతి । భర్తకోటిర
 త్రిమాగగగనగళోర్తిచ్చటాసన్నిభస్వచ్ఛకీతి॥ తే॥ బంధుజాతపయోజా
 తభాసరుండు॥ భూరిగాంధీర్యులనయవిధూక్షణుండు । ప్రబలవాణీశవంశ
 వారాశితుహీన॥ ధాముడీడూరిబాచప్రధానమాళి॥ యాచకలోకరక్షణస
 మంచితధూరిదయాగుణత్రియా । ఖేచరువంశ సాదనుమ్యుగీనయనాజన
 వంశభాణువి । ద్యవళురాన్య సీత్యరపహంబు రుహద్యయ చంచరీక్
 ముం । బావయమంత్రీ ప్రంగవుని బ్రస్తుతి చేయుదు రార్యులెప్పుడుక॥
 క॥ ప్రేగడనమంత్రియకొరుచి । నగుదుహీనాచలముబక్షి నాయకకులమున్నగ
 భిద్దంతావలమునుగగనభుసీబలముజంద్రకాంతోపలముక॥ చ॥ మకరపతాకు
 భూకృతిహిమద్యుతినిర్మలకాంతివిష్టుసా । యకునివిభూతిదాండుతనయాగ్రణి
 ధర్మగుణప్రపత్తిహాటకగిరైవ్యవృత్తిగపటప్రతిపత్తుతమోదినేంద్రులు॥ ల్లి
 కురువ పెద్దమంత్రిసుతులీలనుశించెదవీర నార్యునిక॥ వ॥ వీరిలోన॥ చ॥ తే
 ఘుడుచులైపూడికిమరాధిపుకూరిమిపుత్రునిదినం । దనకెనయయినపద్మనయ
 నరాదేదలింగమబెండెకట్లకా । ననుడగుపర్యతయ్యనుత జంద్రముఖించినలింగ
 మాంబనిం । పెనయవివాహమయ్యెవిభవేంద్రుడుబాచయమంత్రియన్నతిక॥
 నీ॥ అవసీసురశ్రేణికివృతాన్నమొసగెడుమెలతలకీయంతిమేలుబంతి । ధ్రువుని
 యానితియొక్కలవములంఘింపనిసఖియలకీభామజన్మనీమ । పరమపాత్రవత్స
 గరిమంబునొకడుతాటగవతులకీమేటిజోటి । ధన్యులుతరత్నములగాంధీ
 నచ్చూతతులకీమరమత ల్లితల్లి॥ తే॥ పుణ్యములప్రోగుగాంధీర్యమునా

శ్రీలక్ష్మీమహాతపోభాగ్యగుణములమందిరంబు విభ్రాతవర్ణలక్ష్య కేసునికొన
 గలతలవిలసిల్లెవాచయలింగమాంబుచు॥ పతితనపాలిదై వమసిభావన సేయ వు
 కంధీరింధుసంతతులకుసంతలంబునుసుదామధురాన్నములన్నిపూజయా
 క్కృతినిరీతుష్టిగానొసగునింపెనగంబినలింగమాంబకితీతిబ్రతిసేయలేరును సీ
 హలోచనలెన్నిచూచినక॥ సీ ॥ అనభవతఃకుడుదాచయ దంత్రివర్మ
 దుహరిణాపీపెదలింగమాంబవలన నిర్ధతేజోసిధిన్లె యామాత్యుఁమో
 దనమధీరుసోమధునునిఁబినలింగమాంబికావనరుహానినయందురసిక శేఖరు బె
 గరామవిభునిఁబినరామధీమణిబ్రయవచోవైఖరిబ్రతిభాసమగ్రునిబర్వత మ్యు
 క్తి॥ గనియెవారలువంశమాకండవాటి కావసంతులుహరిదంతకరజడంత
 కాంతినివహింతుకారినితాంతకీతికా రుచివిభూషణలభాభివచరపతులు॥
 ఉ॥ రామధుజాబలాధ్యునిబురందరవైభవధుశ్చబాంధవా రామవసంతమూ
 తికనమరద్రుమపుష్పగళన్తరందథా రామధురోక్తివైభవధురంధరు నెన్న
 దవీరమంత్రిశ్రీ ॥ రామనదండనాయకునిరాజసభాభవనాంతరంబునకా॥శా॥
 ఈడూరికృతసారురీరికలనావృద్ధ్యానవద్యంబులీ ॥ యీదులెల్లనమంత్రిశేఖ
 రువచోహేవాకముల్తాండవ ॥ క్రిడాకౌతుకజ్యంభమాణభణిరాజేంద్రయూర
 తోటిరగం గాడోలాయితనిమఁలోమిఁపటలికాభధ్వనిప్రాధికికా॥సీ॥ గాంగే
 యవిస్ఫులికాగాంగేయవిస్ఫులికానమరదేహప్రభావిమలమతులబంచాననా
 వృతిబంచాననాకృతిబాలుపొందెశౌర్యవిభూతులందు ॥ నాగేంద్రవైఖరివా
 గేంద్రవైఖరివిలవిల్లెబలచోవిభవములను హరిజ్యంభంబున హరిజ్యంభ
 ంబునబొదలెలక్షీయోగభోగమహిమ॥ తే॥ నతడుకరహాటకాటకాట
 యవనకుంతలావంతిన్మపసభాభ్యంతరాశ ॥ సుకవిగాయకలోకసంస్తుత్యక్తి
 తిక నిత్యుడిడూరిసోమనామాత్యమాళి॥ మ॥ పెదరామయ్యనువాచయంత్రి
 మునుగాంధీర్యాంబుధింగామిని మదనుంబేరొనవచ్చురాజసభలన్తందాకినీ
 చందన ॥ త్రిదశత్వైరుహతారహరినిభక్తిర్నిస్ఫులికసంపూజాస ॥ ర్వది
 శోభాగునీమేరుజైలధ్యుగీగీర్వాణాధిపప్రాభవతుక॥క॥ వనరాశిఘనగభీరునిఁబి
 నరామనమంత్రివర్మభేరొనగదగుం దనరారువేడకయాచకజనరాధాత
 నయబాచసచివాత్మజునికా॥ క ॥ పర్వతమంత్రిని హిమవ ॥ త్వర్వతఘ
 నదైర్యఘోరభామాజనద్య క్వర్వతనూసాందర్యును ॥ పర్వతరుత్యాగశీలు
 బ్రణుతియొనర్తుక॥క॥అందగ్రజండులోకా ॥ నందకరుండొప్పనిండ్రనందన
 భింరాణ్మందనలక్షీనందన ॥ సౌందర్యస్ఫులికయెల్ల సచివుడుధాత్రికా॥సీ॥

భూరిసుదర్శనస్ఫూర్తికృష్ణవియందుదనయందుగలుగంగదసరినాడు । చతు
రాననపౌండ్రజలజాసనునియందుదనయందుగలుగంగదసరినాడు । ప్రజలభో
గోన్నతిఫణివల్లభునియందుదనయందుగలుగంగదసరినాడు॥ తే॥ మతివితరిం
పగేవలమంత్రమాత్రు । డేవనింజయబాహుశౌర్యాధికుండు । సత్యవస్త్రశ్రీ
దూరిశాసనుండు । హితవచోహరిబాచయెల్లశారి॥ వ॥ అమంత్రనిధాన
బుసకునిజస్థానంబు॥ మ॥ అరవిందాసనవాసవాద్యమరలోకారాధ్యకరోగట
కే । శ్వరకారుణ్యనదాభిరక్షితముభాస్వదీప్తిమద్యూనురో । తరనిత్యక్త
తిపాతనిస్సనముదాత్తశ్రీజస్రంబుని । ధరణింబేరోగననాప్పుగారోగలన్న
గోదావర్యప్రాంతంబునక॥ సీ॥ ప్రాలేయశైలేంద్రబహుశృంగసంగతస్త్వ
క్రోపలప్రభాపటలములకు । జంద్రోదయారంభసంతోషితాంమృతాంభు
ధానతరంగధేనములకు । వాసంతసమయగీర్వాణసర్వసంహాతశాఖానుమ
వ్రాతములకు । వారిజాసనవధూవక్షోజపాటీర జంబాలచర్మామచచి
కలకు॥ తే॥ విందులీదూరియెల్లపృథ్వీకళత్ర । దండనాథయశఃకాంతి మండ
లములుదిక్సరోజాతలోచనాదీఘకర్ణ । కోణముక్తాఫలభ్రాజికుండలములు ।
శా॥ వేదాద్ధప్రతిపాదనప్రకటచిద్విద్యాభురీణుండుసా । త్విదధేకండుకళావ
తంనుడుసమగ్రప్రాభవాఘ్యండునై । కేదారేశగురుతిడుసత్యపగటాక్షిం
పంగవధిల్లుని । త్యోదారప్రతిభాగుణాభరణుండీడూరెల్ల నార్యుండీల్క॥
శా॥ చూడండన్యనుధాంచుబింబవదనాస్తోమంబుదానెట్టిచో । నాడంజాలి
డసత్యవాక్యములుగర్వాయిత్తులన్నతులం । గూడండెన్నడుంబూణకచంద్ర
నుమనిఁకోదండరూపాధికుండీడూరెల్ల నమంత్రంబోలకలరేయెవ్వరునిద్దా
ర్తుణి॥ చ॥ సరసజనాగ్రగణ్యుండునుసత్యవచోచనాధురీణతా । భరణుండు
నయినయట్టిఘనుబాచయెల్లనికీర్తికామిని । కరతలమల్లికాప్రసవకందుక
మంబురుహాభియాతిత । త్వరిమశలోలషట్పరణపంక్తియెలాంఛనమెన్నిచూచి
నక॥ గీ ॥ సరససారసదినరాజుసత్తిరాజు । లింగయామాత్యప్రతిపాతీకో
నేత్రరూపగుణశీలనుతభవాసిపురంధ్రీ । నెలమివరియింజెనీదూరియెల్లమరో
త్రి॥ సీ ॥ పరమపాతివత్యగరిమనరుంధతీసంపూర్ణ పూణికుమాచంద్రవదన
సదమలసత్యభాషావిశేషంబుల రాజీవగర్భమరాశయానయపరిమితంబైన
యట్టితాలిమికల్పిధాత్రీసరోజాతపత్రనేత్ర । శాశ్వతైశ్వర్యవిస్తాశశిసూక్ష్మ
ర్తులనమృతపాదోరాశియాడుబిడ్డ॥ తే॥ బాంధవాత్రితధూనురప్రకరసంత
తాన్నవిశ్రాంబుననన్నపూణకయనగనీదూరియెల్ల నార్యునిపురంధ్రీని
కానికాండెన్నాచిపాదవచనగిత్తు॥ డ॥ బావజగూపవిద్రామవిబాసితుడెలన

9)

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము-ప్రథమశాస్త్రము.

మంత్రాక్షరభవా! నీవరవణికినివణికిమణికి మణికి రులుగల్గి రాత్తజాలి కోవిదవ
ర్ణసిములెతికోమలమూర్తుబంధులోకసం । భీషణదత్తులెంతయునుబా
చయ్యంగఁజేయఁగతియున్కొక॥ఈదృగ్విధమహిమాయుతి । కాదిత్యాపల్వ
భోవరౌద్రత్యగవీ । సాదృశ్యవితరణశ్రీ । మోచితవిభుదేంద్రతతికి ముఖ్యస్థితికి॥

షష్ఠ్యంతములు.

క॥ ఆరాధితశంభునకును । సారబలాన్వితఘనభుజాస్తంభునకున్ । దూరీకృష్ణ
వృంధునకుద్రయారచరాబంధురక్షణారంభునకున్॥క॥ సతతాన్నదానసంర । ష్ట
త్సానాధరణిలోకగీర్వాణునకున్ । జతురవచోరచరాత్రి । ప్రతిభానుకపిత్యత
స్యపారిణునకున్॥క॥ గురుచరణయగళసేవా । గురుతాత్పర్యనకుమంత్రకుల
ప్రత్యునకున్ । గురుతరమతకిన్ గౌరీ । గురుసన్నిభదృతికినిసతకోవిదతతికిన్॥ క॥
మౌనిజవవంద్యగౌరీ । జానిపదాంభోజయగళసదమలసతత । ధ్యానపిలీనస్వ
చ్ఛమ । నోనాశీకునకుసతతనుతలోకునకున్॥ క॥ పాటీరపీఠహిమకర । కోటీర
తుషారహారగోషీరమరుద్వోటకహటకగర్భవ । ధూటీసమవిమలకీర్తిదుర్వ
స్నతీకిన్॥క॥ నిరుపమనృపకార్యధురంధరునకుశాండిల్యగోత్రునకుబాచమహీ
వరమంత్రితసూభవునకు । హరిహారువిభవునకునెల్లనామాత్యునకున్॥ వ॥ ఆ
భ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగానాయొనర్పంగడంగినహరిశ్చంద్రచరిత్రంబనుమ
హాప్రబంధంబునకుగధాక్రమంబెట్టిదన॥ఉ॥ శీతరుణీమనోహరవిరించినమా
నిమహాతపోధన । వ్రాతనివాసయోగ్యమమరద్రుమతుల్యసమస్తపుణ్యధా । జా
తలతానికేతనవసత్పికముఖ్యశకుంతమంతయున్ । ద్వైతవనంబుపొల్పువసుధా
రణణిహరిసీలభూషణై॥ చ॥ మదనవిరోధిదాపససమాజముపూజయొనర్చు
దాకవట్రుదములుపుష్పగుచ్ఛములపైభ్రమరింపవుచంద్రశేఖరన్ । మదమున
జుజ్జనంబుమునిముఖ్యులు సేయకమున్నహంసము । ల్లదియొగడబోవుతామరికొ
లంకులకవిష్పినాంతరంబులన్॥సీ॥ విశ్వసితకుముదారవిందసౌగంధికవిస్ఫురద్యా
సనావిలసితంబు । చంచరీకమరాళవక్రవాక్క్రౌంచబకసంచయారావభాను
లంబు । తీరద్రునుమగుచ్ఛవారనిర్భన్నకరస్థసమేతంబురాజితంబు । మత్స్యకచ్ఛ
పమహామకరాదిజలజంతుసంతానసంచారసలితంబు॥ తే॥ సతతకేళివనాస
క్తసంయుమీంద్ర । బాలికాకుచకాశ్మీరపంకసురభి । రంగదుల్లాలకల్లాలసంగ
తంబుధుచిరమైపొల్పునొకకానరోవరంబు॥ తే॥ ఆసరోవరతటముననమరవిట
పికరణినుడివోనిపల్లవోతరలతాంత । చయతలాటుపలాలులజాలవిష్ట । ఏగు
నొకకరసాలపుధీరుహంబు॥ శా॥ ఆమాకందముక్తిందభమణిజురణ్ణావా
ససంశీలుడై । భీమాదున్నిజసోదరులుపురుం । గేమంబుకోగొలంకా । బా

మారత్నముచేర్చిద్రౌపదివ్యహాభక్తిస్సంపదంగానా । నామానీందకధాప్రసూ
గములరానందంబుతోనుండంగఁ ॥ ప॥ ఆసమయంబున॥ శా॥ గండూషీకృతవేద
శాస్త్రనిఖిలగ్రంథార్థసారుండుమా॥ ర్తాండానూనతనుప్రభాంచీతుడునుత్రా
మాదిగిర్వాణసే॥ వ్యంజుహాకరిసిస్తాబోతముముషివ్యూహగ్రగణ్యండుమా॥
రగంజేయుండుస్వప్నచూలశశిరేఖాశేఖుండిమ్మలక॥ సీ॥ భసితత్రేపు ద్రావి
కఫాలభాగముతోడదురాత్రుమాళికారుచులతోడఁ ॥ బల్లవారణజటాపటల
భారంబుగోడనవ్యపలాశదండంబుతోడ॥ నుత్తమవ్యాఘ్రాజినోత్తరీయముతో
డరమణీయదర్పంకురంబుతోడ॥ సతనిర్మలస్ఫటికాక్షసూత్రముతోడధవళయ
జ్ఞోపవీతములతోడ॥ తే॥ బుగ్గకల్లోలవత్సలంబుపూర్ణఘనక॥ మండలముతోడనీ
నయసంపదలుపొదల॥ గదిసిభజియించువరివ్యగణముతోడ॥ గరిమనేతెంచె
బాండవాగ్రహిణిడక్ష॥ సీ॥ అరుగుదెంచుటయుఁ దానల్లంతదవ్యలంబాడగాంచి
యెదురుగాఁబోయిభక్తీననజసమేతుడైయందందపెకుటవదనములూనర్చి
తోడొకనుచువచ్చి॥ పావనసలిలార్ఘ్యపాద్యావిధులంబూజించికుశాసనా
సీనుఁజేసి॥ హస్తాబ్జములుమోడ్చియంతరంగంబునబ్రేమముప్పిగింపసేమమడి
గి॥ తే॥ సమయసమచితవ్యదువాక్యసరణివెలయఁ ॥ గోరిసుఖిగోష్ఠినడపుయ
గొంతప్రార్థు జరిపెను॥ తీసుతాగ్రణిసంయమిండు॥ బ॥ కెట్లనివినయసంపదలు
పొదల॥ శా॥ అర్కభ్రాజితలేజకల్పవనమూహంభోజహేమంతదు॥ స్తరాక
తీతమతిప్రభావనునస్సందోహకోటిరసం ॥ పరాకానేకమణిప్రభాభివిలస
త్పాదాంబుజద్వంద్వయో॥ మారగంజేయమనీంద్రశక్యమేభవన్తాహాత్త్యము
త్రేరొగనక॥ క॥ విచులతపఃపరిపొషితకమలాసనకమలనాభకమలారికిరీ॥ ట
మహానుభావనినుబో॥ లమహాత్ములుముజ్జగంబులనులేరరయక॥ మత్తకోకిల॥ ఆల
పోతునుజింకయుకగరశౌంకమున్దజవర్షముక॥ శూలముంజదలేటిదామర
చూలిఘోరికపాలముక॥ ఫాలనేత్రముబూపచందు॥ బాపపేరునుజాపుదుక॥
హేలమైజరియించుచేపుడనీవుకేవలమానివే॥ క॥ ఇత్రాపసపుంగవులకు॥ ముత్తా
తపునీవుగావెముజ్జగములమీ॥ చిత్రములకెఱుకపడనిన్మ॥ పోతమవృత్తములగఁ
వెయూపింపంగక॥ ఉ॥ కావునదొల్లిమీరరిసికాఁకె॥ నయత్తివృపాలకోటిలో॥
నీవసుధాస్థలిందొలుతనేమఱిరాజ్యముగోలుపొయిమో॥ దావహాలీగ్రమ్మఱ
బ్రజాభినుతిన్ధరనేనిట్టిధా॥ త్రివరునానతీవలయుడేటపడంగృపతోముక్తివ్వరా॥
క॥ అనియివ్యధముననడిగిన॥ వినిమారగంజేయమానివృషభుడుకులతీ॥ తనయా
గ్రహిణునిట్లుచుఘనకరుణాపాంగదృగ్వికాసములడరిక॥ క॥ మనుజేశ్వసివున్నచు॥
వైడినమాటకుడేటపడగడెందంబుముదంబునుబొందసదు॥ తరిమగు॥ సముమ

శ్చస్యధ్వజశ్చ కథావేకస్మరణకా॥ నీ॥ ఆకాశవాహినీకాశపర్యంతభూకసరియూ
 సదీభాసురంబు॥ పవనభుగ్ధునివాథోవిహారియోగ్యానేకపరభూజితార్థ
 కంబు సౌధశ్చోగస్యస్తజలజరాగప్రభాపాటలీకృతదిజ్జుభస్మలంబు॥ నీకటలీ
 లారామవికచనానావిధప్రసంసౌభ్యవిభ్రాజితంబు॥ తే॥ కరముకొనియాడద
 గునహంకారవైరిః ధారుణీధరజలదసమీరణంబు॥ పబలవిభవాకరమువీరభట
 సికా॥ కేసరిక్షోణిధరముసాకేతపురము॥ తే॥ ముక్తిదులైః పురముబుమ్మూ
 జసరాల్లవానిలోనగ్రగణ్యమైవసుధమీద బరగధనమనిపురికనుప్రాసమగుచు
 నిఖిలసిద్ధజరాదాద్యునుగునయోచ్య॥ క ఆపంకజసంభవునకు॥ నాపవనభగీశ్వ
 ర్దానకురాగుహుచకునో భూపాలపాగడదరమే॥ యాపట్టణమహిమ యోడశాం
 ష్కైవైక॥ శా॥ ఆకాశస్పృగనేకభూరిభిరవ్యాసక్తవైమానికా॥ నీకంబప్పరి
 వప్రమొప్పెనగుచిహ్నంపంగనిరా॥ లీలాశేఖరజిజ్ఞాసాశగి॥ బోలన్నెన్నెసం
 దిల్లిభాషాకాంతు డుస్పజి॥ నిర్వీనమహాశైలంబుచందంబు॥ శా॥ సాల
 స్థూలమనోజ్ఞశృంగఘటితస్వగ్ధాథలీలప్రభా॥ జాలంబుల్లలయంగనంబరచు
 నకాపాండంబుగాబోవం॥ గాళిందీరహేళిగన్గనెడివేడకన్వచ్చెనోకాక
 యం॥ చాలోకిపుసున శయింతునుసుధాహాశేందుబింబాననల్॥ తే॥ చల్లగలుడ
 లుదొగలకెందామరలును॥ నీలచిహ్న క్రిమిద్రువ లీలదనర॥ శీకరంబులుమాత్రిక
 శ్రీవహింప బరగుగ త్నాకరముబోలెబురముపరిఘ॥ ఉ॥ శ్రీవిలసిల్లునప్పరిచిచిత్ర
 పుగార్త్యతలంబులంబుయం॥ బావరనిప్రసంగములబల్ల॥ ఖాశోకి॥ శ్రమంబుశేం
 దురా॥ జీవదళాచుతేక్షణలచెక్షణలఘుర్నపయికితాపశు॥ లోవగశేయున
 భ్రానదిలోపలిమెల్లనిచల్తదెప్పెల్ క॥ సురభిభరిశిఖరమవి॥ స్ఫురదున్నశశ్వం
 గఘటితశుంభన్తణికుంభరూచిపరిపూరితాఖిల॥ హరిదంతరములపురంబుహ
 రిహరగృహముల్॥ తే॥ గగనగంగాంతరంగిణీకంకకచల॥ హరణగమనార్థజైవ
 కన్పితాతిహృద్యనిమలశశికాంససోపానవితతులనగ॥ బాలుచుగలభోతగోప్ర
 రములుపురము॥ తే॥ దానచారిప్రశస్తినెంతయును వెలసి॥ భూరిపద్మాభిరవ్యుచి
 స్ఫురగగవిగి॥ ధేనుకాహితమతివసుదేవసుతుని॥ బోలునప్పరిభద్రశుండాలశతు
 లు॥ క॥ నాకస్వామితురింగము॥ కోకనదప్రియునిరథముగజ్జంబులునే మోకాని
 యితరతురంగము॥ లాకటకములోనగలుగుహులకునెనయే॥ తే॥ తత్పరిస్థిం
 దనచూలయందములుహృదయ॥ వీధిమకుంనిమతిసుమీవిశ్వకము॥ కమలవస
 బాంధవుశతతాంగముగుబేరుపువ్వుకంబునుస్పజియించెబాలుప్రదొలక॥ క॥ గు
 ణులుశ్రు॥ శా॥ పారాయణులుతనూదీప్తివైభవాధరితనభో॥ మంబులువచ
 శ్చేషమపహంబులన్నరంధ్రములోని॥ బాహులుతెలక॥ క॥ చాపాదాయుదని

ద్యాస్త్రైశ్చ : గాంగేయులన్ని వరాధేయు ల్బ్రాహ్మణురాపురమున! భూషణ
 మాంబుజావిమాలికహారవిగళభిక్షాటకుడగుశివతా! బతుంటైమైజ్ఞాన
 పుడుబాణుండనియ్య! యజ్ఞేశ్వరబహసింపుదురితీజైశ్వర్యధుర్యులపవరితై
 శ్యులే! ఉభద్రవేణికాసంపదలబ్రస్తుకాంచినయట్టిసూత్తుక! బ్రదులుబాహు
 సత్పబలభద్రులుసంతతవిప్రభక్తిని! ఊద్రులుసర్వభీగుణాదీతదగ్ధసము
 ద్ములార్యతా! తుద్రులుతత్పరింగలంగమాద్రుల దైవ్యసూరాద్రులెన్నగి! క॥
 చతులరంగవీధీనతులుచుకారాతివీరనవజనులక్తి । విటుభయంకర
 శౌర్యవృక్షులుపురింగలుగపీభటులదలంపక! ఉ కీరకిశోరభాషనుగే
 సూచ్యములు! బ్రతుల్లపం! కేసుహపత్రసేత్రములుగెంపులనీనెడుతెద్యమో
 వులుక వారిణరాజ యనములువన్నెలుగానివిభూషణావళు! త్వరవిలాపనీ
 తతికిబల్లజువన్నెలుగావుచూడగక॥ ఉ! క్రొవ్విదగట్టినిబ్బరపుగుబ్బచనుంగవ
 లున్నగంబులక! నవ్వవిశాలలోలనయనంబులుంబున్నుమచందమామపై! జి
 వ్యకుండాలుద్రవ్యనుండొన్నిమొగంబులుగల్గిమవ్వపుంబువ్వలయెత్తులమ్ముదు
 రుపొందుగనప్పరిబుప్పలావికల్! సీ॥ దాడిమీఫలములందద్దీజవితతులదట్టించు
 గుచమలుధంతములు! ధారాధరంబులంద త్తటిదవ్వల్లులనదలించుగురులును
 సింగములును! దామరసంబులందన్యతాశంబులహసియించుమొగలుహస్తము
 లు! నంబువిచికలంద దావతకంబులనగువళిత్రయములుచాభితతులు॥ తే॥క
 లుచవుత్పలదత్తరాగములగెల్పు! వాలుగన్నులుతనువులవాసనలును! గలిగి
 యుష్పదురిష్పరాంగణములందు! లలితగతులైనవారవిలాసవతులు॥ ఉ! పార
 సుంబినిజనులవయ్యెదలొయ్యెతూటిపినవ! త్రోరహలిప్రసంకుమదకుంకుమ
 చ దంపకవిఘ్నర! త్వరభముల్లనోజ్జగతసారైకుగ్రోహటిరభూమిభృ!
 న్నామతమష్టనైలగనుంధ్యముజల్లందనంబుజూపుచుక॥ క॥ ఏతాదృశమ
 హిమంబుల భూతలమనజులచేతబాగడ్డాందినసా! కేతమునకునిధినివహని
 కేతనమనకధిపులమితకీకాస్సూతుకల్! ఉ! మానుగ తేపునుంబగుమాపుచి
 తామహమన్తధద్విష! ద్దానవవైరియూతుకలను దారగతినిహరించువేల్పుతే!
 జోనిధివళకతకయైసూర్యుడుషేలాసగంగనిత్యల! క్త్రినుతవైభవస్ఫురణజెం
 దినదానకశౌధురంధరుల్! సీ! చాసవనిభుడువైవస్వతుండునువికుక్షియునుని
 త్వోకున్మకేసరియును! బాణుడుననరణ్యపాధికపుండునువైస్యదుంధుమారు
 లుపరిపంధిజయులు! యువవాశ్వమాంధాతృకువలయేశులుపురుకుతాన్వహ్వ
 యుండుకాకుత్స్థవిభుండు! నంబరీషుడుత్రింశకావనీరమణుండుసారపుణ్యుడు
 మారిశ!ందవిబుడు॥ తే॥! యతిజెందిరిజలజాతబంధువంశ! మాతవనచేతుల

గోతరుభవతి తు లపితైత్రులుసకలలోకైకప్రాప్తంబు లభివలయుతనర్వం
సేసాధిపతులు|| వ. వారిలోఁగి నీ, నిత్యసత్యవ్రతస్తుత్యచారితుడైగోరిమనోనా
భుక్తమణవడనీ | సనపతావ్రవలోకజనురమాకాంతుడైరాజసూయమహా
ద్వరంబొచ్చె | ధారవరత్యాఁధారేయుడైవనీపకులదారిద్ర్యంబుబాండుజే
సె|| భుజగవానుకతుల్యచూరిమోద్దండుడైవనుమతీభరముస్వరమువహించె||
తే సకలలోబరుశ్శామహాయుగములు| పూజ్యసామాజ్యపదవివిభూషితడ
డై సకలకకుబంతరాశ్రయశ్రీస్త్రీ | చంద్రమూర్తిహరిశ్చంద్రచక్రవర్తి|| డ||
ఏనుగులన్నయంబులమ్మగేతులన్నణిసూషణంబులం| గానుకలిచ్చికోలురితి
కొనుకలించింతంబునం| భోనిధివేషితక్షితివిభుత్వముజెందినరాజులెల్లనా|
భూసుకులగ్రణింగనిభ ప్రవీనిభకేకపుణ్యుని|| డ|| కేళిదలిర్పనాక్షితిపకే
సరిబాహుపగాక్రమంబునం| గోలుమసంగివైరిగజకుంభవిపాటవమాచరింప
గా|| వ్రాలినముత్యములదనరంగమునంగనుపట్టువీరల| స్త్రీలలనాకరగ్రహణ
సీమరచించినముగ్గులోయన|| క|| ఆతవిబాహదండము| వాతాశనరాజసప్త
వసుధాధరది | ద్వాతంగకమతకిటులకు| నాతతవిశ్రాంతయొసగునశ్రాంతం
బు|| సీ|| సమధికబాహుపీతమునసర్వంసహయాననంబుననమృతాకరుడు|
భూరిప్రతాపవిస్ఫురణహవ్యవహుండుతేజోవిభూతినంభోజహీతుడు| నయ
నారవిందకోణంబునందిరవణితసూన్యతవాణివాణి | ప్రచురవైభవకళా
ప్రాధిజంభారాతిసౌందర్యరేఖితస్యద్వజండు|| తే || దారుజవసత్త్వవి
స్ఫూర్తిమారుతంబురవ్యవితరణసంపత్తిరాజుగాబు| సతతమునుండగాద
నసర్వదేవ| తామయత్వంబుదెలుపువాధరణివిభుడు|| క|| కవిదారిద్ర్యమహం
భకారమడైగెంగలెస్సువృద్ధాధుకై| రవకల్లారవరప్రతానములకున్రవ్యశ్వ
ముద్వేషిలా| సవతీనేత్రచకోరికాతతిహరిశ్చంద్రుండుదిక్పార్శ్వకీ | తివికా
సోజ్జ్వలకౌముదీపటలకాంతింజాలదీపించిన|| తే|| శనవిషాణంబుప్రాప్తగా
స్వాపతేయ| హరణబుద్ధిపభిపుష్పమనృతవాక్య| సునిషివరించిమాడనర్థణి
అతిహింసకగ్రావసమనిరాఘాటవృత్తి|| క || ఇంద్రనిభుంజైనహరిశ్చంద్రమ
వీరమణుగృహిణిసాధ్వీవణిని| స్తంద్రమతిచంద్రమతియను| చంద్రాననచెప్ప
నొప్పశచికింబ్రతియై|| క|| ఆదంపతులకునొకకాంత| నూజుడుశశిబింబనిభమనో
హరతఃపుని| భ్రాజితుడులోహితాస్యుడు| భూజనమతిభాజనైకపుణ్యుండర
య|| చ|| గిరిసుతయుంపినాకియునుగేకిపవాహనుచేతలక్ష్మీయు|| సరసిజనా
భుడుంగునుమసాయకుచేతలలోమజాపురం| దగులుజయంతుచేతప్రమదంబు
కుజెందినరీతిధారుణిణీ| శరదునుసాధిరయంగనిరవారితసౌఖ్యములోహితా

స్వయేకైక||క||పరిహితమతిగ్గులసచివ||ప్రతతులలో మన స్వకరణి బలుతింపగన్||
 న్నతిగన్నయంత్రోపాఖ్యానము||కృపప్రణయగలమనత్వకీర్తియనంగ||క|| దేవేం
 ద్రునకుబృహస్పతి||కైవడిదగుమంత్రయ్యెగమనీయయశ|| శ్రీ వెలయహరి
 శ్చంద్రావయనకునత్వకీర్తిచాలగహితుడై||క|| జనియజవకుండును||మ
 నుశేంద్రుడుభూప్రజాసమాజంబులనత్వయకంపనుపొందుచుని|| పెన యమహీ
 ణక్రమెల్లనేచునుండె||క||వ||త||తా||లంబు|| ఉ|| శ్రీకరవైభవాధ్యుడుహరి
 తృతియఖ్యుసుసర్వదేవతానికశిరకిరీటచాణిర్మలపాదసరోజుడర్జున|| సే
 పవాహనుండుపనిగల్గితాద్రికచిత్రశ్రుదా|| నాకమునందువేడ||నొకనాడు
 మహామహిమాభిరాముడై||సీ|| ప్రవిమలచంద్రికాధవళదుకూలాంబరముప్రొ
 దుగాగటిరమగట్టి|| నవరత్నమయభూషణవాతములుగళశ్రీవణహస్తా
 లసరవిదాల్చి||మంజులవాసనాపుంజరంజితమైనచందనంబును||దేహమందలం||
 తుప్తెనగమికివిందులు||సేయుమందారకుసుమామమహాశిగురుకుంభి|| తే||
 పృథులచింతామణిద్రుపితికా|| మునహుతాశనసమవర్దిదనుజవర్ధుణ||గం
 ధవాహకుజేరశంకరులుగొలువ||గరిమనిలసిల్లబేరొలగముననుండి||వ|| నితాం
 తసుతోషాబుజెంచితానందనందనుండు||కరారవిందాంగులీనఖిఖాంకురం
 బులగరంబుసంగీతప్రపంచపారంగతుండైవిపంచివాయించుచుం||గర్జపుటంబు
 లకు||దీర్ఘసౌఖ్యంబుసంపాదించనత్యంతసంరంభంబునరంభావినిలింప||వధూ
 పరంపరలు||నానావిధమృదంగిండిమాదిధ్యానానుకారితాళ||కాహలపేష్ట
 ప్రముఖనిస్వనంబులంగలసీచరణసరోజనూపురా||రావంబులు||చెలంగననేకవి
 ధన్యత్యవిశేషంబులు||చూపుచు||నయనోత్సవక్రియాకలాపంబులూ||నర్పబృందా
 రక్తసందోహంబులు||సేవాంజలిపుటంబులు||ఫాలభాగంబులంగీలించి||కై||శారం
 బులు||స్పృఘటింపబ్రీయంబుచంగదిసి||సుపర్వనితంబినీజనంబులు||కరపంకజసం
 కలితకంకణధూర్ముఖతా||రంబులు||శోరంబులై||విజృంభింపంబూ||నిచామరంబు
 లిడదదీయకొమలపవమానప్రకంపిత||రోలంబనినీల||కుంతలుండై||యామఖవం
 తుండువసే||వ||వామదేవ||వ్యాస||వాల్మీకి||పులస్త్య||గర్వజై||మిని||జాబాలి||జను
 దగ్ని||కణ్వ||కౌశిక||కపిల||కశ్యప||కౌండిన్య||శౌండె||గౌతమ||చిత్రపా||ధనవ్రాతంబు
 లతో||గూడి||విను||దగ్ధోష్ఠి||దగిలియున్న||యెడనం||మహా||మును||లంబూ||చి||యిందు||గ్రిం||డి
 ప్లినియే||ఆ|| హనులార||స్వర్గ||మర్త్య||పాతాళలో||కములయందు||మీరు||గన్గొ
 ననిన్పు||పాలు||రెండు||తేరు||పరికింప||గావున||వలయునడుగ||నొక||పలుకు||మొము||
 క||తి||భువనములయందును||భూ||తథావిష్యద్వర్తమానధరణీశులలో||నభిరుతో
 మాను||వ||వా||ని||గ||న||మ||గు||ం||కు||గ||ల||డ||వి||న||దిం||ప||గ||క|| తే|| అతిరాజమన

కేళిబాంధవమాన్యుఁ డి. య్యపబంధులచాకానతియ్యవలయును. మీరలొండొరుల
తల్లిదండ్రుల సోమములను నితలపొసే కృతనిశ్చయాత్ములగుచు॥ వ॥ అనియి ట్టెఱంగున
బుల్లముజాభతకపటిననవ్యాక్యంబులాకణింబియునాకణింపనియట్లుయా
శ్చర్యమనసుకలైచిచ్చయింపలేక॥ ఉ॥ ఊరకమూగలోయనగనుండిరగస్యపు
శ్చైస్యగౌతముల్థాదణివాయుచుండెదమదగ్గిపరాశరమానియేమియున్నో
రుమెలర్చడమెల్లజ్వలనుండుపిచారుముసిగ్గుబర్చిగా॥ నేరకయుండెమాన్యులకు
నింగిగనుంగొనుచుండెనత్రయింక॥ సీ॥ కశ్యపునవనంబుగఁగొనెజాబాలియత
లనువారదునిదేహంబుగోకె॥ నతడుకండెల్లనినమరేంద్రమాటకునుత్తరంబి
మ్మయియిత్తిపలికె॥ నతడుభరద్వాజునల్లనయంగుళీసంజ్ఞనుబలుమాటుసన్నజే
సెనెతడుమాండవ్యమహామనిప్రవరునిగనుగేటెనెవెటుగవెలుటంచు॥ తే॥ ని
ష్క్రియంబుంసకలబుష్టిశ్చసంబుననివునీవనిప్రతివాక్యనిర్ణయంబు॥ గానకన్యో
న్యవచనపరకజనమిడు॥ యములుసేయుచునుండిరిభ్రమిసినట్లు॥ వ॥ అప్పుడనుప
మాననిపులతపోగరిష్ఠుండునుసకలమునజనశ్రేష్ఠుండునుభూతభవిష్యద్వతక
మాననిచుండునుగునవ్వచిస్తుండుసభాసదులకలకలంబువారింబినునానీరునిం
గనుంగొనిమహాద్భుతంబుగానిట్లనియె॥ ఉ॥ అకన్టింపుముపాకశాసననుపర్యా
సకసంసేవ్యభూలోకాధీశుడగన్యపుణ్యదుక్పవాలోలాత్మకుండధికర॥ యో
కల్పద్రుమమప్రిధీయడుహరిశ్చంద్రాభిధానుండుఛా॥ ప్రీకాంతుండొకడొప్పు
గూర్చునవదశివైభవోపేతుడైకమధ్యమలోకాధీశుడయోధ్యాపురభతక
గర్వతోగారన్యపాసాధ్యుండుసకలసజనా॥ రాధ్యుండహిమాంశుంపంశర
త్నుబంధుక॥ క॥ శరణాగతిరయోవణికరుడొగుణధన్యుడగగన్య డిరుము॥
వ్యయసార్వభౌములకునధ్వరకృత్యసమగ్రవిమలతరఫల్యాడిలక॥ క॥ గంభీర
నోఽపరాధిసృష్టంభిశుడైపుద్రీలందునేడింటజయ॥ స్త॥ భ॥ బులుబహుయూపె
స్తంభంబునిలిపెనతడుజంభవిరోధీ॥ తే॥ అప్పుపాలాగగన్యజిహ్వగ్రరంగ॥ సీ
మనటియించువాణికుశేతయాషియతడయీరేడుజగములనరసిజూడ॥ వాడిత
చ్చునిత్యసత్యవ్రతుండు॥ తే॥ అ॥ ననగ్రాధినుకుండుక్రోధాన్యుడగుచు॥ ఘోరిజే
మాతపటలనిఁ ఘోషమునకు॥ గనలిప్రతిరవమిచ్చుసింఘంబుపగిది॥ నిష్కగోక్షుల
బలికెనసిష్ఠుజూచి॥ క॥ దేవసభామధ్యంబున॥ నీవిధముననీకుగల్గలేటికనాడక॥
భూవల్లభులకునెపుడుమృషావాక్యములాడుటయెనిజుంబరయంగ॥ ఉ॥ బ్రహ్మ
గమాంసమున్నదుగుటోగిరముకప్పుతశరరాదులు॥ గుత్తుకబంటిగామెనగ
క్రోవివధూంతుతంత్రలీలక॥ మత్తెలదేహముల్లఱచిమాటికిబొంకున్మపాలికో
టికిక॥ సత్తువలంపనెకరడిదిసంధుమినికీటువలరాచాడియే॥ క॥ భూపతులెకడ

సత్యాల్లాపములెక్కడవస్థిష్ఠలజ్జింపకయీ! తాపములువిసగనుటకళ! చీపతిత్తి
 మించియాడజెల్లునెనీకుకా॥ తే॥ జగత్పైగల్లుభానువంశజులకెల్లిదఱుచుగాజు
 రోహితత్వంబుసేయు॥ కారణంబునబెక్కుమార్గములనుటక॥ యేసగనుతియ్యిం
 చెదవునీవునెచటనతని॥ ఉ॥ అందఁగనట్టివాడుగలదాయనసూరికకల్లప్రజ్ఞలక॥
 యుండజీయత్రైయంగకసమున్నతభంగినహంకరించి॥ సంక్రందునితోడరాడికవి,
 ఓమ్మయింద్రుడునిన్నుబిచ్చినీ, విందులకుత్తరంబుదగనిమ్మనిసలెగానెనీకునేటికీకా
 కి॥ నీనుడివెమహాశ్యాంబులు వీశలకుబురెదరునకువినసింపైనం॥ గానిమ్మమాకు
 జూడమిహానింద్యములనుచితేంబులాకణింపక॥ క॥ నావుడువశిష్ఠసంయమి!
 యూవిశ్వామిత్రహానికలుకజనింపం॥ గావీక్షించుచునీట్లును॥ డేవేంద్రప్రమఖుత్రై
 నాకుదశులువినక॥ సీ ఓంవిశ్వామిత్రయూహింకీరీతిబ్రల్లదంబులుపలగ్న!
 బాడియగునెయ్యిల్లిలంఘించినహనుమంతుముందఱగణననెక్కినెకుప్పిగంతు
 లెల్ల॥ నాదునన్నిధిసాగి నాదువేయెననునీదుప్రోడతనంబువాదులేల॥ యలవైశ
 తేయతోనిలబిచ్చుకలనెల్లసరిచేసీయెన్నివకరిణినివు॥ తే॥ సాంద్రకీకహరిశ్చం
 ద్రచక్రవర్తిక॥ సమముగానెన్నెదవునృపాధములనెల్ల॥ నతనిసత్యంబులోసహ
 న్రాంశమైన॥ గలదెతక్కినధారుణీకాంతులకును॥ ఉ॥ ధన్యునిభానుమతులగను
 ధాజలరాశిశతాంకునిష్ఠగ॥ న్నాస్యసూన్యతోక్తిమణిమండనమున్దుణధాము
 రాజసా॥ మాన్యునిగాదలంచియెసమస్తసుపర్వతతున్వీరంగబ॥ ర్జన్యుసఖాంత
 రంబుననుసారెకునిందయెనచ్చెడతయింక॥ ఉ॥ కొంచకనీవుగర్వమునగూరత
 యుంబోదలంగమంచినీ॥ దించిన గుంతమాత్రముననేతదసూనయతోగుణప్ర
 భావాంచితసత్యసత్యమహిమాధికధైర్యగభీర్యశౌర్యముల్॥ కొంచములయ్యెనే
 యకటకోపమెకానియెరుంగవేమియుక॥ తే॥ అహరిశ్చంద్రసార్వభౌమాగ్రీ
 గణ్యునిదొడరిదూషించెదవువినదోషమనుచు॥ గణాపుటములఁబాడిపంకరు
 హాయుగము॥ జేర్చిశివశివయనియెవసివ్యహని॥ క॥ అప్పుడువిశ్వామిత్రుడు॥ ము
 ప్పటిగానునట్టికోపముంకగ్లోనలక॥ నిప్పులురాలంగనమ్మని॥ దప్పుకవీక్షించిప
 లతదారుణభంగిక॥ ఉ॥ ఏటికినోవసివ్యతగదీక్రియసారెకువట్టివాదము॥ ల్లాటికి
 యూటికింబెనెంచుచుచ్చరికంబునరాడనికునా॥ హాటకగర్భిష్ణుకుసుమాయుధ
 వైశలతోడనైనదా॥ నోటమిబొందునేకలహముండినగౌశికుఁడెట్టివేళలక॥
 సీ బకన్యపాధమునిమదోన్నత్రుంజంచలునన్యతభాషాశీలునిధికజనుం॥ బూషి
 యెంతోమేటికబోలెబేరొగనియెదుమాటికినాతోడమచ్చరమున॥ లవమాత్ర
 మైననాయవనిబాలునియందుంబోడమనిసూన్యతస్ఫురణమిగుల॥ బ్రకటించివు
 చ్చకాయకుండేవఁడెచ్చుచుగీతికంచెదవువఁదిక్కియఁడెలంగి॥ తే॥ నీవకానిహరి
 యానుమనాకా॥ నివదవదగుగిడుగులదేవవరంపంగక॥

శ్చంద్రునే నలుకఁగనె। యాతఁడేయూరుసత్యవాక్యవ్రతస్త్రు। గరియ్యేయూ
 రసిహుటిగట్టిపెట్టు। వాక్పరిశ్రాంతిబొందంగవలయునకు॥ సీ॥ నెవ్వాడువిం
 థ్యాచలేంద్ర॥ బుగర్చింబుసర్వంబువడచెనిర్జరలుమెచ్చ॥ నెవ్వాడుసక్రోధహే
 తువీక్షిగానింద్రునొడలెల్లగన్నలైయుండశేస॥ నెవ్వాడువేదంబులేర్పాటుగా
 వించియన్నియుగ్రమమొప్పనచ్చుకట్టె॥ నెవ్వాడుహైమవతీకుతోనెదిరించిగ
 గ్నించియరకాలగన్నుజూపె॥ తే॥ నట్టికుంభజగౌతమవ్యాసభృగువు॥ లండఁబ
 హ్నినవింఛియఖండగరిమదనరునేనుండవెండియుదక్కినట్టి॥ యిమ్మునీశ్వరు
 లుండసికలపెనగ॥ క॥ ఈహాసులకంఠెనునీ॥ వేమీటనిధికుండవరయనెఱిగింపు
 మును॥ త్రామునిశోడనుమునుకొనియేమిటికాశీతివిగర్వమిటుబుందగునే॥ తే॥
 వేయునేటికిచార్పతీనిధునియాన॥ గండగంధర్వయక్షరాక్షససుపర్వ॥ దంద
 గూకావళులబోనిమందునకును॥ సూన్యతాలాపనియతులెచ్చిటలేరు॥ వ॥ ఆ
 నుటయునేవంద్యకోపాటోపంబుననరుంధతీమనోహరుండిట్లనియె॥ క॥ మఱి
 రికింపగనాత్మ॥ స్తుతియునుబరనిందయునువిశుద్ధాత్ములుదా॥ మతికలషమం
 ద్రుతగదాదృశమొదవగనన్నునేనెహగడుకొనంగ॥ తే॥ పంకరుహబాంధ
 వుండుమబాపతేడు॥ కలశజాతుండునెఱుంగంగమలసూతి॥ మనతపశ్శక్తితా
 రతవ్యంబులెల్ల॥ నిశ్చయింపడెయంతయునేర్చుపెఱసి॥ తే॥ ఆర్యుడడిగినపలు
 కలకాక్షణంబ॥ యుచితభంగులనొసగుబ్రహ్మస్త్రంబు॥ నెట్టుకొనినీవునాతో
 డ్దవట్టిజగడ॥ మునకునేటికిబూనెదుచూడవృత్తి॥ డ॥ చంద్రకళావతంసుడుభు
 జంగమభర్తయునైననాహరి॥ శ్చంద్రనరేంద్రుప్రాభవముసన్నతిసేయగశ
 క్తులేశర॥ చంద్రపురందరద్విరదచందనకుండమరాళమల్లికా॥ చంద్రమృగేం
 ద్రులక్ష్మణువజ్రాలుతదీయశోవిలాసముల్॥ శా॥ సత్యశ్రీనిధిరాజమాత్రుడె
 హఃశ్చంద్రుండహంకారవ॥ త్ప్రత్యర్థిప్రీతిపాలసైన్యతిమిరప్రాభాతమిత్రా
 యమా॥ నాత్యంతోగ్రీభుజాకృపాణజనితోద్యతీర్తిగంగానదీ॥ నిత్యతౌఖిత
 సర్వలోకదురితానికుండువీక్షింపగ॥ క॥ పరిహాసమునకునైనమమరికలలో
 నైనగాకమఱిపునైన॥ ధరణిపయిహరిశ్చంద్రుడు॥ హరహరపరికింపనన్య
 తమాడెడువాడేము॥ మదిరాపానసమంబుగాదలచునంమారాండవంశోత్త
 ముం॥ డుదయాంభోనిధిపల్నిబొంకుటలుదుష్టుంగాడివర్తింతుటల్॥ తుదిజర
 డాలునీతోడిసంగతిగజేతోవీధిభావించున॥ రవ్విదిగంతస్ఫుటకీర్తికమూలధనమై
 వర్తింతునత్యున్నతి॥ క॥ పరశాతోదరులుసహా॥ దరులుండల్లులునుహూత
 రయమెల్లపును॥ గరముల్లసిల్లుమిత్రుడువరధర్మముదలచిచూడవర్కమతనికీ॥
 తే॥ అంతకంతకురోషంబులలమప్రియము॥ దక్కినీడుకటనగనేనాకటనగ॥ వ॥

మాటలనిమిదబావిచెట్టకేలఁజ్ఞునునుకొనియొకపల్లవిశదముగనుసీ! అపరది
 టమునదపసుండువొడిచినగాంగేనుజైల బగుంగబడిన సొరిదినఁభోగి
 యున్న భవించినదమిచాలివరంబువప్పించిన జంభారిదంబోళిసరణిదాగె
 టినఁదఁజియండలనుదిక్షింపిగిన హవ్యవాహనుడుజైశ్యంబువహించినబ్ర
 హ్మాండభండంబుపఱియలయిన॥ తే॥ నాహరిశ్చంద్రమునశేంద్రుడన్మడమా
 డోడనినమ్మునవరునిశ్చయార్థమునకు గనలివెడియునిట్లుగొళికుండు ఘన
 తరాంగారములుకన్ముగవనువెడల॥ తే॥ బావురేసిదుపలుకులకీపురందర దాది
 బృహరకులునుసంఘములుమెచ్చిరింకబాలిపువలసీతివెంతనేపు! వాక్పరి
 శ్రాంతిబొందగవచ్చుకనుకపలుమరుసీరిశివృథా! కలహంబులకేమిఫలముగ
 లిగెనుసీమాటలుమేమునిశ్చయింపము తెలియంగావలయువానిదృఢసూత్ర
 ముల్॥ఉ॥ఏనిధివైచక్షుకొనియేజలపట్టిశశకుపట్టినా నోవిధలీలంగవట
 నాటకముల్పచరించెన్ద్రైల స్త్రీవిధవంబుమాపించలచిత్తురజేసియసశ్యవాక్య
 ముల్! కేవలదుర్మసివలలికించినబిడ్డవేమిచెప్పమా॥ఉ॥ ఎంతకజానినైద
 వుహీనతనాకెదిరించినపునీ పంతముచూపుమాధరణిపాలునిపాకికిబోయిఈ
 తెఱంగుంకయుజెప్పిద్రోయిపామాన్వశుజేయుమునానరుంధతి! కాంతుడున
 వియిట్లయెగాధిశనూనానితోడగ్రోధియై అ॥ ఇపుడునాకుజేయవేటికేనామ
 హీ కాంతునధికధైర్యవంతుగానొనర్చినాడుమున్ననాళికగర్భండు! మాఱు
 లేఁద్యహిమాద్రుయితడు॥క॥కన్నరమపుట్టుతోడనేయొప్పలపరిమళముగూర్చ
 డనుదయించినయా! చొప్పునతడుజనింపగనన్నదెసత్యవ్రతంబునంకురమ
 య్యె॥తే॥అనరేంద్రునిసత్యమేనరసిచూడకనిమిషాధిపుతోడనేనాడనింత! వె
 డగనేసికునిట్లుగర్వించినన్ను! జనునెయొకసకలములులైనములువలుక॥ఉ॥
 నీపురునిన్నుబోలెడుమునిప్రవరుల్పదివేలుగూడిమా! యావనరాశిముంచినా
 దయంబుగలంచుమహాగ్రదుఃఖిసం భావితగుగజేసిననుభావములోనఱు
 మాత్రమైననాభూవరవంశవర్ధనుడుబొంకమికెంతటికైనబాలెడ॥మ॥ తన
 సామాజ్యమువాసినంగులవధూత్తంసంబువర్ణించినదనయండిల్లినహీనకృ
 త్యములచేతన్దుర్వశంబొందిన॥ వనటంగుంచినవానరేంద్రుడుమనోవాక్కా
 యుకమకంబులందన్వ్రతంబాడిననాపతీజ్ఞునిపిశ్వామితచిత్రంబుగ॥ సీ॥ప
 లుమాఱుననునీపుపరహాసమునరింపమేటివిప్రత్వంబువీటింబుచ్చితపనునుజప
 మంత్రతంత్రముద్విగనాడివేదశాస్త్రాభ్యాసవిధులుడిచి! సుధ్యాద్యనుష్ఠాన
 సత్కర్యుల్పొకటినారచినలకట్టుటుడిగి! బోడినైజిన్నిదంబులుచెంచిపో
 కెచియనవిశేషగుబూదినలఁడిమేన॥ తే॥ వారుణీపూర్ణమనుజకపాలపాణి

నృగుచుభగవాహనుండనైయావ్యుశకు! నభిముఖంబుగగమసీంతునఖిలజనులు
 రోనీతోలగంగవిభత్సరూపమునను॥ వ॥ అనియివ్విధంబున నవ్వశిష్టమునిశ్రే
 ష్ఠులనుపలుకునెఱుగఁ ప్రతిజ్ఞావచనంబులువిని రెండవకుసుమకోదండవైరియగు
 నక్కొశికుండు హసికాపుటఁబలవర మహోత్సటక్రొధమానసుండై యధ
 గ్ధారంభవశితంబగుసుధర్మామద్యంబునలేచి నిలుచుండెపురందరాదిబృందా
 రకబృందంబులుతాపసజనగంరోహంబులనుదీనుప్రతిజ్ఞ వినుండని ప్రశంశ
 రవంబునఁట్లుయె॥ తే॥ చలముదశమగ హరిశ్చంద్రుండే॥ ఘరికోపాగ్ని
 కింధనంబుగనొనర్చి॥ పెక్కుమామయలవన్నగాంభీష్మధైర్య॥ హీనుఁగావించి
 బొంకితుఁబూనియేను॥ సీ॥ బాంశ్రీంపలేశున్నభుజగకంకణుఁగూర్చియనిలజ
 లాహరినగుచుండొల్లి॥ హీమవన్నగంబునన మితహంస ములుతపము చేసినను
 కృతంబులోన॥ నేర్థాంశ మొసంగిలోకైకవిఖ్యాతగాండర్వజతుర్దశమహాయుగ
 ములవఁ॥ బూజ్యసామ్రాజ్యవిస్ఫుర్తులబొందిచిరదనంతరంబయ్యాత్రివి
 మునను॥ తే॥ రమణుఁబదున్యామన్వంతరములదాక॥ నమఁచిసూదనుఁధాన
 నంబునందునీరజారాతికోటిఁ నీరజాక్ష॥ నీరజాసనుతెలుఁగంగనిలువువా॥ డ॥
 వ॥ అనియివ్విధంబున నమ్మనికుంజరింబులన్యోగ్యభీకరక్రోధాతిభేకంబులం బ
 తిజ్జబుపలుకుటయు॥ డ॥ కుంభిఁదిద్దిరందిరిగెగుమ్మరిసారెవిధంబునన్దికా॥ కుం
 భులమొగ్గ మేరుగిరిగ్రుంగెనిరించుతిజలించె॥ శ్వంభరుఁడెంతయునైదరె
 సాగరముల్లంఁగంగఁబాతెను॥ సంభిత శేషుడధ్యైరవితారలురాలెమహా
 ద్భుతంబుగ॥ తే॥ తలలువేయుచుముడి నెఱ్ఱరాఖునిభుండు॥ మానకదరంగం
 జోచ్చెనంబరతలంబుదిక్కులన్నియునొకటవ్రకటలయ్యె॥ బెల్లుబలిమంది
 రంబుసూరిఁల్లఁదొడంగె॥ వ॥ అప్పుడుకుశాశీరుండుప్రకంపితశరీరుండునువి
 న్యస్తభయచేతనుండునువిస్త్రహస్తతకోటియునైపేలోలగంబుచాలించె
 బృందారకబృందంబులు డెందంబులనమందంబులగు భయంబులంబొందివికల
 తలబెగడుగుడుచుచు నొక్కరుండుచునతెరువునంగడిసి వేటొక్కరుండుచ
 నకనలుదిక్కులకుంబలవఁదొడంగిరి మునిజనంబులన్యోగ్యముఖావలోకనంబు
 లునేయుచు నాహాకారంబులుచెలంగజటాభారంబులువీడినేలఁదాకఁదూలి
 యాడనొడొరులఁగడవనాలగ్యంబుదక్కిపదంపడి వసిష్ఠకౌశీకులభీషణ ర్శో
 షపావకవిస్ఫులింగంబులభంగంబులై దతుర్దశభువనంబులకు దుగ్ధాంతతాపం
 బురాపాచిచుననియొగ్గడంపుచు దిగ్గనఁజాశ్రమంబులకుజరిపివశిష్ఠకౌశీకులు
 సంతరంగంబులఁ గోపంబులుగాఁపురంబుండఁదమతమనివాసంబులకుఁబోయి
 రంత॥ చ॥ ప్రసవితశిశుక॥ పముఖపాదపజాలముపాథులకమునసపరిత్రా

పకారణమునందితకోకిలీశ్వరశారికా భసలముచందనాచలనభస్వదుదారశ్శు
 వచ్చెఁజైత్రము | య్యనమశరప్రతాపముమహాఘృదయంబునఁబొందుచుండఁ
 గన్||వ! ఇట్టిచైతారంభంబున|| తే|| మహితబహుయజ్ఞదీప్తానమగ్నఁడైన|| యా
 హరిశ్చంద్రోనరపతిసాంగనియతి | వెలయనొకయజ్ఞమునరించివిప్రతతికిఁగూ
 రిదానంబువెట్టెనవారితముగ|| వ|| పెట్టుటయుఁడత్సందేశంబుఁ నియానందిం
 చికపటకృత్యనిత్యతానిపుఁబుడగనగ్గాధినఁడయిండు|| క|| నాతలఁపుంకను కూ
 లంబైతనరఁగమిషముగల్గె|| హాసూన్యతవాక్చతుర్యహరిశ్చంద్ర | త్నాతలపతే
 కడకునిపుడచయెదవేగన్|| తే|| చనిప్రియంబుననాశీర్వచనములొసంగి | ప్రీతి
 పుట్టించియజ్ఞంబుపేరుచెప్పియగణితంబైనస్వాపతేయంబువేడి | తివిరిబొం
 కెంతుమదిలోనిధృతిగలంచి|| వ|| అనికృతనిశ్చయిండు|| డ|| బుధ్యరవిందసూతి
 మునిపుంగవుండవృషయేగదేవతా | రాధ్యకుగర్వవత్సకలరాక్షసవల్లభకైతవ
 క్రియా | సాధ్యకునిర్జరీజవలన త్తనుమధ్యకుసర్వచస్తుసా | స్పిధ్యకయోధ్యకున్విమ
 లశీరమహాసరియూప్రభోధ్యకున్|| వ|| చనియప్పురంబుగనుఁగొనిప్రవేశించిరా
 జమందిరద్వారంబుచేరిమహావైభవంబునఁజేరోలగంబున్నహరిశ్చంద్ర నరేం
 ద్రుంగనుఁగొనటయు నతండత్యంతసంభ్రమంబున నెదుర్కొనివినయపూ
 ర్వకంబుగానమసాగరంబులొనర్చి|| తే || విమలమతిసర్వస్వపాద్యాదివిఘ్నల
 బూజ లొసంగియగ్ధానసంబుపైనునిచి కేలు | దామరలుమోళికశేచిక | ముదంబు
 పొదల | మునిశిఖాణియచ్చుదీపనలుగాంచి|| క|| దురితాంధకారనవభా | సుర
 వి. బకృపావిధేయగాధేయమహాపరమతపోధనసరి | పరికింపఁగలేరుమును
 లుప్రాభవచరితా|| తే|| బ్రహ్మతోడనునహమించిప్రాభవమున | మించిప్రతిస్ప
 ప్తిచేసిబ్రహ్మభావించి | విమలతరకితిఁ గాంచినవేదమూర్తిఁ | వగుచుఁబొగడొం
 దితివిత్తాపసాగగల్గె|| డ|| కౌశికమానివర్యకడఁకన్నుధన్యునిజేయఁగోరివేం |
 చేసితిరేఁగ్యతాథామతిఁజెందితిసాంగమహాధ్వరక్రియా | కౌశలపుణ్యసంపద
 లుగాంచితిమించితిరాజకోటిలో | వాసికినెక్కిరిందగినవాంఛితమెయ్యదివే
 డుండిచ్చెదన్|| వ|| అనినవిశ్వంభరాకశత్రునకువిశ్వామిత్రుండిట్లుయె|| క|| సరవ
 రరూపముఁదాల్చి | పురహతాతమహీరుహమపురుడెండుగనీ | సరిలేరువన
 ధిపరివృత | ధరణీచక్రంబులోవదాన్యలుధన్యులీ|| క|| వేలుపుటావునుగుమ్మెడు |
 పాలడిగడురీతిధరణీపాలయశస్త్రిలోకయొకయల్పదాశము | వాలాయము
 గాఁగనడుగవచ్చితిన్నున్|| క|| సితకరమోళికేచియముగ | గతువొక్కటియా
 చరింపగడగిరినివాక్రతుతంత్రముసాంగంబుగ | హితమతినిదేర్పవలయున్వి
 కులతిలకా|| క|| జనుఁడుకరినెక్కిరేహం | బనయమునిక్కిరించితత్సమంబరమున్.

శ్లో॥ చపవిడిచినంతప్రోవిడు॥ ధనమిచ్చినయధర్వయుధావిధినడచు॥ వ॥ అనుటయునా రాజన్యండతీధన్యండనైతినన్నమీరడిగిన విత్తంబుచిత్తంబురంజిల్లఁదప్పరితంబయిచ్చెదగొనుండఁగన నగ్గాధిపండునుండు శిరికింపంబుచేసిమహాశ్చర్యంబునుబొంది యాహాయిమృహనుభావునియనునదానప్రభావంబింతయొప్పునేయనివకాఁజించుచునమ్మహీవల్లభునకిట్లనియె॥ తే॥ ట్లో॥ జీనాయకనీమనశ్శుద్ధిఁదెలియ ॥ వలసియడిగితఁగాకనీవఁడిదాత॥ నిండువేడఁబ్రసన్నుడై యుండమాకునిట్టిసమయంబులచుధనంబేయబ్రాంతి॥ తే॥ చాలనక్కఱయొకవి నవేళవచ్చిపుచ్చుకొనియెడఁపుచునీవిచ్చుచిత్త॥ మీంకమాటుత్తరంబునీవేమిపలిక॥ ననునదాశిశ్రునానభూనాథతలక॥ వ॥ నీకుఁజిరాయున్నరామయంబులు నభిరామక్షేమంబులగుఁబోయి వచ్చెదననియచ్చోట మహాతామాత్రంబునుండడయకనిజోశ్రమంబునకుంజనియెనంత నమ్మహీవల్లభుండునుల్లంబువఁబెల్లువితర్కించి॥ తే॥ విత్తమిప్పుడుగొనిచన్నఁజిత్తమునవి॥ చారదూరుండనైకడు సమృద్ధముననుండఁగాఁగల్గునప్పుపైసునిచెనతఁడు ॥ క్రోధమతిస్థితిఁజేవేడు నోధనంబు॥ క॥ వనరుహగర్భునకైనను॥ వనరుహలోచనునకైనవనరుహోపుజాటునకైనదరముగావ॥ మునివరుకోపాగ్నికెదిరిమొనకట్టంగ॥ వ॥ అనిమనంబునందలంకుచునిరంతరపరిపాలితమహీమండలుండైయుండె నంతనక్కడ నితాంతకపటక్రియాధోరేయుండగు నగ్గాధేయుండు వెండియునొక్కకపట మతంబునిచారింపియిత్పరితంబున॥ క॥ సూతనజవసత్వంబుల॥ సూతనతనువణములనసూతనగతుల॥ సూతనభంగులనొప్పెడి॥ కైతవమృగఖగచయంబుగల్పించెన్నపా॥ వ॥ ఇట్లనల్పకుమానాచాతుర్యంబునంగల్పించిపంచినన్ను గఖగవ్రాతంబులుగణనాతీతంబులై యొక్కడజూచినందామయై యుక్కుమిగిలియొక్కమొగింబిక్కటిల్లి పెక్కుదెఱంగులనత్యంతభయంకరకృత్యంబులంజెలంగిభలితంబులగు కలమాదిస్సన్యంబులుమేసి పడద్రోసిమట్టిమల్లాడియునా రామంబులనిత్తుండంబులు ఖండంబులుగావించియు గడభీతరుషండంబులువిదళించియు మల్లికార్జునాధవీద్రాక్షాదిలతావితానంబులు త్రెంచియుగొమ్ములగోరాడితటాకంబులుపటాపంచలుగావించియు గ్రమ్మియందండకొండమ్మికోలంకులగలంచికాఁజీయిపెట్టియుగోష్ఠంబుల గోవత్సనికాయంబులనపాయంబునొందించుచుజనపదంబులనునుష్ఠులబొందివదిసియు బహువిధంబులగోలాహలంబుసేయుటయుహాలాహలవిషజ్వాలంబులచేత దేవదానవానీకంబులుంబోలెననేకంబులుమహీప్రజాసంఘంబులహీనభయంబుల మొఱివిడుచుంజనిహరిశ్చంద్రునరేంద్రునింగనుంగొనిసర్వాంగసంగతోర్వియండలంబులగుడం

డప్రణామంబులచరించి యున్న సహస్ర సహస్రారవిందులై యుట్టరిరి॥ సీసదయ్యే
డవై నేటికుడ కాక మనునీవు పెంపురీపింపబాలిపుడుండ । సీరీశబాధలనెన్న
డుపొందక నీచల్లదఁ మునరిండు వేడగదల్లిదండ్రులయొద్ది తనయలగ తినాకుమ
టు కుపించెలరీత నెఱివహించి భవనంబులను వెడిపైకి యుదడబడగుఱి లేనిపా
డియు గూడుగలిగి॥ తే॥ క్రీడమైనెడకన్నునునీడకన్ను నెఱుగకన్నలదమ్ములహీ
శులనుతుల॥ గూడెరుఖనున్నవాతముతోరుగలాదవ॥ సత్యగల్గాపయోహరి
శ్చంద్రభూప॥ ఉ॥ జారులఁజోరులున్విషలసత్యవిదూరులఁ క్రూరులన్దురా
చారులులేరుయాచకులుసాధులబాధలానర్చుభీకరా॥ కారులులేరులేరుమఱిక
ల్లవచిత్తులుమత్తులన్దరి । త్రిరమణాగ్రగణ్యవివరింపభవత్పరిపాలితావని॥
క॥ తీతిసకలసస్యవత్తియై యతిసాంద్రంబుగ ఫలించునవమృత్యువులే॥ ట్టితఱం
బ్రభవింపవుకడు॥ హితముగ నెలమూఁడు వానలెలమింగురియే॥ చ॥ చిరతర
దేవతాగృహపితృపితృవశ్యవశ్యముల్పరం । పరలుగసాగునెల్లపుడుఁబ
ల్లవపుష్పశలాటుసత్యలో॥ తగరములఁబొల్పుపాదసనికాయములింకవునుకా
లాంబువులే॥ సరసుల నేఱులంబిదుకుఁజాలఁగగోవులుదుగ్ధపూరములే॥ సీ॥ ఇట్లు
వధింపంగనిష్ఠమకొన్నాళ్ల గోలెధరింపంగఁగొలఁదిగాక । బ్రహ్మకై ననుగ
ణింపఁగ రానిపెకులవనైల మెకంబులునుబుల్లులును నేల॥ యీనినయట్లుకోటా
నకోటులుగూడి వారుణతరని వాదములుచెలగఁ । జెఱువులుతోటలుచేలుగా
లువలును నేపెల్లఁదూలఁగరూపుమాపి॥ తే॥ యాతిమందలఁగొందలఁబందఁజే
సిజనపదంబులమనుజులఁజ వుచుండఁ । గదలమెలంగశంకించిక్యాపురములు॥
వికిచివచ్చితిమోపృథివీకశత్రు॥ ఈమృగబాధలుమాన్పిద॥ యామతిమముఁ
బ్రోవవలయుహలహలాగ్నిస్తోమభయమడిపియమరులఁ॥ బ్రేమనక్షించినట్టి
మృదునివిధమున॥ చ॥ అనినఁగృహారసంబుహృదయాంబురుహంబునసంజనిం
పన॥ య్యలకులరత్నమిట్లనుమహాప్రజలందనియంగఁజూచిమి॥ కనయమునింత
మాత్రమునకై భయమందుచుండనేలయా । ఘనమృగభీతిమానైదనుభవభీతి
మీకొడఁగూడునట్లుగ॥ చ॥ అనియభయప్రదానంబొసంగియన్మహాప్రజా
సందోహఁబులవీడొలిపెవంత॥ ఉ॥ పంకజగర్భసీమధుపంబులువృక్షము
లుందుబక్షులు॥ బంకరుహక్షులందురతిభతఁయొక శరీరవసంపనొప్పెన॥ పుం
కరుహక్షుండస్తగిపెఁగడుచుందయులై నరిశ్చుల॥ మంకెనపువ్వుగుత్తికియ
మండలమంతయుఁగెంపులీ॥ గ॥ తరుణవయసుగఁడైపహిమధామనిమిం
దమనంబునిచ్చియ॥ బరసతిదచ్చువృద్ధమమనందలంబినఁజాలసిగ్గునం॥ ద్వర్జ
తగతియనింగినవిధంబుఁబల్కియవాధిఁగొంకె॥ సగఁడుగుముద్యతీతజిన

గృహవికాసక తామిషంబునకొక అనుపమ తేజోనధియును దినచాధ్యుమహిమ
 రోషిదేవీచందంబునసాంధ్యరాగదీధిగనుపట్టెనవీనకింకుకప్రసవరుచిక॥
 క॥ హేలాగతివరహులమై నోలినతివల్లంధుడు ప్రయోగించుమహా నీలోత్పల
 శరణాలము పోలికదిమిరంబు శలంబారిబాంబులైకొక॥ వ్యగ్రచాభీపరిపూ
 రితనగభిన్నణిపేటికరిణినలినభవాండంబుగనుగొనంగనుబట్టెను మగులం
 దమస్యముదయంబుమెండుకొనంగ॥ తే॥ యామిసిచంద్రవదనవియత్నురైం
 ద్రనీలమణిపాత్రలోపలనించినట్టి విమలఘనసారశకలసంఘములసంగంబు
 బలెనత్తుతవితతులః బరమునందు॥ వ॥ అంత॥ ఉ॥ శౌకరహాభిభూషణముసార
 సమత్తుంతోడిజోడును నాంకునిమేనమామకలశాంబుధికూరిమిపట్టియామి
 నీపంకరుహాయతాక్షిప్రియభతకవియద్గృహమధ్యదీపమే ణాంకుడుగాన
 నయ్యెనుదయాద్రోపయింపిమరేభసింహమైక॥ నిలదారుకళలహిమకరుమం
 డలముప్పరెనయనమహామొదవంగనాఖండలదిక్సహితైక కుండలమనవి
 మలకాంతికిమరుదలిర్పక॥ శా॥ కాశాకాశధునీతరంగచయనీకాశద్యున్దెట్ట
 మై కాసెంగముదిచక్కంగాసకలదిగ్భాగంబులన్నన్నధుండేసెలబాధజన
 ప్రజంబులపయికజృంభించిలీలాధను రైవశారద్యమనవ్వట్టిల్లబ్రసవాస్త్రు
 శ్రేణులంబెల్లుక॥ ఉ॥ వారణలేకయొక్కమొగివాంఛబడికసాంద్రచంద్రి
 కా పారణసేయుచుంబొదలెదబాయనివేడకజకోరవారమల్ కైరవబాం
 ధవోపలసికాయములోలిప్రవింబెనేలులై చారులుచోరులుగడువించారము
 నొందిరిపొంగెవారిధుల్॥ వ॥ అసమయంబునహాశ్వం దధరణీవల్లభుండుత
 తాలోచితకృత్యంబులునిర్వతికంచినిద్రింపందొడంగెనంత॥ తే॥ కాముకేళి
 పరిక్రాంతిగన్నమోడ్చి వేడనిద్రించువిటనిటివితతిబెదరగ గుక్కుటంబులు
 కొక్కురొకోయటంచుగూయజొచ్చెంగలోంగ్గోషణముల॥ నీ॥ చంద్రుం
 దగ్ధపువిల్ల వందానబెల్లిచుదిశనిల్వెగాంతిమందీధవించి యొక్కటాకటచి
 కైంజుకలకాశసముననాడకాడకుంగడునల్పరుచుల విటనిటితతులమైవిష
 హాయుధుండురోషమెడలిబాణాసనమెక్కుడించె॥ వనములసింధుజీవనములం
 బెలరేకెంగలయంగబహుపక్షికలకలములు॥ తే॥ కా తులుడివోయెగృహదీ
 పకళికలెల్లం జక్రదంపతులలరెనర్వక్రిలినంబుజంబులువిరిసిరోలంబములకు
 విందులూనరించెబ్రాధాతవేళయందు॥ మ॥ ధరణీర్జరరాజ్రిమొక్కశతపత్రం
 బుల్విజృంభించిషట్పరణశ్రేణులకెల్లనామెతలుపెట్టంజక్రవాకావళుల్ పర
 మానందముంబొందబింబరుచిబింబుశ్రీవిడంబింపనం బరరత్నంబుదయించె
 జంభాదీపుహర్తృస్వర్ణకకుంభాకృతిక॥ వ॥ అననవినికాంతేయాగ్రజుండటమిం

విధంబుల మోరలు మీదికి త్రికు! కరలుఘన భౌంధ్రయాధ్వనుల గాఢతరొధత
 నెంచెదిక్కులకొ॥ సీ॥ కలుకులై నట్టిబంజులు వెండుకలునిర్గుగ వియు మేనులు కెం
 పుగన్నుగ వయు॥ గులుచ శేవులు హస్తకురువిందపూస పేరులు నొంటియట్టచే
 ప్పచునుగలిగి॥ వలలును బెట్టుకోవులు బెద్దయు కలుచు దెలుసుబోనులు దీమము
 లును॥ వసులుగ సులుబోగువాలు వెండుకత్రాళ్లు బలువిండ్లునమ్ములు బల్లెములును॥
 తే బందివాటుబడికలె బట్టెనములు॥ బట్టెకోలలు నాది గాబహువిధముల్॥
 సాధనమ్ములు పరియించి శరవతులు॥ వచ్చి రా ఫేటక క్రియావ్యసనరతులు॥ సీ॥
 వ్యాఘ్రాబు నైవనుశీఘ్ర॥ బతర మిడిపొడి చేదమీర బెలపూవు చేడక॥ శరభంబునై
 నను సరభంబున చాసి పదము తెన్ని దియుండుం బెదము పొదివి॥ సింగంబునైనను
 భంగంబునొందించీ జీవంబుతో నతెచ్చెదము పట్టి॥ భేరుండమును నైననో రెండని
 యుకనలిచే సెదము చాలబిమి వెలయు॥ తే॥ సాహసంబునము త్తగజంబునైన॥ గ
 రరితోండంబు తెగనటికెదము చేవ॥ నేడు చూడుము నూ వేంట నేర్పు తెల్ల॥ ననుచు
 బంతంబులాక కోండతాడిరవుడు॥ మ॥ తలచుట్టక జడసొల్లి యంబులు నునల్లిట్టిలు
 జేకట్టుదం॥ డలువాకట్టులు ముప్పిడులై కములన్దాకొల్పువశ్యంపును॥ దులునుం
 జోరవుడుగోలలుం గులువ చేదుడ్లున్నుచుగంబులై॥ చెలువారన్పుట్టకోటివచ్చె
 మ్మగయాశ్యం గార మే పారకొక॥ వ॥ ఇన్నిధంబునన పరిమితకిరాత వ్రాతంబులు
 సముద్భటభటానీకంబులుం జను బేరనమ్మన వాధీశ్వరుండు దానును మృగయావి
 హార సముచితశ్యం గార వేషంబంగీకరించి పుత్రక శత్రు మాత్యస మేతుండై॥ ఉ॥
 ధనదునిపుష్పకంబునకుండా నెనవచ్చునటంచులోకముల్॥ నుతియొనర్పబొల్పె
 సంగివిద్రుమమౌక్తిక వజ్రసింహకాం॥ చనమయమున్నుచేగ హయసంఘటితంబును
 నైన తేరుసొం॥ పొనరకొనెక్కి మిక్కిలి సముత్సుకతంబుర బాహ్యసీమలకొ॥ క॥
 మాతలిదలంపింపంగల॥ నూతుండుదనరథముగ డవుచోబహుగతులం॥ జాతు
 ర్యంబులు చూడక॥ వాతని నేర్పులకుంజాలహాషకమువొదలకొ॥ వ॥ కొదేరదిశ్వా
 ముఖుండైకొంతదవ్వచనియంతట॥ మ॥ కనియెన్నూతల చాధుండాటవికరాకా
 చంద్రబింబాననా॥ జవనిత్యోచితపుండరికగవయస్తంబేర మా ఫేటముకొ॥ ఘన
 శ్యం గాటమువముదోమింక పటలిగజుగ్దిశాపేటముకొ॥ వినుతా నేకనికుంజగూ
 టముమహావింధ్యాటవివాటముకొ॥ ఉ॥ మూరుతపూణకీవక సమాజరవంబులు
 రముక దానదీసిరజభృంగ గానవృదునిస్వనవైఖరితోడ గూడియిం॥ పారకొన
 క్షసినసివహంబులకుకొశవశోత్సవక్రియా॥ గౌరవముల్లుటించునొడికంబుగ
 నిధ్యవనాంతరంబులకొ॥ వ॥ వెండియుంబుండరిక శుండాలగవయగండ భేరుండ
 కంఠీరవ సారంగపూ దారభల్లూకలులా యప్రముఖాభిలమృగనికాయభయధ

క రానుఁ ధ్వానబధిరీతకథుబంతదంతావళకణకహారాంతరాళంబును ద్వి
 క్రిణీ తమాలతాళవటకుటజకపిత్రాశ్వత్థకోవిదారసిందువార మందారవేచు
 మందచందనమాకందమాతులుంగలవంగజంబుజ-చీరవకుళక్రముకపనస
 రీమధూకమాధవీకింతుకశింశు పాశోకాదిచానావిధపాదపశాఖాశిఖావిహార
 మాణమయూరకోకిలకీరశారికాకలవింకకపితేఖంజరీటకాకఘూకాద్యనేకశ
 కుంతసంతతిప్రబలనిచాదమేదురంబును నైయరుణగభ స్తికిరణ పరంపరలకుం
 బ్రవేశింపఁదరంబుగాకకరంబుసాంద్రంబైయునుకచ్చినింగ్రిందరాలకయిరులు
 గవియుచుంబసరుడాలువింధ్యవసుంధరాధరపరిసరాఽఽఽబుదరిసీమృగంబు
 లుమెలంగుపట్లసీముల్లుతారువేయించిప్రోగువారింపవలలు యదెరులనెత్తిం
 చిబోనులుదీమంబులునొడ్డించి|| మఃఘనబాదాసనమెక్కు- వెట్టిపటుదోర్గర్వం
 బభగ్నంబుగావనధిధ్వానమకంబెమించుగుణనిస్వానంబుగోపించియు|బృహ
 నేసెన్వనభీకరాశుగతతుల్పుఁఖానుపుంఖంబుగావనజాతాప్రకులాగ్గఽఽఽ
 డుమృగవ్రాతంబులంగూలగ్గ||వ||ఇవిద్విధంబుననత్యంతభయంకరంబులగు శ
 రంబులబలహీనంగరంబుభీతిల్లియెల్లమృగంబులుతల్లడిల్లిపెల్లాటగెనట్టియెడ||
 తే|| మేదిసీనాథశరహతమృగసమూహ|| ఘనకలేబరజరతరక్తప్రవాహ|వితతి
 ప్రవహించెన్దైకక్షీరధరేంద్ర|సానుసంఘాతగర్జనచయముఁబోలె||క||అంత
 టమృగయాతేనిగిరంతరపరితృప్తిగొందియవసీతుండతి|శ్రాతుండైసెలవిచ్చి
 న|బంతమునగిరాతపతుబుభటసంతతులె||క||ఉ||వడిచెల్లార్చుచుకే||స||
 రీశాబకసదృశరూపజయసత్వభయం|కరములగువేటకుకల-ల|బయిడిచిన
 సవివధిచెబహుమృగతతులె||వ||తదవంతరంబవారుచబదచిహ్నంబులవెం
 బడిజ|సీకుంజంబుబుదూఱిపొంచియున్నమెక్కుంబులంద్రుంచియువిశాలంబుల
 గుజాలంబులంబడఁజోపితగుల్ఫఱిచికోనియుదీమంబులనొడ్డియేమలుపాటు
 నంబాదివియుండనివనకమఱియును||తే||స్థాశువముగిడ్డులగుడువేసడముకు
 ఖ|బాబుజలకట్టెజాలియమైలుఁబునునోరంబునునాదిగాఁజేరువడిన|వేట
 డేగలగిఱికోనవిడిచికడిమి||తే||గ్రద్దయునుగాకికాఁజునుగకెరయును|గూబ
 పార్వంబుబెగ్గురుగకెరయును|గొంగలావుకయాడేలుగువ్వపెలిచ|పొట్టిపి
 ట్టయుననగల్గుపులఁగగుముల||క||తూలిగిచిపినమెల్ల||గ||గాలించితదస్త్రవా
 ర్ధిగ్రవ్యచయంబు||దేలించితనిసీవేటలు|బాలించినరేశ్వరునకుసమ్మదమొద
 వ||క||చమరీవాలములుగురం|గమదములుగజదంతములుగుగరికిటిసంజా|త
 ములగుముక్తాఫలములు|నమితంబుగఁదెచ్చియిచ్చిరతనియమున||వ||ఇచ్చిన్
 కవియును గురుగోవిదియుంబునంజం|దమతికినమరించియువేటకాటులకుం

శ్వేదనంబొసంగియబ్బి సరుహు పకులుండు సరసవివేకరతుండు నత్యంతహి
తుండును సగుసత్యకీర్తికంగనుంగొని తే॥ అనఘవతకనవినుమృగయావిహార
కారణంబునరూరమేలేకవలసెమనకునీరాకనఫలమామార్గ మొకటి తెలియ
జెప్పెదనమ్మదస్థితీఘటిల్లలయగ్రాహి॥౨॥ దెసదాగతినట్లహరిదైత్యరిపుభ
ల్ల మకుటప్రసవశల్లిసముద్యుత్పల్లకుముదాబ్జనవహల్లకవసద్భ్రమరముల్ల
మునఁగౌతుకమువెల్లిగొనఁగన్నుల్ చల్లగఁబయోధిప్రియవల్లభఁగనుంగొను
ముకొల్లబుగముక్తిరమనెల్లపుమనుజు తల్లిలితచిత్తులకుఁబెల్లొసఁగుజహ్ను
మునీతల్లజుతుోరుతటినల్లచదలేటికొ॥శా॥ తత్తీరంబునగష్టమైదపముదాత్ర
ప్రీతిగావించుభా॥ స్వత్రేజోరమణీయనంబురుహభూసంకాశునఁహఃప
యోభృప్రశస్యసనుంబ్రసన్నగుణగంభీరుస్వశిష్టకదయూత్రస్వాంతున
రుంధతీవిభుసపముకాక్షుఁడండగుకొ॥క॥అనిన్యపతిదండనాథుని య
నుమతముననరిగికాంచెననురాగమునె మ్మనమునఁబెనఁగొనుచుండఁగ ననుప
మమువసిష్టహునియాశ్రమమెదురకొ॥వ॥ కనీతత్ప్రదేశంబున॥మహాస్త్రుగ్రం॥
వరరుద్రాక్షప్రభూషాప్రజరుచిరతనున్వ్యాసుఁడ్రోతరీయుం బరమధ్యా
నాంతరంగప్రణిహితశివునికొబద్ధపద్మాసనస్థుకొ॥గరవిన్యస్తాక్షదామంగనద
రుణజటాకల్పభస్మాంకరాగుకొ॥ జీరకాలోపార్జితాఙ్గిరవిపులీతపశ్చీగరి
ష్ఠున్వసీష్ఠకొ॥వ॥కనుంగొనిప్రముఁతస్వాంతుండైయమ్మహీకాంతుండునజకిరీ
టకోటిసంఘటితహరిసిలలోలంబుబలుతదీయచరణారవిందంబులుచుంబింపన
ర్వాంగాలింగితమహీమండలుండై దండప్రణామంబులూచరించికరకమలంబు
లుముగిడ్చినంగనుంగొనియమ్మనివల్లఘండేట్లలియె॥చ॥ అపకతబుద్ధినితమృగ
యావ్యసనంబునఁగేళిసల్పఁగా నృపులకునీతిగాదుధరణీశ్వరభార్యయునీవుభీ
కరాతపసమయంబునన్నహువిధంబులదుష్టమృగంబులున్నయి॥వీషివముల
జుండుటవివేకమెయాత్మదలంచిచూచినకొ॥కి॥సప్రోపాయధురీణశాసప్తవ్య
సనములువదలినదమలబుద్ధికొ॥సప్రాంగరక్షణుండయి॥ సప్రాశ్వకులేంద్రమెల
గఁజనునరపతికొ॥క॥మునిజనవినుతంబగున॥ మ్మనువంశంబున జరించిన అవద
గునేమనుజేశనీతిమాగకము॥ వినునీతిజ్ఞునకురాజ్యనిభవమొదలుకొ॥తే॥ఇచ
టచాలస్యముకీగిసివిపుడపురికింబొమ్ముచేగంబయింకొక్కబుద్ధినినుము॥వ॥అచిత
ప్రియఁగౌశికహునియాశ్రమంబుపొంతకుఁబోవకుమనుజుచాధ॥క॥ పుడమిం
గ్రోధులకానతిఁవడికెట్టినవాఁడతండుపరికింపంగాఁగదగుటలవతకనుం
డెన్నఁడుగాతనిపీఠీకూరనంజకుమున్నపా॥క॥పరరంధ్రాన్వేషియునిఘరచ
రితుండునరయ గాధిసతుఁడతనివనం బాణాంశువంశనాటివై తె॥వై నము

వలయచూరగధీరవిచారా||వ|| అనియుపదేశించివీడ్చి-ల్పుటయునావృత్తాథీ
తంబంతయుండెలిసివిశ్వాహత్రుండుహరిశ్చ|| ద్రవహీకళత్రునిదనయాశ్రమం
బునకురప్పించునుపాఠం బంతరంగంబునంజింకంచి యునల్పకపటకౌశలంబు
ననొకకమా-యామృగంబునుగల్పించిననదియును|| సీ|| నవభేదరుచినవృద్ధవ
శౌననంబునునల్లగల్వలగెల్చినయనములును|బద్ధరాగప్రభంబగటుకర్ణంబు
ల్పకాంచనదీధిమిండుతనవు | హృక్కికకాంతులనుజపించుచాటుతుహీనం
బుతోడుతదొరయుకడుపు|మరకతప్తిపులంబురడించుఖరములుపవనంబుండలం
కించుపటుజవంబు|| తే|| గలిగిలీలావిహారంబుకారణముగనవసంజరియియెనుపం
కరుహారియంక|మృగముగతినుండుటయుసంయమిశ్వరుండు| దానిగనుగొ
నికడుసమ్మదమునఁబొంది||వ|| హరిశ్చంద్రధరిత్రీవల్లభునల్లనియెలయించిమదీ
యాశ్రమంబునకుండెమ్మనిపించిన|| క|| తనతనుకాంతులదికుల| మునుకొని
యెల్లెడలంబర్వమురీయుచుంజరియా| ఘనచిత్రమృగముచయ్యన|బసవడిఘా
వరునిదృష్టిపథముననిల్చె||చ|| నిలిచినభానువంశజుడునివ్వెటగందితదీయవిభా
మం|బులుపలుమాటుచుచునపూర్వమృగంబిదిదీనిమేనుబి| ట్టలయరయంబు
నందటమియల్లనప్రాణముతోనపట్టినినిర్మలమతియైనలోహితకుమారునకిచ్చె
డఁగేలిసల్పగ||వ||అనిసారధిగనుంగొని||ఉ|| అల్లదెవైడీయట్టిముదమారం
గంబాడుముదాఁగఁగూడని | వెల్లివిధంబులన్రథమహీనజవంబునందోలుమన్న
భూవల్లభురాజు సూతుఁడనివార్యగతిందగఁదోలెనాయువే| గోల్లనితాశ్వ
యుక్తమయియొప్పగుయ్యరదంబుచయ్యన||వ|| ఇవిధంబునరథంబుదోలిం
చిమహీరాయకుండుడామంబోపుటయునహ్మయాకురంగంబు నిరాయాసం
బున|| సీ || బంధనంబెడలిభూభాగంబుంజేరియిచ్చాలిలవిహరించుగాలియిట్టి|
కుండెటితోఁబొత్తుగూడకవచ్చినయడురాజుబింబంబునడిమియిట్టి| వీరభద్రు
నికృపవెండియునద్యూతమైదక్షమఖంబులోనయిట్టి | కుధరసందనవెండికొ
సేవిసర్జించినచేతోభవారాతిచేతియిట్టి|| తే|| ననుకరించుచుమిగులఁబెంపగ్గలిం
ప|మంచిమురువుబరువుఁమదముమదము | పొదలంగనుగొనువారికింపులు
ఘట్టి|నల్లనల్లననడయాడెఁభివముగ|| సీ|| చేయికకుప్పించిచివునదాటు
చుగొమ్మలజేబుచుప్పించుకొనుచు| బిత్తరంబులుగాగజేఁబెముల్వారుచుమరిగిన
కైవడిమలసికొనుచు | గనవుపోచలుకసిగాట్లుగాగొటుకుచువివృతాస్యము
నజారివిడుచుకొనుచు | రికురీకురీన దోక ద్రిప్పిబాడించుచుఖరపుటంబు
లదలగోఁకుగొనుచు|| తే || సిగిడిపాటుచునంతంతనిలువబడుచు | నొడలికం
మొతికైచెట్లనొరసికొనుచు | నుదరియొక్కడమిన్నకబెదరిపడుచు | గువ

అమృతశ్రుతైశ్చైవచిత్తేనచనరీగే॥ వ॥ ఇట్లొగివిశ్వామిత్రునియాశ్రమంబు
ప్రవేశించి మొఱంగిచనంజూచుదానితెఱంగెఱింగిరోషించికనుంగవఁగెనుపుజని
యొకప నాత్రిశంకునందనుండువిశంకటభుజాబలంబున శరాసనంబెక్కు వెట్టి
మార్వీరవంబూనిర్చిదర్శింపరభీకరంబగుశరంబుదొడిగి తెగఁడందడిగిచిదృష్టిము
ష్టిధౌరేయండైయేయుటయునయ్యేటునందూలకవాతూలజవంబున నకట
రంగంబుకొశికునమ్ముఖంబునకుంజనియదృశ్యంబయ్యె విశ్వంభరావల్లభుండు
కూయిట్టిపసలంబడివెట్టితనంబుననవ్వనంబెల్లంద్రిష్టురీనవాఁడుగావుననితాంత
నిచివాతపాక్రాంతండునుత్పన్నపాసావంతుండునునైమందశ్రమంబునంబొం
దిశీతంజలాన్వేషణాభిలాషియైచనిచనిముందట సీమందారజంబీరమాతలుం
గలవంగకేతకీచంపకకీంశుకముల । మాకందచందనమాలూరభిజాఁరకోవి
దారమధూకకురువకములఁజంబూనటాశ్వత్థనింబరీపకపితృతాలతమాలహిం
తాలములనుఁ దింత్రితీపాటలతిలకామలకదేవదారుపుష్పాగకర్పూరములను॥
తే॥మౌఱియుండకీరనపావనత్కైరూహములఁబహువిధంబులవృందీకఁపందిరల
నుఁబ్రబలివిలసిల్లుకొశికాశ్రమముఁగాఁచెనుల్లమలరంగమేదినీవల్లభుండు॥ తే॥
మానవాధీశయాపుణ్యకాననమునఁదోయదశ్యామమునిహోమధూమవితతి
'యంబరంబుననభినవంబైననల్లపట్టుజగజంపుగొడుగువిభ్రమమువొసఁగు'॥
పంకజసూతికైవలంకపంగడునద్భుతమావహిల్లనేఁడాంకకులాగ్రగణ్యవిను
త్తూగమశాస్త్రపురాణముల్నిరాతంకమునంబుండునెడఁదాపసపుత్రులకుం
గవుల్లొగి॥వంకలుదీర్చిచెప్పగొరవంకలుఁజిలఁబునవ్వనంబున॥ సీ॥కడుఁద్రీ
తంజన్మిచ్చుబడిఁదప్పితిరిగెనులేడిపిల్లలకుబాలెంతపులులుఁ కంఠీరవంబులుగంధ
సింధురములతోడనూటికిఁజెఱలాడుచుండుఁ జిట్టెలఁగములతోఁజెఱములు
వాటింఁచుఁబ్రియమునబావురుఁబిల్లిగములు । నీలకంఠంబులులాలనంబొదవబా
టింఁచుగుంభీనసడింభకముల॥ తే॥ గొండగొట్టియపిండునుగ్రోఁతిగమియు । మం
తనములుండుఁబూరపూజ్యమింతలేకఁసాళువంబులుఁబుట్టుఁగెలినల్పు । గాధి
పుత్రుతపోవనవీధియందు॥వ॥ఇట్టివిచిత్రంబులకుబాత్రంబగునవ్వేశ్వామిత్రుత
పోవనత్తేత్రంబునితీంచితదభ్యంతరంబున॥ సీ॥సంపుల్లహల్లకజలజాతమకరం
దపానలోలానినీగానరవముఁవీడిలోలాకేళివిక్రాంతవిలసితచక్రవాకమరాశ
సముదయంబు । సతతకేళీసక్తసంయమిబాలికాస్తనకుంకుమారుణస్వచ్ఛజల
ముఁప్రవీనులశశికాంతపాషాణకన్పితసోపానమాగఁసఁగోభితంబు॥ తే॥పవ
నకంపితరీరభూభాగవిటపిపుష్పగుచ్ఛపరాగవిభూషితంబుఁమకరకచ్ఛపజల
జంతునికరయంతముఁధూవిభుండుగాఁచెనొక్కసరోవరంబు॥ తే॥కాంచినూ

నవనాథుడొకనయ్యును తుండు | దానుడ త్తీరభూమిరథంబుడిగ్గి | దండనాథుడు
కరము కైవడయ్యెను | సరసిం దటికి విని మకలజలముగ్గోలి || వక్తృతావగాహ
నుండై తత్సమీపప్రదేశంబున బడిపించు వృష్టితమాధవీల తామంటపాంతరం
బున గనలయ తల్పంబున జుండ్రు తీసతీలలామంబు చూచునాపీతంబు పధానంబు
గాతయించి బాలరసాలపల్లవప్రకల్పిత కాళవృంశంబున శీతలమందవాతూలం
బుసోకకొదిలి విసరుడుండ నాయకుడు దనారవిందంబు లోకించి || క | సడమలబ
హుపుష్పలతా | సదనవసద్యసల గానర్పుకారములక | ముదముదవిండుచును
న్నది | యిదియే మనీయాశ్రమంబోయెఱుంగక వలయు || తే | అనుచు బలుకు
చుచుండంగన చటిక ప్రభు | కుశసమిత్పణక ఫలములగోయనొకట | ఋషికుమూ
రుండు వచ్చి మహీశుతోడఁ జెప్పెనదికొశికుని వనక్షేత్రమనుచు || ఉ || చెప్పిన మేది
నీరమణ శేఖరుడు ల్లమునందు నెంతయు || ముప్పరిగొన్న భీతియుని ముఖ్యుడు గొ
శికుండేమి సేయునో | యప్పుర మేళుండేయెఱుంగునంతయు సకట డంబాసి వేగ నే
చొప్పున బోదమింక మనసుద్దియెఱుంగక యుండనాతండు || క || ఎకటాడీ హేమ
శురంగం | బెకటాడీ మృగయావిహార మెకటాడివిపినంబికటాడి కేటికి వచ్చితి | మకటా
టమికిరీతి ప్రమాదము య్యెన్ననకు || తే || నవవిరించి యరుంధతీ నాయకులడు | మ
ఱచితప్రియు గాధికుమారువనము | చొరకుమీవని చెప్పె విశుద్ధబుద్ధిగోరినామీ
దివాత్సల్యగుణము పొదల || క || ఇచ్చోట దడయవలవదు | చెచ్చెరంబురికేగుమను
చుండెప్పిన నేలా | వచ్చితిని మృగము వెంబడి | వచ్చు నెదిరిగడవ నెంత నారల క్షే
న || తే || ఏమి సేయువార మెకటాడి కేగుద | మేది కార్యచింతయింక మనకు | మిగుల
మోసము య్యెచ్చుగయావిహారైక | కారణమున నేమి గాంగకలదీ || ఉ || అముని
సార్యభాముని దృగంతము లించుక బేపురించిన || హేమగిరింద్ర మైన ధృతి నేపఱి
బిట్టుచలిచు మొగ్గు | కామజయూధ మైన నడుసంఘములైన నురాలు నాసు
ధా | ధామది నేళులైన గడుదల్లడమందుడు రేమి చెప్పగ || తే || శర్వరీశకళా
మాళిగర్వ మైన నడచుకొశికమాని కేనంగ నెంత | యబ్ధిలంఘింపనోపినయల
ఘుబాహు బలుకతిడువట | రమెచోటిపడియదాట || చ || మలయజైత్రయ్య
క్తములు మానసముద్వీలయొడ్డు భానుమం | డలకిరణాతిక్లిష్టములు నాలుక లెప్పు
డుమానికోటికిం | దలంపననుగ్రహించినచి తామహుంజేయుదురల్పునైనచే |
రలుకవహించి రేనికడునల్పుని జేయుదురప్పి తామహు || ఉ || ఇప్పుడు వోయియ
మ్మరికు లేళ్ళరుండల్లకమున్నె చేరివా | తప్పుకను స్తుతించుచు బుడబులకుంబు
మిల్లియు | దమోచప్పుడు సేయకీర్తన మసత్వరవృత్తిదోలంగిపోదమో | యి
ప్పుటికేది కార్యమది యుద్దుమతిందగునా చనింపగ || ఉ || అనివిధానతోలాడో

తాననుండై యున్న యమ్మాన వేద్రుంగనుఁగొని యమాత్య శేఖరుండగు నత్యంతిక విశుద్ధబుద్ధి క్రియాపాటవంబు దేటపడవిన యాలాపంబుల నెట్లనియె॥ క॥ ట
కమటాప్రకులాగఁగి మీ కేటికినింత చింతమిన్నక వినుండ స్తోక మనివివరంబుగ
నాకుంఁదెలిసిన తెలుంగునన్వేషింతు॥ శా॥ భూప గావణి వధికల్పకమహాం
భో రాశి గాంధీర్యరేఖాపారీణుండవద్రిధీరండవులోకస్తుత్యసత్ప్రతా॥ లాప
శ్రీవిభవోజ్వలించుదియేలాచింతతరించుక॥ నీవైనలై మవారలుంగల శై
ల్యోనిత్యప్రతాపేదయా॥ అదియునుం గాక॥ తే॥ శత్రుపిత్రత్వములు రెండుసమ
ముగాఁగఁజూచినిందాప్రశంసల స్రుకటబడక॥ యబ్బునొందక యడవులనొం
టించిరుగు॥ మానులకు నేలనృపులతో మచ్చరంబు చ॥ జనవరసేకుఁగొనికుడెసన్పు
య మేటికినింత యాత్మలోనునువఁగ నామునిప్రవరుఁడుల్లుమనంగృపపికటాల్లి
మీ జనకుఁడైతంకునూవరునిశంకటశౌర్యనిబొందితోడనే॥ యనుపఁడెదేవ
తాపురికి సారసిమాడమహాద్భుతంబుగ॥ క॥ విశ్వామిత్రునిమీఁదన॥ విశ్వాసం
బేసికువివరింపం గా॥ విశ్వాభవదాయకుండవు॥ విశ్వంభరఁగలుగుమానివిత
స్థుల కెల్ల॥ తే॥ సారవతనయూదుర్విచారతమము॥ వరవివేకక శౌచివాకరుని
చేత॥ నడచియుకింత సేపుసౌఖ్యాప్తముగ॥ నిద్రఁబొందుమునిరపాయము
ద్రఁడెంచి॥ వ॥ అనిపలుకప్రధానాగ్రగణ్యసమగ్రమనీపావిశేషభాషణంబులా
కణింఁచి యుమ్మహీకాంతుండుచింతావివజితస్వాంతుండై సంతాపంబుడిగి
స్తేతకమలంబులుముకుళించి మహాశక్తమాత్రంబుని దించి నాక్రవ్యరాకర్ణిం
పఁదరంబుగానిభయంకరంబగుదుస్వప్నంబుం గాంచిబిట్టుబిట్టిపడికలవరించు
చు ధైర్యంబవలంబింపలేక నలదికుటలుచూచుచు బాష్పజలపూత సేతుండును
బ్రకంపిత గాతుండును నైయొండెఱుంగకయున్న యన్నరేంద్రుంగనుఁగొనిచం
ద్రమతియతిత్వరితంబు॥ క॥ కెంజాయలనీనెడుకర॥ కంజంబునఁగంకణములుఘ
లుఘలుమనఘామింజయుని వెన్నచుచు॥ నంజకభ్రమయెల్లఁదెలిపేనతిశ
యధృతియై॥ తే॥ ఘటితనిమలఘారిమక్తాఫలప్ర॥ కాండసౌభాగ్యనిజితగ
గనసింధు॥ కంకణంబైననిజపాస్తకంకణంబు॥ కడకనూడిచిరక్షాబడినైచి॥
నీ॥ పాణేశయేమఱుపాటంబూర్వంబిట్లుబిట్లు మేలగనియేలబుట్టిపడెదు॥ శర
ణాగతారాతిజనపాలభయహరణాతిదత్తుండవునమగ్రమతివి॥ దుర్వారమద
భూరిగర్వాంధపరిపఁథిబాహులారణ్యపావకుండవు॥ సప్తపారావారసంవే
ష్టితతుమాచక్రసంరక్షావిచక్షణుండవు॥ తే॥ నిత్యసత్యవతస్తుత్యనిరుపమాన॥
సారగంధీరవాచావిశారదుండవు॥ ప్రబలధైర్యసుపర్యపర్యతమవివు॥ భ్రాంతి
బొందంగదగు నెసికింతలోన॥ క॥ అనితనభ్రమదెలిపెడుసతి॥ గనిదుసర్పం

బుగంటింక మలాసన నే వినిపింతుండత్ప్రకారము విను మీవని తెలియధరణివిభేద
 డిట్లనియెక సీ సుణిమయల బగుసభామంటపంబున వైభవోన్నతి నేగోలువున్న
 వేళ శోషారుణేక్షుండైరుచిరార్చితేజుండుధరణిసురుండొక్క డిరుగుదెంచి
 యదలించిధరణిమైనస్థతిగరీటంబుపడదన్ని మణితలంబట్టితిగిచి కరమణిదక
 యవృత్తింబురమువెల్వడదోలబహువిధాపత్వరంపరలంజెంది తేయీశ్వరా
 నుగ్రహంబున నేచిపిదప బూజ్యసామ్రాజ్యవైభవస్ఫురణగంటి ననుచును
 స్వప్నవద్ధతిమనుజవిభుండు సర్వమున జుద్రమతితోడ సరవింజెప్పె డు చెప్పిన
 సంతయున్బొకు శేతయలోచనకౌతుకంబుపెల్ల మ్మిమెంతయున్భయము
 నొందియు నొందనియట్టులాత్తలోచి గుప్తజగొన్న ధైర్యమునఁగొంకక భూరి
 వివేకశక్తివాతప్రకపత్రైక శేరివసుధావగుతోడఁబయోక్తివైఖరిక కపిత
 న్నాత్రంబునకో భూతలపు సహూతయితపాలుపఱిమతిలో భీతిల్ల నేలచెప్పె
 దఁగొతుక మొదవంగ వినుండుకల తెఱఁగెల్లెక చ|| అలుక జనించినచ్చినధరా
 మరవర్కుండు గాధిపుత్రుండు జ్వలచుకుటంబుదన్నుటలుచయ్యన రాజ్యవిభూ
 తింబాయుటల్ పలుమఱుండున్న మిత్రమునఁ బ్రాప్తములొనుబహుప్రయాసము
 ల్ గలుగుశకంక మాళిక్యపఁగ్రమ్మ రాజ్యరమావిశేషమల్|| వ|| అనిచంద్రమ
 తిహరిశ్చంద్రుమనస్తాపంబుమాన్వియూరడించుచుండెనంతనచ్చట|| క|| కోపం
 బున వెండియుంక పటోపాయంబొకటియొక్క నూహించుచుమా యాపారీణ
 తమిఱఁక దాపనవర్కుండు గాధిశనయుండు వెగెక|| క|| మాతంగకుంభకుచము
 లు మాతంగకరోపమానమహిశోగువులుక మాతంగయానములుగల మా
 తంగవధూయుగంబుమహిమస్ఫుజించెక|| క|| అన్నవినాశులవాలుంగన్నులకె
 దిరింపలేకతమునఁగాదేపన్నిభయమున బేడిసలెన్నండుజలదుగఁ భూమ్మ
 లేమఱ వెఱచుక|| చ|| శివశివయావిలాసినులచిక్కనిచక్కనిగుబ్బచన్నులుక|| ధ
 వళమరీచిబింబుమనదల్పు మొగంబుంక గెల్పుమోవులుంగువలయుకాంతిసంప
 దలకుంగుదురైవవెడందక చ్చుక|| యవజనధైర్యమూలములనొక్కటఁజెల్ల
 గిలంగఁజేయవేసీ కొదమ తేలులం దెచ్చివిదియచందురుఁ దెచ్చివిషమాన్తు
 సింగిణివిండుదెచ్చి కలువపూవులు దెచ్చిమనచుపకము దెచ్చి దాడిమీబీజసంత
 తులు దెచ్చి జలజరాగము దెచ్చి శుభ్రశుభ్రదెచ్చిధవళతాంబూలపత్రములు
 దెచ్చి శంఖంబు దెచ్చి బిసంబులు దెచ్చి నిర్భరశాతకుంభకుంభములు దెచ్చి తే||
 వ్రుషగరోర్దులు నావతకవ్రులినములును గదళికాస్తంభములు శాలిగర్భములు
 న్నుజిగురులును దెచ్చి కానిసృజింపరాదు కమలజునకైన నాహంస గామినులు||
 క|| అసీల వేణులకుఁగల గానకళానైపుణంబుగంధర్వధరో జాననలకులేదింత

యః పీనులపండువులు సేయువిశదస్వరముల్ || క | చండాలశ్వముదక్క | నొం
 డేర్చుయు తెలిత లేనయొప్పలకుప్పల్ | గుండలిపతియునుజాలడ | ఖండమతిందద్విలా
 సగరిమనుతింపక || వ || ఇద్విధంబునంగను పట్టుచండాలబాలికాయుగంబుస్సజి
 యించిమోసి శుండాలంబానిల వేణులకీట్లనయె || సీ || పాటించిననుడునా పలుకులు
 దెలియంగగంధసింధుర రాజగమనలార | బిత్తరివ న్నెలు పెట్టిమీ రెంతయునాస
 పరిబాగులంబానంగనరిగి | జలకా ప్రకులవార్ధిచూద్రుహ | శృంగ్రుసద్భక్తిదర్శి
 చ్చిలంస్తుతించి సంగీతవిద్యాప్రసంగముల్ప చరించి మృదుమధురోక్తి సుపదలనె
 టపి || తే || వివిధలాస్యక్రియక శావిధులుచూపి చేరినలతోపితస్వాంతుజేసియత
 నిననుగ రానిపచార్థ బులదీగిదైవ్య | హీనుగావించి బొంకిచియెగుడెండు || వ ||
 అమటయవల్లేయనియప్పల్లవాధరలమ్మునెల్ల భునకు బ్రణమిల్లివిడ్డానముల్లా
 నంబున || సీ || చైతన్యమొందిన శాతమన్యవశిలానికురుంబసాలభంజికలనంగ | సం
 పూర్ణపూర్ణిమాచంద్రాస్యలై సంబంధునీలాత్పలశ్రీలనంగ | జంగమత్వము
 గాంచిసౌభాగ్యవిస్ఫూర్తికనుతిగన్నతాపింఛలకలనంగ | బాలుపుడీపింపగ బ్రో
 దిగావించినమకర కేతనునిధేమకలనంగ || తే || బదతులాకోటినిదసంపదలంగ
 దిసి | గిలుకుమెట్టెలచప్పుళ్లుగులుకరింప | గలికిరాయంచకొదమలగతులసౌబగు
 చేలునాసపరిసడక్రమేగుడెంచి || క || చండాలికలసమాయుధ | శుండాలికలూరు
 విజితసురుచిరదళీ | కాండాలికలమృతాకర | ఖండాలికలాస్యపాలుంగనుగొని
 చేడ || వ || అనుపమాననినయపూర్వకంబునంబులొనర్చికరకరమ
 లంబులుమొగిచ్చి || మ || జయమారాండకులావతంసవిమతత్వై నాథనానాచనమా
 చయపాథోఽధికుంభసంభవసమస్తద్వీపవిన్యస్తభూ | రియత స్తంభవిజృంభ
 సూణమతివర్ణింపన్మమర్థుండెయ్య | వ్యయమైయొప్పభవన్త హామహిమయవ్వా
 తాశనాధీశుండ || డ || సీరమణీయవైభవమునిర్జరవల్లభుగెల్పునీమహే | దార
 తపారిజాతవసుధారుహమంబ్రహ్మసింహునీశుభా | కారమచంద్రమండలిముం
 డైకొనకుండు నటంచుమాటికి | సూరిజనుల్నూతింప నీనుజూడంగవచ్చితి
 మయ్యవేడుక || గీ || విపులధవశాతపత్రతవిమలకీర్తి | మండలండవుమహితలా
 ఖండలండవు | నిన్నుంగనంగొనంగంటిమిన్నపవరేణ్య | మత్పురాకృతపుణ్యకర్త
 ములకతన || క || వీణెలు వాయింపంగలబ | వీణత్వముగలదుమాకువిసిపించెదమ |
 వీణతరగానవిద్యల | జాణలుగానలును మెచ్చి సుస్తుతిసేయ || వ || అనితదీయ
 హృదయానుకూలభావంబెఱిగి యాలీలావతులుగంధర్వనితంబవతులకుంబ్ర
 తిలించంబులైయత్యంతవిడంబుబున || సీ || వీణెలగవు సెనల్వొడలించిచెఱంగులమె
 టుంగురాంగాయలమీందుదుడిచి | కుచకుంభములమోషికొనితానములకును

జక్క-గాఁబవడఁపుసారెలొత్తి||శుకగూడఁద్రులుసుడిగోల్లమీఁటలుచుజ్జీహా
 శిపట్టించిచెలఁగురత్నంకఁగవ్వఁచులతోఁగరపల్లవాంగుశులల్లాచ్చుచుచువేత్తు
 లెల్లమెఱసి||తే||మొనసిశ్రుతులేడుముయ్యేడుమూర్ఛనలను| గలుగుముప్పదిరెం
 డురాగములవాని| మిత్రములశుద్ధసారంగమేళనముల| మంద్రమధ్యమాతారక
 మానసరణి|| శా|| గాణత్యైచ్చఁగఁబాడింపుదొలకంగఁదాళమానఁబులక||
 ఖోణీరాథజయాంకసంకలితముల్పూళాదిగీతావళుల్ | వాణీపాణీసరోరు
 హంగుళినఖవ్యాపారలీలారణ| ద్వీదాసంచితపంచమక్వణకశావిఖ్యాతకంఠ
 ధ్వనిక||తే||ఆనవీసవివేషగానామృతమునఁబొదలియెంతయునాశ్చర్యమొదవ
 నవును|వల్లకిండములబుట్టెఁబల్లవములు| హరమణిపక్షి-కరఁగిసీరయి|స
 వించె||వ||ఇవిధంబునఁబాడినవ్వేలివాడచేడియలనిరుపమానగానవిశేషం
 బులకుబరిశోషంబునొందిహరిశ్చంద్రధరిత్రీవల్లభుండుల్లంబునసంతసిల్లి వార
 లకనేకమణిమయాభరణంబులుకురంగమడకర్పూరకాశ్మీరకంఠసారథుమార
 సీరాదిసారభద్రవ్యంబులుఁబ్రయంతెసంగనొసంగి వీడొలఁపుటయుఁజూచి
 మందహాసంబుచేసియగ్గోసంగిపడంతులమృహీకాంతునకిట్లనిది|| గీ|| పదార్థం
 బులేలధాత్రీశమాకు| వివిధభావజ్ఞమతకశావేదీవీవు| బడలితిమిచాలనిబిడత
 పంబుచేత|నీసీతచ్చత్రమొసఁగిమన్నింపవలయు|| చ|| ధరణితేశనీగోడుగుడ్డ
 కఁగఁదక్కినవస్తువుల్పరం| పరలుగనెవ్వయిచ్చిననుబర్వినతాపముపాయనే
 ర్చునే|ప్రొరిఁబొరిఁగాయునెండఁగఁడుఁబాకె| శరీరమువేడఁమామెడఁ| గర్భ
 ణవహింపఁగాఁదగునఖండితదానకశాఘరీణతక|| క|| అనుటయునామాతెత
 లంగఁగఁగొనియుత్సాహముడిగిఘనకోపముతో| మనుజాధీశ్వరఁడిట్లనుఁ| గను
 గ్రేవలయందుఁగెంపుగడలకొనఁగక||క||పుడమిపయిఁదొల్లియీగతి| నడిగిన్న
 యాచకులుగలరెయ్యనుచితమతిమీ| యెడదలనిబ్బరికింపక| గోడుగడుగుటయె
 ట్లుకండ్లక్రోవుననన్నుక||క||ప్రేమంబునయాచకులకుఁ | గామితవస్తువులనొ
 నఁగనుకాలమునందుక|| భూమీశులకిడరానివి| చామరయుగళంబుగోడుగుచు
 ర్చింపంగక||చ||కడునభిలాషమీరునడుగంగఁదలంచినచామరంబులుక|| గోడు
 గునుదకిఁగఁదక్కిననిగోరుఁడువస్తువులెవ్వయైననే| నెడపకయిత్తువాపుడునహీ
 నకుతూహలముప్పతిల్లన| పుడఁతులుపలిగరిట్లనుచుభానుకులోద్భవుతోడఁజ
 య్యునక||ఉ||శీతలవస్తుసంతతులచేతనడంపఁగవచ్చుఁగొంతయి| యాతపతా
 పఖేదముధరాధిపమన్తభరాణఘాతనం| జాతవియోగతాపమునఁజాలఁగృశ
 త్వమునొందుమమ్మన | తొ-తుకలీలనీవిగువుకొంటఁజేర్చురతిప్రసంగతిక||
 చ|| అనుటయుఁగర్భపుటంబులంగరంబులుచేర్చియివ్వమలచరిత్రుడుశివస్తరణం

ఋచే సీవచండరోవంబునఁజుండాలచాలికంజూచిమీరలధికముద్రాధారిణిబల
 నితిసాగ్రంబుసేయనేరకయూరకున్ననింగితంబెటుంగక మదిరాపానవికా
 రంబునశరీరవిస్ఫృజింబొంది విప్రలాపంబులు పల్కెదరని వెండియున్లునియె||
 తే||దర్శనస్పృశ్యులకుఁదగరుమీరు||మీకుఁగౌగిలియిచ్చన మెలఁతలార|| పలుక
 నాలుక లేట్లాడెభయములేక||తెలియమీజాతయెంతబుద్ధియునునంత||క|| చూచి
 నమీయందిప్పుడు||యాచకముద్రావిశేషమణుమాత్రంబు|| దోచదుమీరెక్క
 డేమా||యాచండాలాంగసలొమహాదృఢతమరయె||క|| ఆయతకారుణ్యంబున
 నీయపరాధంబులునుసహించితిఁగక||నాన్యాయోక్తులేమిపలికనఁ || గోయుదు
 నాలుకలుమిముఁగొంకకయలుక||చ|| అనుటయువాసరోహహదశాత్కుల
 కింతయుశక్తలేకయు|| బృహదగర్వమల్పదలభూపతిదగ్గఁజేపెకుగ్రాభంగు
 లం|| గనుఁగవలాద్యుచున్వివిధకామవికారవిధానకృత్యముల్లాసకొనిచూపుచు
 న్నటియఁగోరియకారణహాస్యలీల||సీ|| పారిఁబోఁగింజలరపు జంబులెగ
 యఁగేళ్లెసరోజాతమద్దిప్రీతికొనుచుగడకంటిచూపుల బెడఁగొందువీనులతో
 డవులొయ్యనచక్కఁద్రోచికినుచు|| దోర్నాలరోచులుద్రుళ్లుగింజలువెట్టడివు
 టమైదులుములుదిద్దుకొనుచు|| నొసపరిచాగుగానొసలఁగసూరికాతిలకంబు
 లొయ్యనత్తిచ్చికొనుచు||తే|| వలదనునుగుబ్బచనుదోయివెరికిదోప|| జీలఁగు
 వలిపెంపుబయ్యెదఁజెఁగలూత్రిపొసఁగలేఁజెనుటారంగవిసరికొనుచు|| మన
 లుచుండిరిశృంగారమహిమచెలఁగ||క|| ముద్దులుగురియుచుమరియుచు||నిద్రపుట
 ద్దములలోనసేదలయొప్పులే||పెద్దయుఁజూచుచుఁబైకిని|| గద్దఱితనమునవిలాస
 కళలుదొలంక||ఉ||విందులుగాఁగఁగఁగఁపుటవీధులకుఁబెక నాదలక్ష్యికిం||బొం
 దులుగాఁగఁబల్లవికపుంగవమోదకశౌభివృద్ధికి|| మందులుగాఁగఁజొకు
 చునుమందమనోహరవిభ్రానంబులం || జుదులువాఱుచుఁజీరుగుచేతులఁదాళ
 ములూత్రియాదుచు||తే|| ధరణిపతిడాసినరవాలతెఱకుఁదామ || తివీరిమో
 హించివచ్చినయువతిజనులరతులఁడేల్వకపూనితిరసగరించు|| టరసీచూచినఁ
 గారాదుపురుషులకును||ఉ|| కావునమమ్మఁబ్రేమమునఁగౌగిటఁజేర్చిరతిప్రసం
 గలీలావిభవంబునన్నహుకశాన్తిపుగత్వముమీఱనన్యధా|| భావములుజ్జగించిని
 రపాయసుఖస్థితిఁబొందురూపరే|| ఖానిధుబిఁబమన్నధునిగర్వముసర్వమఁబా
 యునట్లు||క||అంభోజమకుశసమకుచ || కుంభంబులురాయిడింపఁగోరిక
 లలర||బుంభావరతులనినుఁగడు|| సంభావించెదముమాకుఁజనువీవలయు||
 తే||మానవాధీశయాలతామందిరంబు || రవ్యమైయున్నదిచోటరతివిహార||
 యోగ్యమీరికిఁదడయంగనుచితమగునె||రమ్మవిరహానలమునకోర్వంగలేము||వ||

అనియివ్విధంబునఁజేలుచువారుఁగంటులుమహీపాలుకేలుకేలంగీలింపనద్యో
గించుటయు నాలీలావతులతలంపెఱింగినలింప పతిప్రతిమానుండగునబ్బను
పేలాభరణంబుతాలిమిఁదొఱిగి యుమ్మాలెతలచదంబుడిపెదననిదర్శికరిభీకర
తరికశాఘాతంబులంగాయంబులు జడఁగిభూతంబులుసేయందొడంగీనంగ
నుగొనియమాతృపుంగవుండగుసత్యకీర్తికదియంజనుదెంచికరసరోజంబువట్టి
సెమ్మెట దొలుంగందిగిచిపోవైచి మనంబునంగారుణ్యంబుపూరించినిలిచి॥ మ॥
జననాథోత్తమయాఁడుఁగొండపమునీచందంబునంగుగ్రతంగినియంబాడియో
శిక్షకహ్నులెవితక్కింపన్సరోశేషణల్ వినుమీవల్గినదుర్మదోధతమహావిద్యేషి
రాజ్యస్యైస్త్వైకాయంబులమీదఁగాకతగునేయ్యు పదేశంబుల॥ క॥ త్రిద
శేంద్రసదృశఁబీనుదతులవారింపఁబూనుచొప్పుదలంపఁ॥ వదచాగమరఁటి
కొదమల విదళింపఁగఁబూనునట్టిచిరమైయుండు॥ సీ॥ ఈవెఱందులకలప
య్యెగలభి యాధిభూమితలాధీశులకేరినములె యాపంకజాతులయెలవంక
బొమలహంకారవదైవ్వులకాముఁకములె యీకీరవాణులకోకస్తవంబులు
వత్తాగిరిదుగ్గనుండలములె యీరాజముఖులమృదురదండంబులుకపటవి
చ్చేఘలకపిఁకములె॥ తే॥ ఈపడంతులకడకఁటిచూపులహితమనుజనాయకను
నిశితమార్గణములెవీరిగోపింపదగునెయ్యర్థికశత్రు కృపదలిర్వఁగజూచిరత్నె
నవలయు మ॥వలదీగోష మమానఁడీతగదావాక్యంబులాలింపుఁ డధులబ్ర
హ్మగులరీకంజూనినసహదోష బు, పాపించును జ్వలకీర్తిశ్వరయాచకప్రక
రత్నఁడు యీవేశక వలయున్దానక శేనుషీపథమునన్వర్తింపశాంతస్థితి॥
తే॥ అనుచుహితబుద్ధిఁగెడిప్రియంబుమీఱశాతుఁగావించిమరలింఁచెనచివుడ్డు
డధిపునంకుశంబును సూచినియంతభద్రదంతిమరలించునట్టిచందముదలిర్ప॥ క॥
తదనంతరంబప్రియము న్నదనులవాక్ష్వత్తివెలయఁజుండ్రమతియుంబెల్లా
నవెదుమతివైపుఁమున హృదయేశ్వర మోమాచూచియిట్లనిపలికె॥ సీ॥ విన్న
వైచనువిఁటిమేషహీతలముఁగఁగక సారంగంబుగలదనంగనాయిఁజ్రివెంబడిన
డియూసనిచ్చిటికేగుదెంచితిమివిహీనబుద్ధి నెక్కడిమాలెతేతెంచిరీతా
పసాత్రాధిభూములకంచితంబు చందాలబాలికాజనములకీటువంటిచక్కద
నఁబెట్టుసంభవించె॥ తే॥ విశ్వసింపంగదగునెవివేకులకునుధూమిపాలకయి
దగాధిపుత్రుకపటకృత్యమింతయుఁగాకున్ననిట్టియద్భుతములుగలుగంగనే
ర్చనైతిలఁచిచూడ క॥ ఆపుడువసిద్ధమహాముని విపులకృపాగరిమబుద్ధినిల
సిల్లంగానుపదేశించినపలుకులు నృపవరతార్కణమయ్యెనివుడిచిచ్చిట॥
అనిపలుకుచుండవమాశంగకురంగలోచనలకడఁదలంగిచని॥ సీ॥ మురువేది

వాడేన మోముఁ దామరలును గడునొప్పిపొందిన కాయములును! గొళ్ళలు వీడిచి
కుక్కులు పడ్డ కురులును వీత రాగములైన నా తెఱలును! జఘనమండలమున జాతిన
చీకలుఘనరక్తసంసిక్తకంచుకములు! కరఁగినయంగ రాగములును మిగులఖండ
ములైన కగ్లతాటంకములును॥ తే॥ బాష్పధారలఁదోఁగిన పయ్యెడలును! ప్రీతిము
క్తాఫలంబులు రాలుసరులు! కలసి నాదంబులెడలిన కంఠహంబును! గలిగియత్వంత
దైన్యంబు కందుకొనఁగ॥ క॥ బ్రజగశ్శపిత్రునేవప॥ కజనే తుండపో విశిష్ట గాత్ర
సముద్యున్నిజతను తేజోవైభవ విజిత ప్రాభాత మ్మిత్రువిశ్వామిత్రుక॥ చ॥ కని
మునిచంద్రయాధరణికాంతుఁడు మమ్ము మహిమ గ్రహింపియె॥ కినుక మనంబులో
మిగులఁగీలాహంసఁదొత్తుల మొత్తుకై వడిం॥ గొనకొని మొత్తె సమ్మెటలఁగొంక కని
ర్దయవృత్తి శేసి మొ॥ త్రినఁగడునొచ్చి వచ్చితిమిది కుదలంపఁగ నీవు నావుడుక॥
శా॥ ఏమేమీమిముఘాప రాధముఁడు దానెం తేనహంకారియై భీమస్ఫుటిఁగ
శాభిఘాతముల చేబట్టలకొని ప్పించెనే॥ యేమాడిగ న్ధరియించువాఁడొయిక
నూహింపఁగఁగల్పంతవే॥ శామ్మత్యంజయ ఫాల నేత్రశిఖిలింబ ర్చ్యమతోగ
పముక॥ చ॥ అనిఁచి రాసురవీరుల పయింగవియు ఫాలలో వసుండునుంబోలె
నాభీలగోపావేశంబునంగరకమలాక్షమాలిక నేలంబడవైచి కనతకపిలాంగ
రశంకనంకురింపంజేయుద్యగంతంబులంతంతకుం గెంపులీనుచుండ సమీపవాను
లగుతాపసజనంబులమనంబులుతల్లడిల్లఁబ్రచండదండంబు కేలంబూనిజటాభా
మంబుదూలియాడఁగఁటిమండలంబునవలకలాంబగంబులువీడం బండ్లుగొఱుకు
చుఁ బదంబులు దాటించుచుఁ జను దెంచునవ్వేశ్వమిత్రుంగనుంగొని హరిశ్చం
ద్రుఁడు మృగేంద్రంబుఁగనుంగొనినకరికలభంబుచందంబునన త్యంతభయంబు
నఁబొంది॥ ఉ॥ మనసామ్రాజ్యచిహ్నాతులెల్లనిఁక నిష్కాసిండుచేజాలనా॥ శనముం
బొందకయుండు నేయనిమనస్తాపంబుదీపింపనొ॥ య్యనభార్యాయుతుండైయె
ధురొగనుచు సాష్టాంగంబుదండంబు పెట్టినఁగోపంబునఁదన్నె భూరమణుకో
టిరంబుబీరంబునక॥ ఉ॥ తన్నినమానసాబ్జమున ధైర్యమొకింతయజాతినీకయ॥
త్యంతభయం క్రితోవినయముబృంగ వెండియుఁ మ్రొకితెవ్వమైనన్నర నాథపుంగ
వుఁడుహస్తసరోజయుగంబు మోద్యయు॥ ద్యన్నవభాను తేజుఁడగు తాపసకుం
జరుఁజూచియిట్లునక॥ చ॥ అనఘచరిత్రమీమృదుపదాబ్జముమామకరత్నయుక్త
కాంచనమకుటంబుతోనొరసిచాలఁగనొప్పివహించెనేనొన॥ ర్చినయపరాధ
మేమియిటు సేయఁగ నానతియిండు నావుడుక॥ మునికులముఖ్యుండెట్లనియె మో
మరుడాంబుజకాంతినఁగ॥ శా॥ ఓరీరాజకులధమాన్యపులులెరోవేటరా
రోమద॥ కూరాభీలము గాదులందునుమరోమోరాటమలేనొమా॥ యాగా

మంబుఁగలించిజంతుతతిమానుంజేసియన్నచుకామా। రీరత్నంబులువేడవచ్చి
 ననువారిన్తోడివావేమిరా॥క॥ ఒకపాదమనఁగనేటికిఁ సకలాంగంబులును నొచ్చె
 సాహసవృత్తి॥ మొకమోడకనీచేసిన సకులటికృత్యములుమాకుజచ్చింపఁగల్
 క॥ ధరణీశచంకదుడ్డుచ॥ శరణార్థియని నెదుమాటసరివచ్చెమునీ॥ శ్వరచాధ
 కమగుచీదు శృంగితముపరికింపమిగులసాహసీవరయన్॥ చ॥ ఇలఁగలరాజులెల్ల
 భజియింపమహిమన్నతిజక్రవర్తివై॥ యలరుటయెల్లరాపసజవాశ్రమభూ
 ములకెగ్గునేతకే॥ తులవభవద్వివేకమతిదుర్మయమారయనివిధంబునన్॥ మే
 లఁగఁగనిగునెవ్వఁడుసమిధమతికొనెలవిచ్చెజెప్పమా॥ ఆ॥ అసిమిలనీదొకటి
 యుష్కడిదొకటాటిచీచీత్రమెల్లనేడుతెలియ॥ వచ్చెమాకుఁగపటవతానుండ
 వునీవు॥ చేసిన్నువిశ్వసింపజనునె॥ చ॥ నృపతులుతొంటివారలువిజృంభణలీలఁ
 జయూసమేతులై॥ విపినములన్వినోదగతివేటమెయింజరియించుచుండ॥ రే॥ తపసు
 లయాశ్రమంబులకుఁదద్దయునీవలెనివ్వరక్రియం॥ గృపహృదయంబులోవదలికీ
 డుదలంపరుగాకయెన్నడున్॥ క॥ మాయాశ్రమసారఁగముఁ॥ బాయక వెను వెం
 టందగిలిబడలించుచుగ॥ ర్వాయత్తచిత్తమదమున॥ న్యాయంచానీకుమదవనంబు
 చొరంగన్॥ చ॥ అలరులురాల్యుచుందలిరుటాకులుదుంచుకుంబక్వమైనస॥ తృల
 ములుగోయదున్వివిధపాదపశాఖలుపట్టియూచిప॥ తృల బెదరంగఁగదోలుచు
 విశుద్ధసరోవరవారిపూరముల్ గలచుచుగానీసేయుపలుగాకులమాన్పవునీదు
 భృత్యులన్॥ వ॥ అదియునుం గాక॥ మ॥ మరిచాపెపుడుకూఁతులై వెలయునీమ
 తంగవామాత్మలం॥ గరిణీయానలంబల్లచాధరలరాకాచంద్రబింబాస్యలన్॥ సర
 సాలాపకళావిలాసనిధులన్నగీతచాతుర్యలం॥ గరుడాహీనతంబట్టిసమైక్యబలవ
 లం॥ గొట్టగాఁబాడియే॥ తే॥ ఆశనధింపవచ్చినయట్టివారికిఁపి తాధాంబులి
 చ్చుటయెల్లమాని॥ నెట్టుకొనిబిట్టువాపోవగొట్టుటెట్లు॥ రాజ్యమదముననన్నుఁ
 దిరసకరించి॥ క॥ వికసితశిరీషకోరక॥ సుకుమారశరీరసారశోభాన్వితలన్॥ మొ
 కమోటమింతగలుగక॥ యకటామోదంగఁజేతులాడెనెనీకున్॥ ఉ॥ . మామక
 రోషవహ్నిపలుమాటునునుబ్బఁదొడంగెబేసి॥ వేమెయినింక నాయెదురనె
 క్కడికేగుదుదుమహాదాంధయా॥ మోమవతీమనోరమణుండజ్ఞునిచ్చిననిచ్చసం
 దియం॥ బేమియులేదుపూనినినుసప్పుడైపాభవహీనుఁజేసెదన్॥ వ॥ అనిననమ్మ
 హీపతిసంవతసమయసమవర్తియంబోలె మహూగ్రమూర్తియైయున్న
 యమ్ముచక్రవర్తిఁగనుఁగొనితదీయతనుప్రభాపటలంబుమిలుమిట్లుగొలుప
 భయభ్రాంతుండైయేమియుంబలుక నేరకనివ్వెటపడియూరకయున్ననాభూ
 యును॥

కవతికయగౌతమత్యకితికయిటనియె॥ నీమనుజేశనీవుయూధునిరీతినిజేలమిన్నక
 శ్చమఁజూచియున్నవాడ॥ వాడదప్రాపించునప్పుడు దైర్యంబువిడువకమిగుల
 నివేకబుద్ధిఁజెలివిమైమెలఁగంగవలయుమానుషమున దైవికమటమిదఁదప్పదె
 పుడు॥ గావుననిష్టానికంఠీరవముఁజేరిపాధికంపుమేనపరాధినుచు॥ తే॥ గా
 లకూటవిషాగులఁగడచునతని॥ భీషణంబైనదుర్వారరోషవహ్నియితనిపే
 ద్విన్నదలఁకుదురేమిచెప్ప॥ హరివిరించిపురందరాద్యమరులైన॥ క॥ తానుప
 యిందూచిచూచిన॥ వానుకికంకణుకెత్తువచ్చునితఁడో॥ వాసరవల్లభవంశ
 జియినయమిఁబోలఁగలరెయెచ్చోడపసుల్క॥ మ॥ కరుణాపాఁగనిరీతుణ
 స్ఫురణనిగాధేయుఁడొక్కొంతయా॥ దరవృత్తింగనఁగొన్నయంతటనమోదం
 బారుఁగల్యాణమల్॥ దొరకుకమానవలోకసంతతినిస్తోకప్రభావుండుభూ॥
 వరయీపుణ్యంధునగ్రగణ్యుడరయివావండుమఁజేరికి॥ ఉ॥ నాపుడుఁదె
 ల్విఁబొందిననాథశిఖామణిపేమహస్తరా॥ జీవయుగంబుమోడ్చిమునిశేఖ
 రుఁగన్గొనియోమహాత్మన॥ గావఁగదయ్యనావలనఁగల్గిననేరముతెల్లమాటి
 కి॥ భావములోదలంపకయపారకృపారసమానసుండవై॥ క॥ మీకినుకఁడె
 రిసల్వఁగ॥ నాకుదరంబగునెత్రిభువనసుతశశిరే॥ ఖాకల్పశేషతల్పులు॥ నాకం
 పమునొందిభయమునందుదురనిన॥ తే॥ తనయుఁడజ్ఞానియైచేయుతప్పులె
 ల్లఁగన్నతండ్రికిలోఁగొనికరుణఁగావ॥ జనదెయటతూఁటిహరకుఁజంద్ర
 హాస॥ మెత్తుమరెయేలనామీదనింతకినుక॥ తే॥ యూధమఁకఁజెందియపరాధము
 లుగడంగి॥ నేనొనర్చితికలనజ్ఞానిననుడు॥ వానినన్నిటిలోఁగొనివత్సలతన॥ ను
 గ్రహంపుముమానిజనాగ్రగణ్య॥ శా॥ మీగోపంబునుశేషపన్నగమునామీదన్వ
 డెనాగ్రనో॥ కారుణ్యత్వకనేమహాభయమునంగంపించుచున్నాడన॥ శేరన్ద్ర
 మ్మనిఁబలికతలఁపైఁజేచేర్చియూరార్చినా॥ శేరంబుల్పదయంబులోనిడకమ
 గ్నింపంగదేమొకొద॥ తే॥ పూనిశరణంబువేఁడెడువానినెట్టి॥ దుష్టశాత్ర
 వైనైవనోశిష్టవర్త॥ యెగులెన్నకమేతిభయంబెల్లనుడిపి॥ ప్రోచుటయయుత్రమం
 బుకాదుజ్యమిని॥ తే॥ తాపసోత్తరునీదుచిత్తంబునాదు॥ భాగ్యమిందాదిదేవ
 తాప్రణుతిఁగన్న॥ నిన్నుశరణంబువేఁడెదనీళ్లముంపు॥ పాలముంపుమువేయును
 బలగానే॥ వ॥ అనిహరిశ్చంద్రుండు సుతసతీనమేతుండైనమీతలంబునఁజాగి
 లిదండవృషదామంబులతీప్రేమంగావించి లేవకదీనిభాషణంబులనన్యథాశరణం
 నానీ॥ తమేశరణంమమయనుచుబ్రార్థింపగొంతసేపునకునమ్మునదంతావళబా
 క్తింతదయనిజస్వాంతంబునంగీటుకొల్పిశాంతభావంబువహించుచునారాజశేఖ
 రుమనుహాభావంబునుదిలోమెచ్చుచునతనిశిరంబుకరంబుననెత్తిలేలెమ్మనిఁబల్లనియె॥

తే॥ నీవు చేసినదోషమును కయముడై దీక్షుకొనవలయును అని తేసియేల। మొగమునందున్న దైవముద్రఱుచి । కరుణజనియించెఁ గాచితధరణి నాథ॥ ౨౪॥ ఘనుడవగు కతననీచేసినదండగములు సహించి చేపట్టితి నే । మనుజేశయింక నాచేప్పినవాక్యంబొకటి సేయుప్రియముదలిర్పె॥ ౨౫॥ యోణితలేశ నాయనుగుఁగూతులవణాన సేయనొప్పన, ప్పాణసివుత్పబౌడులను బల్లవ పాణులఁ జూరునైకత। శ్రోణులఁగిరవాణులమరున్న యేవేణులసర్వలోకకల్యాణులనీకునిచ్చెదఁబ్రయంచువారిఁబరిగ్రహించుమా॥ ౨౬॥ నాపలుకుల్లంఘింపక। ధూపాలకవారిఁబ్రీతిధోగినులనుగాఁ జేపట్టిమమతనేలింప। గాపట్టములేకనిన్నుఁగాచెదనెపుడు॥ ౨౭॥ సూర్యకులవర్యనీమనస్థయిర్మమెఱుఁగ। వలసియూరకపలికినపలుకుగాదు। మాకు నానందముదవనమ్మనవతుల। నాదరక్రియఁదగఁజెండ్లియాడవలయు॥ ౨౮॥ అనియివ్విధంబునఁబలుకునమ్మసింద్రువాక్యంబులమ్మలైకణాంపుటంబులకు నసహ్యంబులగుటయు నమ్మహివల్ల భుండుల్లంబునాదల్లిడిల్లిడిల్లపడియెల్ల విధంబులఁగఁపట్టకృత్యంబులఁబ్పించి యిక్కల్లరితపనీసేయును పుద్రవంబులసాదింపక యిమ్మైలవుదొలంగి పోవనీయండే గాంచినదుస్స్వప్నఫలంబుమిన్నకతొలంగునేయనికొశికునింగనుఁగొని॥ ౨౯॥ తే॥ త్నాత్రియత్వంబువజింఁచినందుమీంద్రతగునెనాకిప్పడిమా లెతలవరింప। నంటఁ గారానియన్వయంబకటయెట్లు। తెలియకీమాటమీరానతిచ్చితిరిటానీ॥ అనినవిశ్వాదుఃఖంఁడవనీకశత్రునిగిడుకజనింపవీక్షించిపలికె। ఏవరించిమాడఁభూవిభులకుఁదప్పవు ఘనతరనిరయదుఃఖములుధరణి। నాథరాజ్యాంతానినర కాణియనిపలుకసలలితస్మృతివాక్యసరణివినివె। కావున నాయాజ్ఞనీవెలివాడఁజిగురాకుబోడులదగవరించి॥ ౩౦॥ తే॥ పూజ్యసామ్రాజ్యసౌఖ్యసంభోగమహిమ। చెందుటయుబుద్ధిదీనికిఁజింతయేల। నెమ్మిఁబరలోకసౌఖ్యంబునమ్మినేడు। దొరకులాభంబుమిడుచువేడుటయగలఁడె॥ ౩౧॥ నేరవుసౌఖ్యమొందధరణిపయజీవాముఁబొందునంచునా। హారముమానిపెల్లాదవునాకటిచేగృశమైవరించుటల్। సారవివేక మేతలపంజయ్యననీయెలదీఁగెబోడులక॥ ౩౨॥ గౌరవలింగైకొనుముకాదునుమీమఱిసంశయింపఁగ॥ ౩౩॥ తే॥ పసిఁడిమేడలలోనబూఁబాన్పులందు। బొసగనీయిందువదనలబొంది తేని। బొందితోడ నెజంభారిపురికిననుతు । ననఘవతకనుఁడగుభవజ్ఞునకునట్ల॥ ౩౪॥ తే॥ అనినచునుజేంద్రుడిట్లనుమునివ రేణ్యమతుకలాచార మెడలియామానవతులఁ గూడియందుటవివరింపనోడవిడిచి। వదరుపట్టినయట్లపోతిదశవంద్య॥ ౩౫॥ కలముదిగదాచియామా లెతలవరించి। కాంచుగీర్వాణలోకసౌఖ్యంబులొల్ల। బౌతమునరాజ్యమైనపజింతుగాని। చలముకొనియెన్నిచెప్పినర

గులమువిడువ॥ సీ॥ అనిసభూవర యట్లు గుగుం గాకసివింకడిరుగ వాడినమహా
దేవువాన సీసగ్వరాజ్యంబు నేటితో వజ్రించితడయక మాకిన్పు ధార వోసి సా
న్ముజ్యసంభో॥ సౌఖ్యంబు ముకోర్కి సీకారణంబు నేడ దొరకె॥ గరిష్ఠదో
రణములగట్టుకకే తేవాసిజనుల బంప-లయుసంతసమున॥ తే॥ వసుధప్రజలకు
దగచానవాలు గాఁగ॥ నెలమినీయఁ గుళీయక మిచ్చి పనవు॥ నాయుడైశ్వర్యపు
త్రపౌత్రాభివృద్ధి బొందుమాచంద్రతారకస్ఫుండావెలయ॥ వ॥ అనటయు
శ్వశ్వాసప్రసవకుశేష్వ-భారాశ్చతుంగీట్లయె॥ మ॥ తనమీయనతిసేయుకం
టెను బశస్త్ర-దైవపుణ్యంబుల జగతింగల్గినవాకు బంధునతపస్సా మజ్యసిం
హానంబు గుగుచాభవలీల నెక్కి మిగులంబాల్పా ది బహుషికై॥ దిగధీశ
స్తుతకీర్తి గాంచినమహాతేజస్వివీచారయ॥ క॥ మికోర్కి నలుపఁగల గుట॥ శ్రీ
కరబహుపుణ్యగగ్గోచితరలక్ష్మీ॥ జేకొనుట గాదెనుచివర॥ యాకల్పముగాన
నేయ్యతాధుండ్లనైతి॥ ఉ॥ శ్రీకదలిర్చుచుండ ముని శేఖర మొన్నటిదాకము
న్నమీ॥ లేచినభూమి గాదెయియిమ్మనన్నన నేలక్రమ్మలు॥ బాలనమాచరింప
మరిచాడుక వాంఛజరించెనేనిభా॥ మాలలనామనోరమణన్నభగైకొనుండె
ల్లగాజ్యము॥ తే॥ తెల్లముగ మన్ననశ్శుద్ధి చెలియఁగోరి॥ పలికెదరు హాకమీకేమి
బ్రాతయి నీరంబులైనట్టియీవ మీరాజ్యసుఖము॥ అనిసధరణీసుంజూచియమ్మ
నివరుండు॥ మ॥ నెలవించాఁగనవృచుంబోకెవా తేపించియీ నేర్పుమాటలు
హామందలసాగి రావుపెఱచోటం గానిభూపాలరా॥ జలలోనన్నినునశ్యవా
జ్మీ గుతుండంచుండెప్పఁగానాజ్ఞగం॥ బులయందున్నివ చుందుమప్పలుకుదా
నొంకయ్యెనీపట్టున॥ సీ॥ ఇనవంశమున్నునీ విచ్చేదననిపలికాఁజూచాడఁగనీకు
జనునెయివుడు॥ మిన్నకచననియ్యనిన్నుని ధ్యాలాశశీల తారతుంఁగాఁగఁజేసి
కానిచ్చుషలుపలికితివా న్నిమిరేకండ్లననుబోయెదము॥ టలువేయునేల॥ యని
పలుకుచుండంగ వావేళఁజంద్రుతీక్రాంతభూకాంతదిక్కుచూచి॥ తే॥ తపసి
గావించుకపటకృత్యంబుల నెడి॥ యురులఁదగిలితిమిక నేలయొండుతలఁపు॥ లేమి
పలుకంగఁజూచినభూమిరమణ॥ బొంక దొరయనైధ్యై బుపూనవలయు॥ క॥
మీరిక నేమియుంబులకక॥ ధారుణి కుంతయును గాధిత్వయునికపటక॥ ధారా
పూర్వకముగనని॥ వారితమతిరానరుండువసుధాధీశ॥ క॥ మితభాషణుండుసం
భృత॥ వితతాథ-చయుండునగుటచివరింపఁగనూ॥ నృతసంపదయునువితరణ॥
చతురతయునుగోరికాదెనజ్జుండెదుక॥ చ॥ మనుధరయో చన్నవృషమఃఖ్యు
లనేకులచచ్చచేసినక॥ జనవర వారిలోనవిలసన్న శివారగులెవ్వరైన సొంపున
శమవెంటముంటి మొనమోవఁగఁజాలినయంత మీరయుం॥ గొనిచనిలేధరాతతి

ముకోకకమీయిల దానవిచ్చుచోక॥క॥భూమితల మెల్లమాయా॥ వామనవ
టుయూతికయైవవజాతునకు॥బ్రే०ంబునబ०యొసగగడె॥ యామరతతువి
తరణక్రియాదీపితుండై॥ఉ॥ధీ॥ధియొనఁపునకతిప్రియలీలధరిత్రయొక్కెడక్లాశే
నెడుమేరయిచ్చినబ్రసిద్ధయశస్థితివాడుపూనియంభో॥ధివేష్టితక్షీతివిభుత్వ
ముమీరగగదానయేలుభూ॥దానమంబోలలేవుషటిదానములెవ్వయుమానవే
శ్వురా॥క॥దశదానంబులలోపలపతదాధికమహిషనొప్పువేల్పులలోన॥బతు
పతిగతిభూదానము॥వశమేతత్పులముతెలిసివణి०పం०క॥క॥వసుధేశపా
త్రదానంబొంసగం०గం०గల్గేమీకునుర్వీచక్రంబనదృశవితరణమహిమరి॥దెస
గం०గాధారంబోయుండెలమిదలర్పక॥వ॥అనిజబ్బదయానుకూలంబునునభి
లభువనభవితయశోమూలంబును సిత్యసత్యాలవాలంబును గాంబుకునన్నీలవే
ణివాక్యంబులకణి०చియిచ్చుపీకాంతుండుసంతోషితస్వాంతుండై॥క॥ఆ
హియీసతివిహిత॥వ్యాహరములెంతయొప్పెననుకూలవరా॥రోహటగిగిన
బతులకునూహింపనలభ్యవస్తువొకటియుండలే॥క॥తనచేయుధముమనకు
ను॥మనమనవేటొండుతెలఁపుమానిప్రమోదంబొ०గూడమెలకనేర్చిన॥త
నుమధ్యయెఱ్ఱానిపాలిదైవ॥బరయ॥క॥వ॥అనిపటికితూర్ణంబుగనువణాకలశం
బులంబావంజలంబులుదెప్పించిదేవబ్రాహ్మణక్షేత్రంబుదక్కడక్కినధాతీ
తలంబుసర్వంబునునుమామహేశ్వరప్రీతిగామీకునమస్సించితినియేర్పడంబ్రి
యపూర్వకంబుగాగౌశికునకుధారవోసెవయ్యవసరంబున॥సీ॥సా॥సౌరభ
ములసకలదిక్కులయందుగనుసెయ్యుచుదారకునుమవృష్టిదివివాదితేయవాది
త్రసిఘావముల్లణాసౌఖ్యంబులుగం०బబలె॥గంధర్వగానముఖ్యక్రియా
సహితంబులస్సగోన్నతంబులతతయిలైనెకనరుంధతీవృద్ధయేకుండెజయిం
చుననిభోవాణివాక్యములుదెలకె॥తే॥నపుడుగాధియతుండుధరాధిరాధుం
జిత్రసమ్మదమొదవరాశీర్వచించి॥వి०తి०గావించిదుగ్ధాబ్ధివీచికాస॥మానవాళా
పరంపరామహిమవెలయు॥వ॥అనినవికొ०తేయాగ్రజుడటమీచివృత్తాతే
దెఱంగింపునుటయు॥మ॥కరహటాంధ్రీకళింగజంగరవణికదస్సపాచాల
బిగ్గరహంసీగమనాలతాంతశరసౌరాష్ట్రాగకాంభోజఘనా॥జం०సౌమీర
విదగ్ధకోసలయెఱాతాననాదర్పకా॥కురుకాశ్చీరమరాటలాటవిలసతో
కస్త్రనిన్తధా॥క॥మందరపర్వతధీరపు॥రందరవిభవాభిరామరతిరమణకన॥
త్సుందరకైలాసశర॥తరంధరసంకాశవిమలకమనీయయశా॥స్రగ్విణి॥లింగ
మాంబానుతాతేలిహనైకపాష్టదాంగదధ్యానలీలాత్మగాంగేయగ॥రృం
నానతకీహరిజిహ్వస్తలీరంగసారంగద్భుగాజిమీనధ్వజా॥

.గద * ఇది శ్రీమదాపస్తంబసూత్ర పవిత్రకౌండిన్యమునీచక్రవర్తి
గోత్ర సకలయకవిజనానీకమిత్ర దేవయామాత్రకుమార వినయవివేకవిద్యా
బంధుశంకరకవి నామధేయప్రణీతంబైన హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానంబను మ
హాప్రబంధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము. *

శ్రీరస్తు.

శ్రీరస్తు.

శ్రీకృతాయనమః.

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము - శృతీయాశ్వాసము.

శ్రీమహానీయప్రాభవ! హేమాచలరాజధ్యైహితబంధుజనస్త్రీనా
మరధాత్రీహాభామాజనపుష్పభల్లబాచయెల్లా॥ వ॥ ఆకణికంభుమల
పాండవాగ్రజసకుమారరంజేయండిట్లయె॥క॥ఆపగిదింగొనియాడిమహీ
పతివీడొకనుచుమునికులేశ్వరుడరిగె॥భూపాలకమణియనయోధ్యపుర
మునకేగిసముచితస్థినినుండె॥ ఉ॥ ఆమలురాడుకొశికమహామనియుంగృత
కాల్యక్యత్కృడై॥ప్రేమదర్పిర్వశ్యజనబృందముగొల్వవసుంధరాధిప॥ గ్రామ
ణిపూనిబొకసమకట్టుకుపానుమురాత్నలోలె॥ వేమలునగ్గడించుచుచే
డనయోధ్యకువచ్చెనెచ్చెగె॥నీ॥వచ్చిసర్వసహాయరూగాంచిదీవింపనత్యం
తభయకంపితాంగుడగుచు॥ గద్దెనుడిగి భూకాంతుండుసాష్టాంగదండప్రణా
మంబుతగనొనర్చి॥ మణికుంభపూర్ణనిమలజలంబులనఘ్నపాద్యాదులిడి
వృధుపరగమొనరి॥సకలవైభవములసామ్రాజ్యసింహాసనాసీనుగావించియ
తులంబుచేసచివసామంతికంకరజయలబజల॥ వేగరావించిచారితోపశదవా
క్యసరణిగొశికసకుమహీచక్రమెల్ల॥ ధారవోసినచూగ్గమంతయుచుజెప్పి
క॥లోకములకెల్లనేలిక॥ యికొశికమోనివర్మండితనిపదనా॥ శీకములుగొచ్చి
యుండుండు॥ప్రాకటతాత్పర్యనియభక్తులపొదలె॥ తే॥సుతసతీయుక్తము
గనేనధ్యుతితలిర్ప॥వివేచనాములకేగెదవేడననిన॥ నధికశోకాతుకవైచారల
వనిభృత॥నడుగుదమ్మలకెరిగియిట్లరిబెదరి॥ఉ॥సల్లలితప్రతాపఘనసత్యవ
చోజవాకలాపమిచ్చలదనంబునంబ్రకిసమ్మదమొందగనేటిదాకనే॥మెల్ల
ప్రసాదంబులుపొనరగలగలపాఖ్యానము॥

నుంటిమియేవుచూపుచున్ || క || దారుణశౌదూః అమనకు. సారంగములట్లనుము
పిచారింపకయీ. త్రూ ఎనకునప్పగింపంగ. నేరూపునబుద్ధి నొడ మెంగవవదలే
స్వపా || సీ రుచి రామ్రువల్లవారణజటా పటలంబొహు బంధుభ సేత్రప్రల్లడ
కంబూలావితరు దాక్షమాలికాజాల బొహు సారంగచ మాకంబరంబొను
రుచిరస్థి కి కాక్షసూత్రవితాన బొబుడితదండకి మండలపులూ మహాసీరుజ
పిహూమమంత్రతంత్రంబులూతరుణిద గ్భాంకుర స్తబకచయమొ || తే || తపమొ
సంతతమానముద్రావ్రతంబొ కంఠమూలంబులూవ్రతో పకరణచ యమొ | య
డవుల నె పాచుకుండుసంయమల కేల | వసుమతీ గాథనామాజ్యవైభవమలు ||
ఆ ఇతనిచిత్తవృత్తి నెఱింగి మేమేరింగ గొలుచువారమధిక కోపియితడు | విహీ
రకులవ ర్ణ్యమీ వెటండోడొగని యరుగవలయుమమ్మంగరుణనని || ఉ || తో
యజగత్సతోడదులందూంగంగనొప్పెదుపు యమూహకోగా ధేయుండమీరిలి
తనియుదీకమహత్వ మెఱుగ లేరుగా | గేరువసుంధరాధరముగెంజినగెం
టునమత్యకసన్నతా | మేయతపఃప్రభావమునమిగిలెకోపిమునీంద్రకోటి
లో || తే || బ్రతుకవలసినబ్రతికూలభాషలుడిగి | రాదుండివిననడువునడవుండ
డనుచు నుడితభంగులవారలనూఱడించి | మనజరాధుండుమునిశిఖామణికిమ్మొ
కిగించ వించుముకోడఘాద్రజలు చేయువిధంబుల సేవసేయ గా | మునికుల
ముఖ్యవైభవసమున్నరాజ్యము సేయుండొక నేంజిన యెదనన్నలేనగవుసారె
కుచానంపకజ బున్ || జననమునొందసీట్లు యె సంయమివర్మండవార్ధ్యవైఖ
రి || ఇలకుసంధిశ్వత్వమువహించిననాకుధరించుటాప్పుగా | నలబడి నేగు
మీకిమియనహామమ లేటికేదాల్పనిండునిమకలమతించునాత్మననుమానములేక
తదీరుతృభూ | వసునిఖిలంబుగైకొనియెంజయ్యననడకయచిత్తవృత్తియొ ||
తే కైకొనినదాల్పి కెలంగఘాకాతుండవుడు | సుతసతీయక్తుడైగాధిసూ
నుపాదాపద్మయుగళికిమఱియునుభక్తిమ్మొకిగ | పురమువెల్వడియల్లననరుగు
నెడను || సీత్వరిత బృహత్తగూడంబు తేంచియల్లననలుకజనింపసంయమివరే
ణ్యుండల రాదునిను మేమునుజ్ఞాథక మడిగినధనమునీడు సేయునిచి నార | మా
విశ్వమియకపోవంగజూచెదః దివివేకములోనిదేతలంప | ధరణీశమఱిచినదలం
పింపవల దెయ్యద్రవ్యమునకుదుర శయేల || తే || ఋణముదీర్వకయిండుటగు
ణముకాదు | వంచిచారికిమిదివివేకించిచూడ | సందులోపలమిగుల బాహ్యుల
సొమ్మనపహరించినద్రాపించునత్యఘంబు || భూవల్లభమునుధరణీ శ్చేదన
కొడంబడినస్వాపతేనుముపిదప || వేవేగనికయంకిలి | గామించినదలంపరాని
కల్పనస్మల్లపుష్ప || తే || ముగకోదవిచె వేనియునినకులేశ | విషదత్తాపహర్య

ణముర్వీశ్వరునకు జాలగల్పము మొదలు సంతయుము లేదు. మఱి సర్వము బుట్టిన గ
అనకు నై. చ|| అనిన నృపాలుడమ్మః కులాగ్రణిః శ్రేణుక్రూరవాక్యముల్ పినకర
ముల్ని యాత్మగడువేదననొందుచు నోమహత్తమ! ధ్వజతరరాజ్యసంపదలు దా
చ సర్వమునీకునిచ్చితే|| ౧౯ వివహింపకీర్తుదగు చాచు పరాధములెన్నమాటికి
| చ|| ఉడు పతిమాళిమూతిక వసయెండుదలంపుఁ బమానిభక్తిని! యదుగుఁగొ
చ్చి కీర్తికామహిమార్ధ్యుడనయ్యెదనంచునున్ననా! యెడహృదయంబులోఁ గృప
జహించితపోధనవర్జిసారెకుం! బెడదలుచుట్టియప్పబయి బెట్టుకయింతటదృ
ప్తిబొందుమీ|| ౨౦|| అని బాలశరంగంబు నాలోకించు నాభీలశాదూర్ణంబునుం
బోలెన య్మః శాదూర్ణంబురోపాకారంబువహించి హుమ్మనియదఁచియిట్లు
నియె|| తే|| నెయ్యమునఁదొల్లిఁ పుమాకియ్యకొనిన! ధనమువేడినఁ ట్లాడఁదగు నె
నీకు! సత్యవాచాధురీణజరపెదేని | విత్తమంతయుఁ దెచ్చివేవేగఁగిమ్మ|| ౨౧|| ఇల
బూర్వద్రవ్యమునకు! సెలవుగఁచితివెజముచెప్పుచునిమా! టలునేటిదాక
సన్మతంబుబహిరయపు నేడిదేలబొంకఁగనీకు|| ౨౨|| చ|| అయియుమేదినిరమణు
డామునివర్యుతలంపెటిం|| నె, మ్మనమునదైవ్యసంపదలుమాటికిఁబాదుకొనంగ
జేరివందనమొనరించియోమునజుస్తుతయిప్పుడుజోకఁజేసిమీ | ధనమొసఁగం
గలేనిపరితాపమునకమముట్లుపల్కితి|| ౨౩|| క|| సంతయువేటికియోముని! వంశా
గ్రణియిచ్చెదకభవద్విత్తమునే! ద్రింశద్వాసరములకహి | మాఁకుండుచం
ద్రుండుసాక్షియట్లీకున్న|| ౨౪|| సీ | కొంచకమమువిక్రయించియైననుమీధనంబు
గైకొనుండుసర్వంబువసని! నట్లకాకనిమానవాధీశువీడ్కొనియరిగిసత్వరగతి
మరలివచ్చి! యుర్వీశపాడమెనాకొకవిచారిమనముపాజితంబగువిత్తమను
దినంబు | నన్నపానమ్మలకై నీవువెచ్చంబుఁజేసిని నొలయుమోసమరయ|| తే||
ననుచుదనశిష్యువితతిలోనధికకోపి వివిధమాయాప్రకారప్రవీణబుద్ధి! బరుష
భాషణుడెడయభయదచరితుఁ! గతినిఁజేత్తురీశతుసేతుత్రకునిని|| ౨౫|| నుఁగొ
నికదియింటిలిచి త్తదీయకణంబునఁగొన్నికటక్రియావిశేషంబులుపదేశించి
వీన్యపకు! జరువెనువెంటఁజని యాయానెలవులంగూడంబునీసధనంబుసర్వంబు
నువ్యయంబుసేయనీయక ప్రియంబుదకిరయంబునంగైకొనుచు రేలునుంబగ
ల్లంబంబాయక నిరంతరపథపరశ్రాంతలంగుండిచియు తుష్టిపాసాపరవశ
త్వంబునొందించియుఁదాల్చిదూలించియుదై నంబుగీలించియు గాంభీర్యంబు
వదలించియు ఘనతరక్రోధంబుననదలించుయుఁ ద్రింశద్వాసరంబులకునిరవశే
షంబుగనతండాడుబడినధనంబుఁ దెచ్చునియమించియమ్మహిపాలునాలోకిం
చి|| తే|| ఇతనిమీవెంటదోడ్కొనియేగిభక్తి గొనలుసాగంగననుఁగనుఁగొనిన

యట్లకనుగొనెదగు నా దాసమునకునోర్వ. లేదుసౌఖ్యంబుజరపుండీనేడు
 మొదలు||ఉ||అసినక్షతకునప్పగించిన్యపమఖ్యాన్ముదుచ్చులులోఁపునదైన్యం
 బుననూళ్ల వెంటుడుగం గానీనునీవేవిధం| బునమావిత్తముజోకఁజేసెదవుశ్రీ
 స్త్రీ||ఉ||దన్యంబులు నొకటిగొంతయెటుగఁ జెప్పెదగునీలాగునీరీక్షించెదన్||
 ఉ||ఉ||రకదీనతంబొరయకొద్దఁజేశ్వరయింకనైన నాకూమికూతులంగమల
 లోరకవిష్ణుఁడొపహసిత | తో||అ||హాభారసంచలితసూక్ష్మతమోదరులన్వరిం
 చివిస్తారవిశేష నాజ్యరమనర్హమునిచ్చెదఁబూనునావుడు|| ప|| వనజాతాస
 నధీధీనిఁడుదేవబ్రాహ్మణజ్ఞేత్రముల్ | పరిలేపేమియుమాకుమున్నెవివరిం
 పందత్ప్రదేశంబులన్ | ధనమాడేఁచిరయంబుమియుమునత్యసుస్పృహక్షై
 దీచ్చెదన్||ననుబల్తాకుం మిన్నకేమిటికిసంతాపంబుఁబొందింపఁగన్||తే||దయ
 మనంబునదలంపకతలంబితలంచి| వట్టికుచ్చితములుపన్నివలదుమమ్ము| వెతలం
 బెట్టుగఁదెలిసాగివెడలఁడు| కిరుకచాలింపుఁడేనుమీకింకరుండ|| క|| అసికౌశికు
 నొడబడఁజె| ప్పినలేశ్వగుడగుగౌతమఁబెగొనుధైర్యం| బునమఱియేమియ బ
 లుకక|వనితాసుతసహితుడగుచువనభూములకు|| చ|| మునివరుడుండినేశ
 కులముఖ్యునిమేలచిత్తశుద్ధికిన్| మనమునబాపురేయసుచుమస్తకమూచుచు
 దానయోగ్యులంబునియమాగఁజీలతబళాపరిపాలనమాచరింపసజ్జననతు
 సత్యకితఁబ్రయిసుగఁతోనియమించుచున్|| వ|| పురంబువెడలియదృశ్యా
 కారుండైధారుణీశ్వరు వెనువెంటదలిచనుచునతండురుగుతెరువుననతిదుగ
 మంబుగాభీషణపాపాంకటకానేకవల్లీకతరువుంజంబులునిర్మించియునెట్లు
 కొనితీవ్రాతపంబు గాయనట్లు గానష్టకరణునిగట్టడచేసియు వాపీకూపతటా
 కపద్మాకరతరలఁజేహదవ్రాతంబు బశుషీగ్రధూతంబులుగావించియు దుస్త
 రతుగ్రధూతురత్వంబునుజెందివన్యంబులగుఫలంబులుగొని భక్షింపఁబోయిన న
 త్యంతతిక్తంబు గాఁజేసియు సురంకరధయంకరంబులుగా దుష్టమృగసముత్పా
 రంబులంగల్పించియుండఁయస్వాతుండై బహువిధంబులనుసంత రాజ్యంబు
 లొనర్చుచుండెలయ్యవసరంబుననీ| వదలక్రొమ్ముడివీకివాడిచూల్యంబులు వే
 మాలుచూపుపైవేలయాడ| సీరముల్లాలుచోనెడలేమను త్రరీయాంచలములు
 కంటకావృతముగఁపునత రాతపముచెఁగందినమైదీగనవిరళఘమఁబిందువృణ
 వొడమ| సోనిలైనా జరాశ్రుజలపూరంబులపాలిండ్లపైదిగిపాటుచుండ||తే||
 నందసునిజంకనిడుకొనినడచినడచి | యలసియడుగొకయామడైయరుగుదెం
 చు|చంద్రమణిజూచియాహరిశ్చంద్రన్యపతి | యుల్లయనఁజింతయెంతయెన్ను
 ప్పుతిల్ల||నీ|| భాసురమణియయి పాసొదని శేఖరైకగ్రంగనోపదీర్షిండువదన|

కోయలశశికాంతకుట్టిపల్లములు మెట్టంగనోపదీమెఱుంగునోడి | మందిరా
 గామనీయోనమీపంబులపహారింపనోపదీవిద్రుమోష్టి | పోషితనవకీఃపోతఁబుం
 గె గేలధరియింపనోపదీహరింపయిన || తే || సగములేరితిచారోహణంబుఁజేసి |
 ముచసియేమాడిగమనించి మొదపనేల | భయదకాంతారభూమిలెబ్బంగ
 దఱిసి కొడుకునేచందమున నెత్తుకొనియువచ్చె | నీ || తువ్వెదగవిగెల్పుకొమ్మిల్ల
 బంధంబుదేదరికుంతలములుచిక్కువడియె | శశిబింబకాంకినదనమైకనుపట్టు
 వదనపద్మమువసివాల్లువాడె | కొక్కారు మెఱుంగునైకొనితనూవల్లినవిహిత
 పంబుజేసొబగుదూలె | కెందమ్మిపూవులగెలువంగనూహించుమృదుపాదతల
 నులుగుగులఁబొకె | తే || పచ్చిపగడంపుఁగెంజాణుపగలుమోవి | పల్లిబీట
 లువాఱవిభ్రమముగఱిగె | తరితనేత్రకునామిష్టముననకట | యవిరళంబైన
 యాయాసమావహితై || వ || అనిచింతాక్రాంతండుకాంతారత్నంబునూఱడిం
 చుచుంగరంబుజంబువలంబుబుగానొసంగి నిజభుజాపీఠంబునం గుమారు
 నిసికుకొని ధైర్యంబునూత్రంబును జెదరనీకచనుచుండె అంత || తే || దీనగతిలేని
 బడలికఁడెప్పుకొనుచు | కడవతకనుఁడైననక్షత్రకుండు బెట్లునిట్టూర్పుంబుచ్చు
 చుమిట్టనిట్టు | నేలఁగూర్చుండబడిమహిపాలుఁజూచి || వ || అలనీతనికనొక్క
 యుడుగైనను నేనడువంగనోపమై | గలయగఘమఁబిందువులుగ్రమ్మెబదంబు
 లఁబొమ్మలుబ్రేశి | తలసవిధక్షమారుహావితానమునీడకువన్నఁజేర్పుభూత
 లపతిముఖ్యదేహమునదాహభరంబుజరించెనెంతయు || తే || నీకుమత్పాణి
 రితోవివేకమాత్మ | స భవించినయేవిశ్వంభరేశ | వేటిజవముననిగియెచ్చి
 టనైన | విమలజలములుదప్పికివెదకితెమ్మ | నీ || అనినమహిపాలుఁడత్యంతదు
 ర్వారచింతాపరంపరాక్రాంతండుగుచుజనపద బైనగోష్ఠంబైననొక్కటివెద
 కిచేరకయు | డవిఘ్నమయ్యె | మునికుమారికుంకింకమూరెండుమీరయునడవలే
 ననుచునట్టడవిలోన | గదలకయున్నాడుగడుప్రమాదముపుట్టెపథపరిశ్రాం
 తియెబ్బంగినఁగం || తే || బైతరువుకాఁగఁగఁగిబ్రహ్మచారి | నేలతోడనెంపె
 ఘనీంధ్రఁడకట | యేమిపాప్తించునోయింకనీశ్వరజ్ఞ | గడవచ్చునెయెంతటి
 ఘనంబైన || వ || అంతల్లడించుచుండగ | నెనకులవల్లఘంజూచియిట్లనువ్వుద
 యంబునందాల్కికలిమివాడమగ | వినయోక్తులఁజుద్రవతివివేకస్ఫురణ || వ ||
 రవద్యస్థిరసూన్యతోక్తిరచనాన్నిద్రధాత్రీతలే | శ్వరనక్షత్రకుంజెంతయుం
 బడలెదీప్రంబైనయెడందనూస్ఫురణంబెల్లనడంగెంకనడవఁబ్రాజ్ఞమియున్
 లేదుభా | సురబింబుబపరాధికింజనియెంజూయ్యెడంబింపగన్ || తే || ము
 కుమారుండుదస్సినమోసమరియె | బెవుదూలంగనకనడవింపరాదుఁగు

త్రకునివై యవిధిని క్షుత్రకునిని యెలమిరక్షింపవలయు నేడివటనిలిచి డా శీతల
నిమకలాంబుకణసేచనకృత్యములాచరించి ధా త్రితలనాథ యాకటికేడియ్యో
నిపంధును బెట్టిపల్లవ । వ్రాతవినిమితవ్యజనవాయువులల్లనసోకధీర తాన్వీ
తమతిస్సజింపదగవీతపరిశ్రమకశేయుడీతనిక ॥ చ॥ అనివుడునట్లుకాకేయని
యమ్మను శేండుడు నెమ్మనంబునక మునిసుతరక్షణప్రవణముఖ్యకృపావిభవం
బును బికిం బెనఁగొననీటికందువ యభీష్టమతి న్నెదకదలంచికా । ననతరువీ
ధులంగలయనాలుగుగిరులుమాచుచున్నెడక ॥ వ ॥ వెనువెటందోలి యద్య
శ్యాకారుండై చనుదెంచువిశ్వామిత్రుండశ్యంతకోపాతోపంబుననమ్మహీపతి
కినంతరాదుంబులాపాపించును పాయంబు జపాంతంబునజింతించి దంతఘా
తకుండచు మోకరినికొటుఁదవమాయాపాటవంబునంగల్పించి యానక్తంబ
రునకిట్లునియె ॥ తే॥ తపనండపరాధిగ్రుంకునంతకదిశ కుసుతునిమాదులం
బెట్టియిచ్చోటల్లి వారుంబైనయల్ల బేతాళవటము । క్రిందవసియింపఁబచు
చమిరేయియతని డా హాలహాలానలప్రతిమండవట్టహూజయందునున్నబే
తాళుండభర్వగర్వముచదైవతకోటులనై నఁబట్టియా । భీలగతిన్వర్ధించుననిపే
రొకనమర్త్యులనేమిచెప్పశా । దూకలముజింకలంబొడివైత్రుచువిధంబునఁ
ద్రుంచుచుగతక ॥ వ ॥ కావునసీప్రయోజనంబునమకూర్చుమనటయుమహాప్ర
సాదఁబనియూక్షణంబునీ ॥ రవ్యధూతిక్రేపుండ్రములలాటంబునమహితరుద్రా
క్షాచానుంబులటుత విమలసారంగచమకముకటిరంబునఁబాటలఘనజటాపట్ట
మాళి సురుచిరస్ఫటికాక్షసూత్రంబుకరమునఁదరుణదర్శకకరతతులుజే
ల్లనవకఁపుఁదామ్రకుండలములువీరలబొందుగానదరబంధంబునదును ॥ తే॥
జెలువదీపింపభానుమండలముతోడదనతనూదీప్తివితతిమంతనములాడ । గవ
టచ్యుద్ధతపోధనాకారుండగుచు మానవాధీనుండఁదెంచుమాగకమునను ॥ వ ॥
మనోహరతపోవేదికాగ్రంబున వ్యాఘ్రచర్మాసనాసీనుడును గమిపవన్యస్త
దండకమండలంబును ముకుతీకృతనేత్రకమలుడును మిథ్యానిమజపధ్యా
నతస్పరుండునునై యుండుటయుమాగకవశంబునవచ్చికనుఁగొనియమ్మహీప
రపుండ్రంబునతనినికొంపుమానినకాండలంచి వినయపూర్వకంబుగా నను
సాగరంబొద్దికిరకితకరస్పరోరుహుడైయుట్లనియె చ॥ విలయకృశానతు
ల్యమగువేడిమినినబిడతపంబును కిరలితపియింపజేయనతిభేదమహిందేశరీ
రమెల్ల మీలలితకృపావలోకనములన్ననుగల్గొనిసామనంబుశీ తలముగజేసివ
శ్యలతదద్దయు బ్రీతిపత్రహింపరే డా ట్టుమి కర్మదుష్టమృగయాభసన్న
తనిమకనువృత్తాం తారములందుమీగకనుపతంబులబింపమరియత్తుతాక్షత

(2)

దారవిశేషపుష్కముకతంబునఁ దావకపాదపద్మముల్. చేరఁగఁగంటినొకఁడ
 రికజేరితఁగన్యుండ నైనివావుడుక॥ తే॥ పెద్దయునుబ్రాద్దునకునేత్రబిసరుహములు
 విచ్చిఘ్రానఁజ్జఁజేసిఘావిఘసఁదిక్కుఁజూచిమఁయాచరిజ్ఞానసురుచిగోక్షిహ
 హిమనిట్లఁచుట్యక్షమానికరణి॥క॥ ఎంతయుబడలితిఁపఘ॥ శ్రాంతిమహీకాం
 తపెంపునడలిభవదవృత్తి॥ త్రాంతంబంతయుఁదెలిసితి॥ మంతర్వీక్షణకళామహా
 త్వమువలనక॥ సీ॥ సాంధ్రకీ॥ ప్రథంజక్రవర్తితత్వఁజగనినహరిశ్చంద్రమనుజుప-
 తివి॥ నీవుప్రదాతవైజ్ఞానిరాజ్యమునొక్కతాసనవహనకుధారవోసి॥ యతనికి
 మున్నుచుఖాథమిచ్చెననిపలికినవిష్టంబుపడఁయిగోరి॥ పురమువెల్వడిసతీపు
 త్రయుక్తుడవైవారణాసీపురికరుగుచుండ॥ తే॥ ధనమునకుఁ గాఁగనిమీదఁదప
 సియాజ్ఞఁబ్రేతఁపువచ్చిమునితనూభవుఁడునొచ్చి॥ ఘనపిపాసాతురుండైనఁ
 గాంచిదెగడి॥ వచ్చితివీరువెదకభూవరలలాను॥ వ॥ అనుటయునత్యాశ్చర్యంబు
 నంటొందిహరిశ్చంద్రుడతనికిఁబునఁపునఁప్రణామంబులాచరించిమహాత్మానీచర
 ణారవిందంబులు సేవించినట్లుతరతరతాథంబుభవదీయాశ్రమంబున నేడువి
 శ్రమిం దెదఱినిమఱియునిట్లనియె॥ ఉ॥ ఈవనవీధుల నెవ్వడకియేనుజలంబులఁదెచ్చు
 నంతకుక॥ జీవమునిల్చునోపడల సెకొమునిపుత్రుఁడుదప్పిఁజెందితే॥ జోవిజితా
 చక్రవాకపయశోదురితంబులురాకయుండమి॥ పావనకుండికాజలమపారకృ
 పారఁజిహ్వాఁగఁదగుక॥ చ॥ అనవుడుమందహాసముననక్కఱపటాత్ముడుఘా
 మిపాలుతో॥ ననియెది నేంద్రవంశజరహస్యమునన్తునివృత్తిపూనికా॥ ననములను
 న్నమానెలపునన్వహియింపఁగరాదుమీకునె॥ మృతమునమాక పాయమగుమాని
 నులంగనుఁగొన్నదాసినక॥ చ॥ సలిలంబల్పముమతఁగుండలుపులోసర్వంసహా
 ధీశత॥ జలపానంబునమానినందనునకేచందంబునదీతె॥ దలపైపర్వినదప్పి
 యిప్పులుకు గాఁదరించినంబుధియే॥ తెలియఁజెప్పెదనీటికందువమనోదేశం
 బుమోదింపఁగక॥ సీ॥ విమిచ్చటికిఁగూత నేటుదూరంబునఁగలదొక్కప్రాద
 మునిర లజలంబు॥ తత్తీరభూమివిస్తారశాఖచేతవిలసిల్లినొకవటోర్వీరుహం
 బుపుత్రకళత్రనత్తత్రకసహితుఁడైనల్లనల్లనచటికరిగి॥ మాగఁపరిశ్రాం
 తిమానునట్లుగఁబయిపానంబొనర్చియాపాదపంబు॥ తే॥ క్రిందవసియింపుమి
 రాత్రిన్మృతవదేన్యాదుచటుదక్కఁగనీకునన్యప్రదేశ॥ మిరపుగాదనిచెప్పియద్ద
 శ్యుండయ్యెగవటసంయమియైనవక్తంచ గండుక ఆయెడనానాపక్షిని॥ కా
 యములుకిశోరయంతముగామేతలకుంబోయినవివరలివచ్చికు॥ లాయంబుచే
 రెగల్కలధ్వసులెనఁగక॥ క॥ మనుజుఁతపొందుదుఁఖము॥ గనుఁగొనఁగాలేకజ
 న్నెనవైవడిఁజనియెం॥ దనకిరణికిర మొయ్యె॥ గన్గనమఁబుచ్చుదపనబింబమప

రాంబుధికి॥ సీ॥ కందరపటలసంకాశంబులగునంధకారముల్లోరణగట్టెడిశల।
 వ్యోమసీమంబెల్లదామయైతారకస్తోమమ్మిండిశోద్దోసపాదలెవరహోష్ఠిశి
 ఖలచేవేగిరథాంగపరంపరల్పగులదుఃఖింపదొడగె॥ భీకరానేకవల్లికరం
 ధ్రోంబులువెడలచరించెదర్శికరములు॥ తే॥ పెల్లర్నిల్లివిగావమల్పికటెల్లె॥ మి
 గులదఱచుగఘూకముత్తైలగియాడె॥ విడముగశాకినీడాకినీపిశాచ భూతబే
 తాళసంచారములు సెలంగె॥ వ॥ ఇట్టిభయంకరనిశాసమయంబుననమ్మహీరమ
 ణుండకొపటతపోధనుండుచెప్పినవటవిటపిచకొటింజనసమకట్టి పట్టిందనీ
 భుజంబునంబెట్టుకొనినక్షత్రకునివీలవునగదియించినద్రమతింజెట్టబట్టుకొని
 నిజభుజాదండమహూగ్రమండలాగ్రప్రభాపటలవిరళీకృతదుగ్ధమమగ్ధాం
 ధకారుండైవనిచని॥ తే॥ మత్స్యకచ్చపభీకరమకరనికర॥ సంకలంబునవస్త్రేభస
 లిలపాన॥ గళగళధ్వానపూణాదికృతమువైన॥ హదమేగన్గొనెదనదుకట్టె
 దురన్యపతి॥ మానిని॥ తోరములైవికసించినకైరవతోయరుహంబులువట్టదర్పుం
 కారములుంబహుళంబుగఁబర్వెడుక్రౌంచరథాంగబకప్రజనం॥ చారములున్వ
 టసాలరసాలకుచందనభూజవితానలస॥ త్రీరములుంగడుసొంపుదళిర్పసుకింప
 దగు॥ హదమజ్జ్వలమై॥ ఇవిధంబుననున్నహదంబుంగనంగొనిసీ॥ తత్రీర
 భూమినదఱఱనిల్లివారికిసోలపానక్రియాసౌఖ్యమొసంగి॥ తానునబ్రతాళితశో
 రీరుండగుచుసాయంకాలవిధులుసయ్యననొనర్చి॥ మధురంబులైననిమళజలం
 బులుగ్రోలియన్వపరిశ్రాంతినపనయించి॥ ధైర్యవివేకగాంభీర్యముల్కృదయా
 రవిందంబులోపలసందకింప॥ తే॥ మానినదనునకుంజద్రమతికిలోహ॥ తాన్యు
 నకునిద్రపోవనహాస్థలంబు॥ వెదకదగునయొయ్యనవదనమెత్తి॥ కోరినలది
 ఘోరలనుగనుంగొనెడితఱిని॥ ఉ॥ ఓలిననేకఘూకనివహూగ్రరవంబులఁగోట
 రాంతరాభీలభుజంగపూతర్పుతుంజెల్లుగనొక్కటచికొటిల్లఘా॥ తాళికి
 నాలయంబువురారికినైనభయంబుఁజేయుబే॥ తాళవటంబుఁగాంచెనుధ్వా
 తలనాధుండువీతభీతియొక॥ బహువిధశాఖాపటలి॥ పిహితాఖిలదిక్కుబడె
 తాళవటంబహిమకరకిరణసముదయ॥ విహరదుగ్ధమజటంబువీక్షించెదగ్ధ
 వ॥ ఇట్టిదారుణబహుపాన్తహీరుహంబునీక్షించియన్వసుంధరాధ్యక్షుండు॥
 తే॥ కడఁగిసాహసమొదవశంకాపీహన॥ మానసుండయిచేరియాప్రానిక్రింద॥
 లేతకసవునశయ్యగల్పించుటయును॥ సొరిదినక్షత్రకుండండునువుండయ్యె॥
 చ॥ ధరణితలేశుఁజేవియునుదత్తపద్మసమీపభూస్థలిం॥ బొరిఁబొరిఁగ్రమ్మదుక్కి
 ఖమునఁబ్రతుండుదానునునంశుకాంచలా॥ స్తరణమునందుహస్తముపథాము
 మనొనరించికిందగి॥ పరమగువాడటంబుడలిచెవమదూఱుచును॥ పిహిందె

నకామ॥ అపుడాచ దశగంధిగంధకాణీ యానంగురం గాక్షివం శపవిత్రన్నవప
 ల్లహిధరపుటస్సంపూర్ణాచంద్రాననం జపలావణ్యపమానదేహాలితకా
 యస్త్విలోకించియాన్యపవంశాభరంబుమానసములో నెంతేవిచారంబునకా॥
 తే॥ అధీశ మైవతథ శాంతివాదమబినుప్తివౌదెడువీరికిచ్చిటదుష్ట మృగపి
 శాచభయంబుంకురింపకుండఁ గావదగునాకుజాగరూక త్వమునను॥ చ॥ అనిత
 లవోసిభాసరకులగ్రాణీ యుగక్యపాణపాణియై యనిమిషవంద్యుఁజంద్రధ
 రువాతకజరావనదత్తుశంకరుకా॥ ఎ నమునిస్సీనీవగతిమాకనిపలుక చునాల్లు
 దికుటలం గనుఁగొనుచుండెనెచ్చరికగల్గిశలంకకవీతనిద్రుండై ఆ అంతనధకా
 రాత్రమగుట యువవృట్లో ర్విరుహంబునందువిడువకుండు భయదవికృతభూ
 తచయములూడల వెంట నవనిభాగమునకునవతరించి॥ వ॥ ఇంతకాలంబునకుని
 చచ్చటమనువ్యసంచారంబుకలిగెననిపరస్పరాహ్వానసంభ్రమంబులుభయంకర
 హుంకృతిధ్వానంబులుననూనంబులైదిశలఁజెలంగనన్మానవేంద్రునింగదిసిపొది
 విన॥ తే॥ శంకయొక్కింతయునులేక పంకకాప్తకులవరేణ్యుండుతద్భూతకోటి
 నెల్లఁడగ్గఱకయిండఁడతీమిగాఢప్రతాపవైభవంబున నెంతయువాఁడీమెఱసి
 క॥ ఈయధమపిశాచంబులఁ బాయకవధియించుటేమిప్రాధవమనితా॥ రోయు
 చుభుజగేంద్రమహే॥ గాయతకౌక్షేయకముననబ్బుతములకా॥ వ॥ తూర్ణం
 బకణానాసికాచేదంబుగావించుటయునత్యంతభేదంబునంబొంది నిజాధీశ్వ
 రుండగుబేతాళుంకునన్మయఁడెలియవిన్నవించుటయునతండునుభవణరొషా
 వేశంబున॥ శా॥ ఎట్లెట్టూమిమునొకగమానవుఁడుదానెంతేనహంకారియైబి
 ట్టలకందెగియింతసేనెనెకడుకభీభత్సరూపంబుగాఁ గట్టాయేగతినింకవాఁ
 డునిలువం గానేర్చురాముండబకా॥ జటల్పితైదఁబొట్టవచ్చెదభుజాశౌర్యంబు
 వార్యంబుగకా॥ డ॥ వెట్టిశనంబుగాకయరవిదజ్జకైవసుశేరగానినా॥ వట్టికెలం
 కునన్ననుజమాత్రునకున్నిలువంగవచ్చునే॥ యిట్టికండశక్యమగునేవిషయంపసి
 వంగిచెంగుటకా॥ జట్టెదఁడత్రనూపలశోణితధారిలుబొట్టనిండగకా॥ శా॥ ఇం
 దాశూరికినైంవిచ్చలవిడిక హేలఁజొరకరాదునిస్సందేహంబుగానవటంబు
 నరుండేకాడబ్రతేశించెనో॥ యెందున్కిలియద్భుతంబుమదినుహింపంగ
 వంటింటిలోఁ గుండెల్పొచ్చినచందమయ్యెనిదిపెక్కుల్లాటలింకేటికికా॥ వ॥ అన్ని
 భయంకరాటోపంబునందేర్చిపెల్లారుచు భూతప్రేతపిశాచశాకినీచాకినీసం
 పూతంబులుగణనాతీతంబులై సేవింపంబెంపుమిగిలి॥ నీ॥ పరుసనిజుంజునుపల్ల
 మెల్లడుకలజొంపముమారుతమునఁగంపంబునొంద విలయమేఘాకృతిఁదలపి
 పఁగాజేయునొడ॥ కేజీకటిమడివడంగఁజొండనిప్పులకంటెవేండుంబులె

ట్టికన్నులగోపాగ్నికణములుబయలుదేరి పులునరములుబయలుదేరినతలకాయపే
రులుగళమునదేనగొనంగ॥ తే॥ నుడుగకందందత్రావుచోనురముమీందవతద
త్రైక్రోతనైత్తురుగిజిగోనంగ॥ గత్తుములనున్నకణపంబుగఁజిచికిఁజిచి॥ పల్లక
బళంబుమెసంగుచుభయదభంగి॥ తే॥ కాలసర్పంబుతోదుకమేలమాడ॥ జాలు
శాత్రుత్రుశూలంబుగేలంబూని॥ బలపాలుకారీభూషంబుప్రళయసమయ॥ మే
ఘంజాకధ్వసులకునామ్రదీపము॥ వ॥ దీఘంభూతపాతనీష్ఠరచరణఘట్ట
నక్రియావిహ్వలీభూతపాతాశుండైయేతెంచునబ్బేతాశునంగనంగొని సగ్భ
యహృదయాంతరాశుండై భూపాలుండస్తమితసమస్తవిరోవరూధినిజాలు
బగుకరవాలంబుజళిపించుచు॥ తే॥ అభిముఖంబుగఁగొంతదవ్వరిగివాని॥ కడ్డమైని
చ్చియిటరాకయరుగుమోరి॥ నిగడియరుగకవచ్చిననీదుప్రాణ॥ వాయువుల
గ్రోలునాదుకొక్షేయకాహి॥ క॥ నావుడునబ్బేతాశుండు భూవల్లభమోము
జూచిపొడిబారిభువరో మావేశంబుదవగగగన॥ గ్రేవలనొగినిప్పలురులగె
రలుచుఁబలికె॥ నీ ఎవ్వడవీవునాకెదిరిభాషించెదుశంకయింతయులేకసా
హసమునఁజూచియున్నపొదరిల్లులలిజింకచొచ్చినగళిజొచ్చితిమిదీదుగహన
భూమి॥ నెక్కడికేగెదవింకనామందరమ్రింగెదనహికప్పమ్రింగుకరిణిగీర్వా
ణగంధర్వకిన్నరపన్నయక్షరాక్షసమఖ్యులైవనన్ను॥ తే॥ జెనక వెఱతురునివి
ట్లుచెనకనగునె॥ నాదువిహరించుషట్టికిందనెవపించి॥ తివిరితద్రక్షకులభూతని
వహములన॥ భంగపఱచితినిమిత్రబాంధవులన॥ క॥ శంకరండడమవచ్చిన॥
గొంకకవారింఁచివాడుక్రోధాగ్నిని శృంకనిన॥ బట్టికినియె॥ యంకియునులే
కవేల్తునాజ్యాహుతిగక॥ వ॥ అసిభయదాట్టహాసములునార్పులుబొబ్బలహం
కృతిధ్వనల్ గొనకొనిపర్వగర్వమునకుఁతెశౌర్యమునుపైతిల్లన॥ బృనజకిం
కరోగ్రబహుభూతచయంబులతోడఁగూడియె॥ య్యనికులవల్లభుంబొదువనెట్లు
నిపలెన్పాపాలుండలతోక॥ క॥ ఏనెక్కడనీవెక్కడ॥ మానవసామాన్యండ్ల
డనుచువదముననెలుంగ॥ గానేరకననుబొదివెద॥ హీనుమతిందొలఁచియురుగు
మెందులకైనె॥ వ॥ అనిపల్కినయమ్మహీవరునిపైఁగవిసి॥ నీకినుకమైశూలంబు
గేలనంకించినైచినఁగలంగకదా॥ మినిమెన్పపఁజి॥ మఱియుననతఁడొక్కమా
నువెఱికిఁబానువలశజనురముతీవ్రముగఁగొట్టె॥ దధ్ధాతఁగదలకధరణీరుహము
తోడవానిహస్తముమహీజానినఱికి నందుజేఁగుందియునతఁడురెండవచేతఁడ
అచుగాఁబాపాణతతులుపఱపె॥ తే॥ నాశిలాతతులన్నియుఁబాసిపోవ॥ బెడిద
మగువాడియడిదంబుబెట్టుతిప్పి॥ భేరిఖండించెనాన్యపశేఖరుండు॥ చాలభీకర
మనబేతాశుశిరము॥ వ॥ ఆనమయంబుననఱియునుజలపటియగాధిపతిదయా
ననానగించికిందకు॥ దగమగునొకటియె

విహీనస్వాతుండైదుష్కరంబుగువుష్కలావతఃపయోధర చయంబులభ
యొకరంబు గావషఁబుగురియనియమించిన॥నీ॥ఘమఘమాతారగర్భోష్
భీష్మఘనస్తోమసంఘావితవ్యమతఃము । సంవతఃమృత్యుదంష్ట్రాద్వృత్తిపతి
మానశఃపాపరంపరాసంవృతఁబు కులసానుమద్గుహాఽలమహాధ్వనిహేతుప
టుదీర్ఘఘృతపాతపటలః॥మాశామదావళహస్తనీకాశవాఃపూరధారాసిక్త
భూతలంబు॥తే తీవతిమిరచ్చటానక్తసిక్తఁబు॥పుథులవగ్నోపలానీకభీకరం
బు ఘనతరాభీలదుర్దమకర్దయంబు॥కుగసేవషఁబుధరగంజడగూర్చినట్లు॥క॥
వేల్లకుఁబెదపెదమాఁకులు॥పెల్లగిలంగొమ్మలెల్లఁబెళపెళపెలుగ॥జల్లిదవుగా
డ్చులేడును॥బెల్లుగఁజెలరేఁగివీశీభీకరభంగి॥ ఉ॥ఆనమయంబునన్నరవరా
గ్రణితావటబీజమాత్రము॥ వేసటలేకధైర్యమువివేకముసత్యవచోవిలాస
ము॥బాసటయైహిసోగతినబాదుకొనంగవిపన్నరత్నము॥వాసుకీకంకణున్నద
నవైరినుమారమణుదలంచుచు॥ తే॥వానదడియుచుగజగజవణఁకుచున్న
సుతసతీమానిపుత్రులఁజూచివగచి॥ తొడలపైనిదుకొనివారిదుఃఖముడుగ॥నూ
ఱుడించుచుదలకకయండుటయను॥క॥సూర్యకులభతఃహృదయస్థయిర్యం
బునకాత్మగాధితనయుండుకడునా॥శ్చర్యమనఁబొందియాన్యప॥వర్యునిఁబో
లంగఁగలరెవనుధాధీశుల్॥తే॥తగిలినాచేయుకపటకృత్యములనొగిలిచిక్ర
డయ్యెవృధాశ్రాంతిఁజెందియికట॥వెడఁగనైయాయరుంధతీవిభునితోడఁగల
హమేలయెనర్చితఁదెలియకేను॥మ॥పురుహూతాదినపర్యులు॥ముఃజనంబు
ల్చితఁబొందంగనే॥దురహంకారమురాజసంబుఁజలముందోడ్తోనయుబ్బంగ
దుష్కరసంధావచనంబులేమిటిమాత్యర్యంబునంబల్కితింజిరకాలాజిత
మైనమత్తపముసంక్షీణంబుగాకుండునే॥క॥మానుగఁగార్యాకార్యము॥లూనిన
మదిఁదెలిసియాడకొగిఁబెదలతో॥దానూరకకలహమునకు॥బూనెడువాఁడ
ప్రజయంబుఁబొందకయున్నె॥తే॥ఇంకనిస్సంశయంబుగఁబుషివశేష్యుడగువ
సిష్ఠప్రజ్ఞాక్రియానిరూఢి॥నెఱయునీరేడుభువనవర్తితముగాఁగ॥ననుచుఁదను
దాననిందింబిశీనుచునుండె॥వ॥అంత॥ఉ॥సారెకుగూఁఁజొచ్చెఁబరుషధ్వని
గుకుటరాజమౌక్తిక॥శ్రీరుచివేగుచుకటపొడిచెందలచూపెననూరురేఖకా॥
సారతరంగిణీవిటపిసంతతిఁబెద్దేశకుంతనాదముల్॥దూరములయ్యెఁజేకటులు
మూరుపుడెవ్వవహించెవేకువ॥క॥అరవిందవనంబిందిందిరములకామెతలువె
ట్టిదిననాథుడుప్రాగ్ధుఁజేధరశిఖరంబున॥నరుణచ్ఛవిబాలిచేజనులకతిమదమొ
నవక॥తే॥సూర్యుండుదయింపన్యపతియచ్చటువాసి॥యరిగిముందఁబనొకసరో
వరముగాంచి॥యందుసంధాఁదనితంకతలములుదీ॥తాలికలిమనోవీధిఁదళు

కులాత్త॥ క్ష॥ నానాతటిసీతతులును గాననములు బర్హతములు గావములు మహాస్థానీయంబులు గడచియిహీనగతింజనుచునుండఁ తటిలోనక॥ వ॥ విశ్వామిత్రుండువైశ్వానరుంబ్రయంబుననాక్షింబ్రయతనితోనిట్లనియె॥ మ॥ వసుధాధ్రుంబులనైనసీదుభయదజ్వాలావళింజేర్చియే॥ ర్చునమథకత్వముగల్గిసీతరులంజోద్యంబుతోమర్త్యులంబనదూలించుటసీప్రభావమునుతింపకత్వమేయేతికింబ్రనవాస్తుగ్రంబొంగింటివీవపురజితృలాగ్రనేత్రాకృతక॥ తవిలిహరిశ్చంద్రమహీధవుండరిగెమమాగకభూమిదావకకీలా॥ నివహంబులచేనెడతయూ॥ నవరోధమొచ్చవలయునత్యుగ్రముగక॥ వ॥ ఆటయునట్లకాకయనియకటరువలిచుట్టుంబుమహీవల్లభుడగుతెరువునఁ బ్రబలియత్యంతదుఃఖమంబుగానిరకకళమారుతద్రవలితమహీరుహాన్యోన్యసంఘర్షణంబులవలనఁ బ్రచండగతింబ్రభవింబియెండెరానినకారాకుఁబ్రోవుతరడంబీలఁ దవిలిరవులుకొనిభుగభుగాయమానంబులైపెల్లగయించునిబిడాంధకారతవ్యోమంబులగుధూమంబులునుచిటచిటాయమానంబులైయభంగురంబులగువిస్ఫులింగంబులునుధగధగాయమానంబులైమింటనంటునెఱువంబులునుబెరిగియొకటొకొకటిబిదనుడెంచునద్రవానలంబువీక్షించిమానవాధీశ్వరుండుమనంబునచురపిల్లుచుఁజింతాక్రాంతంఁడైనజకాంతామణింగనుంగొని॥ క॥ భీకరమైయెటుచూచిననోకాంతతరింపరానహుతభుక్తిలా॥ నీకముకడుఁబ్రబలెనునాశ్శికాసనువ్రాతఁగడవలేరెవ్వరుక॥ తే॥ తరళలోచనకాశికాపురముఁజేరిఁబుష్పశిఖామణికాశికుఱుగమదీర్చినిత్యసత్యవచఃకీర్తికనెగడకుండ॥ నిచటనంకిలియైయ్యెనింకేమియనఁగ॥ సీ॥ హరిణలోచనమనకగునపాయమునకుఁజింతింపనాత్మనాకిటంతయొనఁ॥ దాపసాత్మజనకుఁబాపించుచున్నప్రమాదంబునకుఁజాలఘోరమొదవుఁ॥ గావుననొండుమాగకంబులన్నియుమానిచయ్యననేఁబ్రవేశంబొనర్చిహవ్యవాహనుఁడుమత్పాణిపాత్యులసంతసిల్లిమీయెడదయసేయుచిదప॥ తే॥ ననుచువృత్తంకజరిజుననఖిలభక్త॥ గణవశంకరుఁడైనశంకరునినిలిపియతిభయంకరమొకారగ్గికెదురు॥ చనియెఁదెగువహరిశ్చంద్రజనవరుండు॥ వ॥ ఇవివిధంబునంజనుజీవితేశ్వరుంగనుంగొని శోకవ్యాకులతపమతియయ్యునమం॥ దృఢైర్యవతియైచంద్రమతియట్లుయె॥ తే॥ ప్రాణనాయకదైర్యంబుపాఠుఁడెట్టియివిధంబుననానతియయ్యెదగునె॥ నిమిషమైననునినుఁబాసినిల్వఁజాల॥ నేనచూచ్యెదనీవహీలోనమున్ను॥ ఇందుకునేమియుంబలుకకీచనవీదగునాకునావుడు॥ గుందిదిసేంద్రవంశజుఁడుకోమలికిట్లునునోమృగాక్షియె॥ చందనగ్రుదియొనుతినిశారదనీకిటువంటితెవునే॥ యందగునేమిదీయవృద్ధయంబుగలం॥

గంగురంగలో చరావల || అనియత్రుధారాపూరితనేత్రుండైయున్నయన్నహీక
 శక్తునకుంజ ద్రమతివందనంబొసగి రావించంబులు మొగిల్చి || సీ || ఇనవంశ
 పర్యాయమవిచేకొనడగురింక నేమియుచాననియ్యవలవ | దతిమియే తెంచుద
 వానలంబి ఓంచియనయంబుదలకెడుమునికుమారు | ప్రాణంబు గాచునుపా
 యంబు చింతింపుడంభరంగంబుచనతిరయంబు | యాతండు బడికిననపకీర్తిగా
 కుండనుండంగగల్గుభూమండలేశ || తే || తడయజనదింకన దెవచ్చెదారుణా
 గ్నినన్నుబజ్రపుండు వృతనిశ్చిమన్నయనుచు | మాటికిని వేడుకొనగనమ్మన్న
 తేడు దీక్షుకనిశ్వాసపవనంబుదీటుకొనగ || త || శిరంబువంచుకొనికరంబువి
 చారంబున నేమియంబులుక నేరకయూరకుండుటయు నదియంగీకారంబుగా
 గైకొనియకురంగనయనహరిశ్చంద్రునకు బ్రదక్షిణపూర్వకంబుగా బునః
 పునఃప్రణామంబొసగ్గియాలస్యంబుదకిర యాభిలదావానలజ్వాలాజాలంబు
 లకుదూలకయభిముఖురాలై చనుచుండనవెంటగూడితిలంగక తోడునీడ
 యుంబోలెనే తెంచుచు నేనునుంజను దెంచెదగొని పొమ్మనిపేరు పెట్టుచుగరం
 బులగొంగుబట్టితివియననుంగుబట్టినిలోహితాశ్వరింగనుగొని మోహతిరే
 కంబునననేకవిధంబులలనంబొనర్చుచునుగ్రవిచారంబునగనుమూరయమా
 రములుకారుణ్యంబున దావపావకంబుశమియింపంజేసితూణకంబుచుదెంచె
 ద పూర్ణచంద్రప్రసన్నవదననాయన్నమీయన్నయున్నయెడన నావచ్చునం
 తకుగదలకయిచ్చోటనయండు మీయనికుస్తరించి తడేకసిష్ఠాపరత్వంబున ||
 తే || నియమమొప్పంగబుట్టంబు నెటికగట్టి | ప్రాణవల్లభునిజమనఃపద్మవీరి | ను
 నిదిదైన్యంబుదళుకొత్తనుత్పలాక్షి | కృష్ణవత్సకుభక్తిమైగేలు మొగిచి || సీ || ప
 రమపావనతేజపావకసదయాత్మహరిణాంక మాభిపర్యాయకాయ | యనఘ
 పాతివ్రత్యమునమనోవాకాగయకర్త విస్ఫూర్తిచేదమకనిరతి | బూనిచరించి
 త్తినేనుత్పాదేశ్వరుండుసూన్యతవచోరూఢి మెఱసి | భూసుతకీర్తివిధూతి
 తోభితుడే శీతలాకృతిహాశిష్యునకును తే || విశదవాత్సల్యమునమున్నకుశల
 ముసంగి పెదపగ్గొశికుముణముసంప్రీతిదీర్చగి గూడునట్లుగఁ బెనిమిటికొడుకు
 గుణానరసిరక్షింపవయ్యజోహనుకు || క || అనిపలికియరుసరసిజ | వనముఁ
 బ్రవేశించునంచవడపురధయ్యింబునుభూవివేకంబును | మనమునఁ దెనఁగొ
 నగఁజంద్రమతిశిఖినిదతిసె || వ || ఇట్లుతటిసితదీచుమధ్యంబునఁబుష్పితాశో
 కవనాంతరంబునగీరకిశోరంబులంబోలెజరమసంధ్యారాగంబులోపలఁదరు
 ణతుపారవ యూభరేభయంబోలె నిలిచియైలమింజెలంగియుండుటయు నా
 తనఁగి పాతివత్యశీలతపొవిజేవగలుగుక | బరమాశంగ్రంబునుంబొంది పురం

తరంగంబునఁ జలంబుదలంబుగా నెక్కించినజాకారంబు దక్కినవారలకెరిగి
గోచరంబుగాకయుండనత్తత్రకుంగదిసియావంగనాదిసంభావనంబులఁ బ్రేతు
నఁగావించివాత్సల్యంబుననట్లనియె॥ తే॥ వాసికెక్కినచాశివ్యవరులలోన॥ మిగు
లమాన్యఁగఁగానిస్తుమెలఁపినాఁడ॥ నాకుబ్రత్యుపకారమునర్చువేళ॥ యిదిఁబ
చూసికుఁబరికింపనద్ధవరిత॥ ఉ॥ నీకడటక్రియామహిమనేర్చుదర్శిగజోకఁజేసి
య॥ స్తోకవివేకభూరమణుతో దుతఁగూడిచరింపకుండసి॥ కోకకుచాశిరోమణి
నకుంతితబుద్ధినశేషధీరతా॥ శ్రీకమనీయభర్తృహితశీలసుతంబెడచాపుచయ్య
నక॥ ప॥ అనిబోధించిగాధినందనుండుతిరోధానంబునొందెతదనంతరంబ॥ తే॥
చంద్రమతిఁజూచిపలికెనత్తత్రకుండు॥ తెలువభవదీయవిమలపతివ్రతాప్ర॥ భా
వమభినుతిసేయంగఁబద్మజనకునిపాకులాధీశ్వరునకైనవలవిగాదు॥ క॥ తా
మరసభవునిసతియెంబు॥ లోమజయునగుంధతియునులోపాముద్రా॥ భూమ
యుననసూయయఁగాక్రీమహిలోనికునెవ్వరీడుపురంధ్రుల్॥ ఉ॥ ఎట్టితపం
బాసఁబైనొమహింబరమేళుండుమెచ్చనట్లుగా॥ నెట్టివిశేషదానములహీనతఁ
జేసెనొయ్యెట్టితీర్థముల్॥ మెట్టెనొపున్యశీలమునమించిజగన్ముతాఁగించినట్టి
నిన్పట్టపుడేవఁగాఁబడసెభానుకులోత్రముండంబుజాననా॥ క॥ భీకరచావాగ్ని
శిఖానీకముపాల్పడకయుండనిరుపమకరుణం॥ జేకొనిననుఁట్రోచితికాం॥ తా
కల్లెన్నీకుఁట్రాణదానఫలంబుక॥ క॥ ఇందుకుఁబ్రత్యుపకారము॥ పొందుగనిక
నీకునొకటిపూనియొనతుం॥ జందనగంధివినందగు॥ మందేతరబుద్ధిఁజెందిమ
ద్వచనంబుల్॥ నీ॥ కౌశికమానివుంగపువేడియతనిచేఁగ్రమ్మఱసాప్రవాజ్యగరి
మవడసి॥ శ్రీఘ్రంబమూధాఁభిషిక్తుఁగఁగావించునీపుత్రునుజననణికతచరిత్ర॥
దోకొనిమరలిసంతోషంబుతోనయోధ్యాపట్టణమునకునరుగుదెమ్ము॥ విశ్వసిం
పుమదీయవిహితోపదేశంబుమృషగాఁదలంపకుమీననయన॥ తే॥ నానుడువుబు
ద్ధివినకయమ్మానవేంద్రుఁ గూడివెనువెంటఁబరుగఁగఁగోరెదేసి॥ జలజనేత్రబ
హుప్రయాసములనొందితిరుగుచుండంగవలయుదిగ్దేశములను॥ చ॥ కలఁగక
దావపావకశిఖానివహంబులఁగించినట్లయో॥ నెలఁతయెఁగంపశక్యమగునేమ
దచాహితఫలభోచనా॥ నలమునకంటెనుగ్రతఘనంబయిహాటకగర్భకైట
భా॥ రులదలఁకంచుకొశికునిరోషహుతాశనవిస్ఫులింగముల్॥ తే॥ అదియునుం
గాకయోకురంగాయతాక్షి॥ నేడుమొదలుగనికనెక్కికకువాస॥ రములుపది
చికొనండుమిప్రవరుతోడ॥ నవనిభతఁగుఱించినయట్టిమితియై॥ చ॥ ముని
యులమేగతికొమొదలుముట్టగఁదీర్చెదరొక్కచిన్నముక॥ జనపతిచేతలేదుజన్మ
కాతదళాంబునేత్రయెవ్విధం॥ బునసమకూడెడికొమితికిబొంకఁగనేరఁడికిం

తయైననీ! పెనిమిటియిట్టిశీలమునఁబృథ్విఁజరింపఁగఁబోల దేరికిఁ॥ చ॥ అలుక
జనింపఁగొళిక మహామనియేమతి పాటుభీమభం । గులఁజను జెంచిమాధనము
గొబ్బనఁడెవ్వనియానఁబెట్టినం । గలఁగుచు నేయు పాయమును గానకనిస్సునునీ
తనూజుఁగొం । దలమునవిక్రయించువసుధాధవుఁడెవ్వరికైనఁజెచ్చెరక॥ తే॥
ఇంతవట్టునునిశ్చయంబిగురుఁబోడి నాకుఁజూడంగనది గాననాదుపలుక- । నమ్మి
యే తెమ్మగ్రమ్మ అనందఁనుండు । సీపుసాకేతపురికిరాజీవనయన॥ వ॥ అనినన
య్యిందువదనమందన్తి త నుందరవదనారవిందయై కణఁపుటంబులంగరకమే
లంబులుచ్చేమారస్తరణంబు సేయించునమ్మనితనూజుంగనుంగొని యస్త్రోకవివే
కవిశేషభాషాకాశలంబాదవనిట్లనియె॥ క॥ సతికిహంపరసౌఖ్యములకుఁ । బతియె
నిదానంబుచూ వెపరికింపం గాఁబతి నెడఁబాసిచరించెడు । సతికిఁవృథగావెన
కలసౌభాగ్యములుక॥ ఉ॥ కోరికలెల్లఁజాలనొడఁగూర్చుప్రేయంబెడఁబాసిన
ట్టిపం । కేదహపత్రలోచనకుంగీరమువైరముహార మెంతయుక॥ భారముమం
చికప్పురపుఁబలుకలుములుకలుపచ్చవెచ్చశృం । గారవనాంతిరాశశశికాంత
పువేదులునూదులారయక॥ క॥ ఓమునిరాజతనూభవ । సోమనినెడఁబాసియు
న్నఁజూడందగునే! యామినియట్లతలంపఁగ । భామినియునుబ్రాణనాథుఁబాసి
నవేళక॥ శా॥ వాలుంగటికినింటియాతఁడుమనోవాంఛాప్రదానక్రియా । హే
లాలోలుఁడునీలవేణికిఁబ్రయుండే ప్రాద్దునొప్పారుర । త్నాలంకారముకాంత
కుఁమగఁడునిత్యానందసంపాదియిం । కేలావేయునుజెప్పనేడ్గడయుఁబాణే
కుండతన్వంగికిక॥ ఉ॥ కాపుననిత్యసత్యగుణగణ్యుఁడవుగణ్యుఁడతండుభతక
యైకదైవముకామితార్థఫలదాతయుచాకుఁదలంచిచూడని । భావజమూ
తికవైభవుఁడబాసిచరింపఁగ నెట్లునేతుకనే । నోవటువర్యయాయనుచితో కు
లుపలఁగగనీకుధమకమేక॥ గాధితనూజునిమాయాం । భోధికుఁగృహయే
లమునిఁగెడిగిరిక । న్యాఃపునేవాదోణిక । సాధనముగనెస్తరించుశశంషెలా
తే॥ ఇంద్రసన్నిభుఁడగుహరిశ్చంద్రవిభుని । ధైర్యగాఁభీర్యకౌర్యసమ్యక్సంధ్యై
భావంబులెఱుంగకవిప్రలాపంబులురక । పలుకుచున్నాడవోవెట్టిబ్రహ్మచారి॥
సీ అపరపద్మాసనుండగుకొళికుండుఁనీపునునిద్రాదిదేవతలను । మేలుమేలని
చాలమెచ్చినుతింపనిశ్చలఁడుహరిశ్చంద్రచక్రవర్తిక । యాతకరక్షణశాలివార
కెకినమేటిమాతాండకులకతకవర్దితారి । నిత్యసత్యసూఫికినిర్మలతరికి
తికఁబ్రజలిహిమాద్రిజాభతకరుణ॥ తే॥ వడసిక్రమ్మఁబాలించుబ్రాభవము
నవక్రమేమియులేకభూచక్రమెల్ల । ననిననిదియంతయునునికలమనుచుమో
సెమిగులనడుతమొదవంగగనవాణి॥ వ॥ అంతనమహీకాంతుండముదియఁ

గనుంగొనియిద్దరంబుమనకునిచ్చిట నాలస్యంబునేయంబునకాదుపురోభాగం
బునగవృత్తిత్రమాత్రంబునఁగా త్యాగమునకశత్రునివాసంబునుకమనీయ సంప
ద్విలాసంబును కలుషలతావితానశితాసీయునగు కాశీనగరంబు ప్రకాశించు
చున్నయదిఅస్వరంబుప్రవేశించి కౌశికు ఋణవిమోచనోపాయంబుచింతింప
వలయుననికాంతా సమేతుండైకొంతదవ్వరిగిముందట"సీ॥ జాహ్నువీనిమౌల
జలపరిష్కృతబహులోకభీకరపాతకంబు । విశ్వనాథకిరీటవిధుక శాకౌముదీ
శముదయాచ్ఛాదితసాధవీధి । కేశవస్వామ్యురోదేశప్రభుల్లాబ్ధవనమాలికా
గంధవాసీతంబు । కాలభైరవభుజాకలితధకారభీలిధమథమధ్వనిమహాడంబరం
బు"తే॥సిందుమతిదుండెఁగ్గేనుడుండుభూమి । యన్నపూర్ణావిశాలాత్సులా
టపట్టుశ్రీకరంబైనవారణాసీపురంబు । గనియెవేడఁహరిశ్చంద్రజనవిభుండు॥
ప॥ అనినవినికొంతేయాగ్రజుండటమీది వృత్తాంతంబెఱింగింపుమనుటయు॥

మ॥ హితచేతోజలజాతసప్తహయసాహిత్యక్రియాంభోజసం । త
తనిర్వక్రపరాక్రమక్రమణమంధగ్రావసంతోభిత । ప్రతిపక్షధ్వజనీధవప్రబ
లగర్వప్రాభవాంభోసధా । నతనూతిభ్రమచంద్రికావికచ కాంతాలోచ
నేందీవరా.క॥శాండిల్యగోత్రవధకన । పాండిత్యాభరణదానపటవనవమా
ర్రాండతనూభవవిభవా । ఖండలదుర్వారవైరిగర్వాదిపవీ॥మాలినీవృత్తము॥
ద్యుమణివమలతేజాతోయజాక్షీమనోజా । శమితవిమతలోకాసాధురక్షవివే
కా । కమలభవకులీనాకల్పవృక్షోపమానా । హిమగిరిసమదైర్యాయెల్లనా
మాత్యవర్యా॥

✽

గద్య ✽ ఇది శ్రీమదాపస్తంబసూత్ర పవిత్రకౌండిన్యమునిచక్రవర్తిక

గోత్ర సకలసుకవిజనానీకమిత్ర దేచయామాత్రకుమార వి

నయవివేకవిద్యాలంకారశంకరకవి నామధేయప్రణీ

తందైన హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానంబు మహా

ప్రబంధంబునందు తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీ ర స్తు.

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము - చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీనారదసదనపదసేవాచరణనితాంతనియమహామికతనీహారాచలక
 శ్యావల్లభాబాచయయెల్లప్రధానధునిధానా||వ|| ఆకణింపుము, అప్పాం
 డవాగ్రజునకుమార్కండేయుండేట్లనియె|| అట్లుహరిశ్చంద్రుండుకాశికాపురం
 బుంగనుంగొనితదీయపరిసరంబును|| ఉ|| రంగదనేకనిమకలతరంగఁబ్రవృత్తునకో
 రుహభ్రమి|| ద్భృంగఁదటవ్వయీ|| బలదీపితపుష్పలతాకుడుంగఁబూ|| తాంగ
 జరద్రథాంగకలహంసముఖాంబుపతంగజాహ్నువీ|| గంగఁబయితిరేకమునఁ
 గన్గొనియెంబ్రమదాంతరంగుడై|| ఉ|| వారిధికూమికరాణిరీతివల్లభవైరికిరీట
 భాగమం|| దారలతాంతమాంకజవంబులపాటిబివేల్చుటాపుధా|| శ్రీరమణీకు
 చాగ్రతటదీపితమాంకికహారవల్లిభా|| గీరిధిచెప్పనొప్పెనఁగుఁగిచ్చివభూజకు
 తారధారయె|| వ|| ఇత్రైఱంగునంబొల్పుచున్నయత్తరంగిణింగనుంగొనినమసూ
 రించి|| శా|| తల్లిమిన్నకనిన్ననాడినజనుల్ తారథిఁగైవల్యభా|| స్వల్పక్షిందగజ
 ట్టికొందురనినకవాంఛించిప్రేమంబుసంధిల్లనిన్గొనియాడువారికరుదేనిర్వా
 ణసౌభాగ్యమౌ|| కల్లోలాపహృతాఘపంకత్రిజగత్ర-ల్యాణిభాగీరథీ|| తే|| జా
 హ్నువీనీదుజలము|| సదమలములు|| లఘువులునుశీతలములుఁదలంపఁగ్రుంకు|| లిడి
 నవారికిన్లనౌమెడలుదలలు|| జడలుగట్టులలాటంబులుడుకునరుదు|| వ|| అనిప్ర
 శంసించుచుంగదిసిభక్తితాత్పర్యవినయసంభ్రమంబులుమనంబునంబెనంగొను
 చుండనుతనతీనమేతంబుగాఁగృతస్నానంజైపరమధ్యానపూర్వకంబుగామా
 ధ్యాప్నోక్తియాకలాపంబులునిర్వృతికంచమహాతకమాత్రంబు తదీయసై
 కతత్యేత్రంబునవసీయించిగమనాయాసంబుదొలంగుటయు నచ్చీటువాసివ
 చ్చుచుంగాశీపుటభేదనప్రభావంబభివణానాపూర్వకంబుగావినిపింపఁదలంచ
 యిట్లనియె|| శా|| ఏతత్పట్టణవైభవంబులమరకహేలావతీధాతకు|| వాతాశ
 ప్రభుతారకాహేతులకుఁవణింపఁగాశక్యమే|| చేతోజాతభయంకరుండును
 జనత్యేమంకరుండేచ్చటం|| బ్రీతింగాపురముండుశంకరుఁడుమాబించాధరాయు
 క్తుడై|| క|| పంచాస్యమధ్యయిచ్చటంబంచత్వముఁబొందెనేనిపరికింపం|| గా|| పం
 చమహాపాతకుఁడగు|| పంచజయంజైనఁబంచబాణారియగు|| సీ|| త్త్యధరంబు
 లుపాఁతుగదలంగనేవేళనొలినస్వప్రవాయువులువిసరు|| ద్వాదశరూపముల్లా
 త్రియు|| గమయూబుండేవేళఁబచరించునెడఁబిఱము|| దుష్కరంబులుగాఁగఁ
 గలనదలములు||

బుష్కలావతాభ్రజాలమేవేళవషణ్ములుగురియుఁ భువనంబులెల్లనంభోమ
యంబులు గాఁగవిషరాసులేవేళవెల్లివిరియు॥ తే॥జంతునివహంబులేవేళసమసి
పోవు॥నట్టిమద్దాంతభయదకల్పంతవేళఁబొరయదాపదఁబుమాత్రమునుగు
రం॥ నేత్రయిక్కాశికాపురక్షేత్రమరయు॥ తే॥ప్రసవకోమలియాపురబాహ్య
సీమఁగోరివసియించుచందాలకులజునైనఁబోలఁజాలఁడుఁ జరపాలకుండు
గలపుధమాకర్థకామమోక్షంబుచిచట॥ తే॥వనజలోచనయుత్తరంబుననుదక్షి
ణమునఁగొనియాడఁదగువరణయునునసియు॥ గ్రతుభుగీశ్వరదిశమణికిర్ణికయు
ను బశ్చిమంబునదుండియుఁ బణుతిఁ గాంచె॥ క॥ వారాణసివారాణసి॥ వారాణ
సియునుచుభక్తివశుఁడైనరుడం॥ భోమహమిత్రోదయవే॥ శారంభంబునఁదలం
పనఁగనునఘంబుల్॥ తే॥వనరుహాననవందాజవమనోర॥ ధాథకదములైనబ
హుపుణ్యతీర్థమీలసి॥ రాజుశ్రీకాశికానగరంబునకల॥ వేదశాస్త్రపురాణార్థ
విశ్రుతంబు॥ క॥ కమలాదుతాక్షియిన్నగ॥ రముపంచక్రోశములునురాజీవభ
వాద్యమరసదాసేవ్యంబులు॥ శమితాఖిలభయదకలవసముదాయంబుల్॥ డ॥
పాత్రమహామతీప్రతిభవాయకమర్త్యుఁడుకాశికాపురీ॥ యాత్రకుఁబూనిభక్తి
నయిదాటదుగుల్గమనించినకమ్మగీ॥ నేత్రయతండుగాంచుదగ్గనిర్ణరవల్లభ
తృప్తిహేతుయా॥ గత్రయపుణ్యపూర్వకముగాఁగవిశేషయశోవిలాసముల్॥
శా॥ తాత్పర్యంబునజాహ్నువీజలములందానంబుగావించితా॥ హృత్పద్మంబున
భక్తివ్యటిలివిశ్వేశున్నహాదేవుని॥ సత్సంకేజనతామరుఁగిరిసుతాపాణేశు
బూజించుసం॥ విత్పారీణునకబ్బునెల్లపుడుతస్వీముక్తిసామ్రాజ్యముల్॥ వ॥ అని
కాశికామాహాత్మ్యబవ్వరారోహకుంజెప్పచుంజనిచని॥ సీ॥ కుముదమిత్రోప
పలగీపురంబులచేతవిద్రుమప్రాకారవితతిచేత॥ మరకతహరినీలమండపంబుల
చేతబహుశాతకుంభకుంభములచేత॥ జాలదీపించుముత్యాలమగ్గులచేతఁగ
నుపట్టుపట్టుమేలొట్టచేత॥ గమనీయపద్మరాగచ్చత్రములచేతవృషరాజకేత
నశ్రేణిచేత॥ తే॥ మహాతకర్పూరధూపధూమములచేత॥ నవ్యమాణిక్యనీరాజన
ములచేత॥ శంఖభేరిమృదంగఘోషములచేత॥ వెలయునవ్విశ్వసాధుదేవళము
గాంచె॥ వ॥ కాంచియాసార్వభౌమండదేవతాసార్వభౌమనిం బ్రవిమలభక్తి
పూర్వకంబుగాదర్శించిసాష్టాంగదండప్రణామంబులనేకంబులూనర్చి చేదో
యిమొగిచ్చివేదోక్తప్రకారంబుననిట్లనివినుతింపందొడంగె॥ సీ॥ క్షీరాబ్ధిసంభవ
క్షేణానలోగ్రకీలావళీసలకతాంజిరాయ॥ పవనాశనాధీశపర్యంకకంకప
త్రాస్తమితక్రిపురాసురాయ॥ మోళీందుచ్ఛందికాజాలస్ఫురదేవనిమ్నగాక్షర
వేందీవరాయ॥ పావనాచారసద్గుల్లోకానీకఘానసాంభోజాతమధుకరా

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము-చతుర్థాశ్వాసము.

య॥ తే॥ వసుమతీధరకన్యకావతులస్త॥ నాగ్రకాశ్మీరసురభిదోరంతరాయ॥
 మందిరాయితకైలాసకందరాయ॥ హస్తీవమాంబరాయతుభ్యంసమోస్త॥
 క॥ నాదుమనోభ్రమరముసి॥ పాదాబ్జమరందబిందుపానక్రియలక॥ మోదంబం
 దంకంజేయుము॥ కోదండీకృతసువణకంధరమహేశ॥ చ॥ అనుచుఁ బ్రయంబు
 మీఱఁగొనియాడి ప్రదక్షిణమాచరించి మజ్జననముధన్యతఁ బొరసెఁజండ్రకశా
 ధతువిశ్వనాథుఁడా॥ వనమతెఁ గాశికాపురనివాసుఁడొకఁడంకిమంటెఁజ॥
 య్యనంబెడఁబాపఁగల్గెనుభయంకరక్రిష్ణసంచయంబులక॥ వ॥ అనిపలుకఁచునా
 చోట్టువాసి॥ సీ॥ నీలవణాంగుఁడై శూలహస్తంఁ గలభైరవుఁజూలసద్భక్తిగో
 లించి॥ యన్నపూణకవిశాలాక్షికాశ్రితదేవతాధేనువులకువందనమొనర్చి॥ సీరి
 బేరురంబునఁజెలవొందఁజేర్చినకేశవస్వామికేఁబుమొగించి॥ ప్రత్యూహవా
 ర్వాహపటలికాగంధవాహునిదుండివిఘ్నశువినుతిచేసి॥ తే॥ ప్రమదలీలలలో
 లార్కుఁబ్రస్తుతించి దండపాణికిసాంప్తాంగదండమొసంగి॥ రూఢిసాసవభాం
 డేశ్వరునిభజించి॥ యపగతాఘంబుముక్తిమండపముఁగాంచి॥ వెండియుంగ
 ల్లువిశేషదేవతాస్థానంబులదర్శించిక్రతాధుండవైతనిని యొక్కరమ్యప్రదే
 శంబుచేరియున్ననానమయంబుననపాంగంబుననంగారకణంబులురాలనృపా
 లశిరోమణింగనుఁగొనకపటక్రియాదతుండగునక్షత్రకుండిల్లునియె॥ చ॥ ధరణిప
 నేఁడునెల్లియునుదక్కువగానెలనాల్లనియ్యెనే॥ నరసింహతెగఁబెట్టితిమియా
 యములేదొకవీసమైననే॥ వెరవుననింకమాఝుణమువేకమెతీర్చెదొకారమిన్న
 కే॥ నురిఁగెదవోవివేకగుణశూన్యతఁబొందియసత్యవాదివై॥ క॥ భూదయితవిన
 వెయాల॥ స్వాదమృతంవిషమటంచునార్యజనంబుల్॥ మేదినినెల్లడఁజెప్పఁబ్ర॥ మా
 దముమితిగడచెనేనిమాసింద్రునిచే॥ తే॥ మనుజనాధవృధాప్రయోజనమునం
 దుఁడెల్లియనేరకయూరకదినదినంబుఁడ్రాద్దుంబుచ్చుచుమాయప్పసుద్దియెల్లి
 మఱిచియున్నాడనిదిభావ్యమాతలంప॥ చ॥ ఇంకమొకమోటమాత్మనొకయిం
 చుకనిల్చికక్రూరవృత్తిఁగొ॥ శిశుమనిమీదనానయిడిచెచ్చెరనంగడినడ్డపెట్టిపా
 యకబహుబాధలంబొదలునట్లుగఁజేయకమాధనంబురా॥ దకట్లనృపాలయ
 ట్లుతగవానమసింఘంజేయనేటికి॥ ఉ॥ ఎతయుదోషమయ్యెమునియెప్పుడువ
 చ్చునొవచ్చినప్పుడే॥ గొంతయుస్వాపతేయమిదెక్కిమ్మనియియ్యకయున్నరో
 షిత॥ స్వాంతండుగొకముసీశ్వరండుసంశయమించుకయైనగల్గదా॥ కంతువిరో
 ధికిందరముగాదణంపంగదదియకోపము॥ క॥ వేతజపహామనియముండ॥ నై
 తిరిగితినిన్నుఁగూడియరకానయినల్లజేతివచ్చినయదితే॥ దీతుదకుంగినుకవోధ
 కముండుచుడి॥ క॥ ఇదియిచ్చెదనదియిచ్చెద॥ బదపదఁడనియాసఁజూపిప

లుడెఱంగులనాహ్వాదమునొప్పించితివెక । గుదిత్రోసెదనేడునిన్నుగొం
కకొయిచటక॥ తే॥ అదనుపదననెకూర్చిమాయప్పందీచి । బొమ్మనీవన్నబోమె
య్యిపోయమాని । బడలిజీతమువెట్టనిబంటనగుచు । వెఱచినాకేలనీవెనువెంట
దిరుగ॥ చ॥ నినుఁగినియంగఁజాలకవసీధవగాధితనూజమానసం । బునకెడనై
లఘుత్వమునఁబొందఁగ నేటికినాకునీవసే । మన్నమునబుద్ధియూఁదియొకమా
గఁముఁజేసెదవంచునుంటిమ । న్నుఁదొరిఁగిఁచినదొరతనంబుడుపందడపా
తలంపఁగక॥ వ॥ అనియిత్తెఱంగునఁజూత్రకుండుపలుకు నిష్ఠురాలాపంబులు
బాణంబులంబోలె మనోఘాతంబుసేయుటయు నారాజన్యమాదారత్నంబు
ప్రేమాదైన్యంబులు ముఖారవిందంబుననదడింప నమందవ్యాకులత్వంబునం
బొంది పుత్రుండునుగళత్రంబునుందక్కదకినవిత్తంబునూత్రంబునుంగల్గి
మికిఁజింతాఘనస్వాంతంజైవంద్రమతింగనుగొని యేమియుంబలుక నేరక
యూరక బెట్టుచినిట్టూర్పులుచిగుడ్చుచునానతశిరసుఁగఁజైయిండుటయు నవ్వ
ధంబునరిక్షించియాపురంద్రీశిరోమణియింగితాకారభాషజ్ఞతావిశేషగుణధు
ర్యయునవినయవివేకగాంభీర్యభాషాచాతుర్యయనైజీవితేశ్వరుంగనుగొని॥
ఉ॥ సంక్షిప్తవేదకలోకములునత్యమునన్నుతసేయధారణీమండలమెల్ల నేలినస
సమగ్రయశోవిభవుండవీవుమా । ర్తాండకులేశమూర్ధునివిధంబునభాంతివ
హించిచింతయై । నుండుటపాటిగాదుధృతియుల్లమునస్వీలసిల్లఁజేయుమి॥ ఉ॥
మికిఁగిలిదీనతంబారయమీకిదియేటికినేడునెన్నియుం । దక్కరాచూచినకమితిది
నంబుమహీరమణాగగణ్యయా । యక్కటాకేముపాయముననైననువిత్తముఁ
గూర్చికీతిఁసొం । పెక్కఁగఁజూనివర్యముణమిప్పడతీర్పుటమంచిదారయక॥
తే॥ మోసమగునప్పదీర్పకమున్నయొక్క । గడియతడవైనమితిసరిగడచెనేని
క్షీతితలేశ్వరనిన్నుబొంకింపఁబూని । కంకణముగట్టుకొన్నాడుగాధిపట్టిచ॥
పలుమఱుమిమ్మునివ్వటువు పాయకయగ్రతఁబలుకనిష్ఠురో । క్తులకునొకింత
యైనమదిమకిముఁబొందకుడితఁడెన్నిభం । గులఁగఁజూమాననీయుండుతగున్న
నకతనియాజ్ఞ సేయనో । జలజసఖాన్వయాభరణసత్వవచోవిభవప్రతిష్ఠకై॥ ఆ॥
పార్థివేశయడిచితిపాలుద్రావించిన । చందమీమునీంద్రసందనుండు । కినిసీయుణ
ముదీర్చుమనమిమ్ముమాటికిఁ బరుషభాషణములుపలుకుటెల్ల॥ శా॥ కూపంబుల్
తగుతోటలుంజెఱుపులుంగుళ్లుకధరన్నిల్వఁగా । నేపుణ్యంబొనగూడుమత్యుక్
కుఁభాత్రీశాన్వయగ్రామణీ । యాపుణ్యంబురయంబుబ్రాహ్మమగునిత్యసూక్ష్మక
మైసత్యభాషాపారీణులకుకవివేకముమదికసంధిల్లనూహించినక॥ ఉ॥ కావు
నసత్యవాక్యగుణగౌరవపంపదలేశమాతమగు । బలవంతునికడంపయెడలను

త్వముమీఁదగనిత్యకీర్తిహా । రావళులందిశాజలరుహరిముఖీకుచకుంభపాళి
 కల్ శ్రీవిలసిల్లుచుండగయి సేయుము రాజులుసన్నుతింపగన్ ॥ తే॥ అర్థమభికి
 ప్పుహొందు పాయంబులేదు । వినుముధీరతతోననువిక్రయించి తీర్పుసగమైననే
 డుగాధేయురుణము । కడమకొక్కయంపాయంబుగలుగునెల్లి॥ చ॥ అనవుడు
 సంతరంగముననంములునాటినకంటెదుఃఖము । బ్బినవెగఁడొందిభూవిభుఁడు
 ప్రేయసిఁజంద్రమతీసతీమణిం । గణఁగొనిపలెననత్రువులుకన్నులఁగ్రమ్మఁగఁబ
 ద్దుగఁధియిట్లునుచితరోషభాషణములకటపలఁగఁగనికుఁబాడియే॥ క॥ దురి
 తంబుగట్టుకొంటివిహరహరవినిరానియట్టియతిపరుషవచ । స్ఫురదగ్నిశిఖలు
 నాకమకరంధ్రవిపినములఁజొనిపినలినదళాక్షి॥ చ॥ ఇలఁబరికించినంబతులకె
 ట్టిప్రయాసముఁబొందియైనఁగాం । తలదగుభంగిఁబోచుటయెధమకములేమ
 లవిక్రయించియో । జలరుహనేత్రభరణలకుజన్నైసుఖాస్థితఁజెందియండఁగా ।
 సలికులచేఱులందులకునందులకుంబరభోగహేతువుల్॥ క॥ కులశీలయోపగుణ
 ములుగలిగినసతిభార్యయగుచుఁగనుసన్నలని । చ్చలుమెలఁగనుండేపురుషుని
 యెలువముచెలువమ్ముంధసింధురగమనా॥ క॥ సతినిమ్మిబ్రతుకఁబూనెడు । పతి
 కంటెఁబద్ధోసకారిపరికింపగఁచి । ట్టితిలోనలేడునావుడుధృతిమెరయఁగన
 వునుసాధ్యవృత్తిట్లనియె॥ ఉ॥ అంచితసత్యవాగ్విభవయాపదఁజెందినివత్తు
 మెల్లవఁజిఁచికులాంగనంగరుణఁజేకొనఁగాఁదగుభార్యనైనని । ర్వంచనవి
 క్రయించియనివార్యవివేకళాధురీణతా । భ్యంచితవృత్తిభరణకునుప్రదవ
 ముంబెడబాదుఁగాఁదగున్॥ క॥ భూవరవివరింపఁగఁభా । ర్యావిక్రయపాతకం
 బునైననుతాయంగావచ్చుఁగానిమఱివి । ధ్యావాగ్ధోషంబుఁబాదుఁదరమెవ్వ
 రికిన్॥ తే॥ అనృతభాషణకంటెదోషాధికుండు । సత్యవాచాన్వితునికంటెనిత్య
 సుకృతివెతకిచూచినఁబొడమఁడుర్వీతలేత । పవనభుక్తానవామరభువనముల
 ను॥ క॥ దారసుతాదులమోక్షముగోరెడువారలకుఁదగదుకూడఁగననివి । స్తా
 రమతిసూరిజనములుధీరతఁదన్తోహలతలఁదెంచుదురనఘా ॥ మ॥ ప్రతికూ
 లోక్షులుపలఁగఁగావలదుభూపాలాగ్రజీయిత్రణి॥ ధృతిఁజిత్తంబుననిచ్చిది
 గ్భరితకీర్తిస్ఫూర్తితోఁగూడినూ । నృతవాక్సంపదఁబొందుభూజకులువర్ణిం
 పంగనామీదిమోహతమఃపుంజముబావుచిన్తయవివేకాదిత్యబింబంబుచేన్॥
 వ॥ అనిదండప్రపంచంబులాచరించి కరకమలంబులు మొగుడుటయనగ్గంధగ
 జగామినింగనుగొనివసుంధరావల్లభుండుల్లంబుననొకింతఁతఁధైర్యఁబవలంబిం
 చియిట్లనియె॥ తే॥ ప్రసవకోమలివినునాడుభయదమగుచు । బేర్చకార్పిచ్చుచో
 రగఁబంపినవిశేషదోషకారికిఁగతినచిత్తునకునాకు । నిష్పడితెంపుసేయుట

యంతశ్చైవ శా|| ఏణీలోచనరాగమిత్రమునకీపాటుపాటిల్లనే! యోణీనాథు
లరౌణీవాసములుజతుఃకౌతుకాపాదీని! శ్రేణీలాలితహర్ష్యవాటికలలోగ్రి
దాసిశ్చేషఃజులంబాణేశాన్వితలైసిరితరిసుఖప్రాణికోవిదోదిషగ్గ|| తే సక
లరాజ్యకన్యకాజనమలపుడు! నీకుఁబరచర్యసేయుచునెమ్మిగొలుతు | యత్ప్ర
లేతుణ్యపుడునిన్నొక్కరునికి | దాసిఁగావిక్రయింపఁగఁజేసెనాఁడు! ము
తనుమధ్యకహరిసీలవేణిదీనహస్తంబకవబింహిష్టిజం | దవగఁగింపింకవాణిబే
సేకుచఁగాఁతాహుళితృంబుచా! కనుసన్నవైల్గఁగ నేర్పుగలరాకాచంద్ర
బింబాననక! నినుఁబాపెన్వధి నేటితోగలువకఁటిన్దయస్వాతుండై|| తే|| తరు
ణీనామాటకదుగెండుదాటవెత్తు! వతవనామఃససమసంబాధకవసించు!
వింతినాకన్నపెన్వధివెన్నచూడలలనచాపూజ్యసామ్రాజ్యలక్ష్మీవీపుక్కినీ మంది
రా రామసీమంబువైవిలసేల్లుభయదాటవులుపద్మపత్రనయన! కనకహమక్యం
బులైకనుపట్టుసానుపద్మహారాతరిమలుసేఁహవధ్య! పట్టెమంచముమీఁదిప
ఱపులైశోభిల్లఁబూరివానువులుకర్పూరగఁధి! శాల్వోదనంబులైచవులుపుట్టఁ
గఁజేయుశాకపాకాదులుసదమలాంగి! గరిమనీనఁగూడిచరియించుకతననాకు
నిందుబింబాస్యమున్నాళ్లకిపుడునేడు! పొగడఁదగునాదురాజ్యవిఘాతులెల్ల!
నెఱయఁబెడఁచానీపీవుటయెఱుకపడియొక్క! ఏణాక్షినిన్నుఁబాసినఁ! బ్రాణం
బులఁబాసినట్లభవదీయగుతా! శ్రీణప్రతిభావిభవము! ద్రోణికగానేఁదరింపు
దుకవిపదబ్ధుల్|| వ! అనిచింతాపరంపరాయత్రచిత్తుండైయున్నయాన్యపీత్ర
ముంగనుఁగొనివెడియుబ్రచండకోపంబునందాపసకుమారుండీల్లనియె|| శా||
అలస్యంబానరింపనేటికిన్పాలాతెమ్మమాసొమ్మస! త్యాలాపంబులునిల్పెడని
మతిమోహంబియ్యెడకమానుమీ! జాలింబొందెదవానిమ్మటకుసంసారంబు
వైభ్రాంతి|| యీలాగుల్లనమెచ్చుగావుతుదినెన్నెంతైనఁబోన్తునే|| క||
ఇక్కరలువకఁటినిమ్మక! తక్కినజేటొందుగలదెతరింపఁగనియొక్కరఁబుకధ
పేముగూర్పఁగఁగఁకుననంగడికిరమ్ముకాంతయునీవుక|| ఉ పోయినయంతవ
ట్టునకుఁబోకడపెట్టుముశీఘ్రవృత్తిమే! నీయుడురాజబింబముఖి నేటికినూరక
మాటిమాటికి|| మాయలుసేయనీకునిదిమానవనాయకమేయమైనగా! ధే
యునితోడనొక్కమఱితెంపునాడుమసత్యవాక్యముల్|| వ|| అనికేలుగేలంగీరి
చితివియనుద్యోగించుటయు నమ్మునకుమారునిమరవచనంబులకుంగలంగి య
య్యాదిమచక్రవర్తికకులాంగనావిక్రయాథకఁబప్పట్టణ విదణిమాగకంబున
కుంజనుచేరనయ్యవసరంబునఁబొరజనసమాజంబులత్యంత సంభ్రమంబునంజ
నుదెంచి|| నీ|| అజానుదీముకబాహుదండయుగళంబుమేగుసావకులొలుకేగునఁ

బుఁ| బ్రాభాతజలజాతపత్రనేత్రంబుబుఁజాలవెడలై నఫాలతలము! నాకాశ
మణిబింబనీకాశ తేజంబుఁగంబుబిబ్బింకంబుగలగళంబుఁ | బద్ధకేభానుభూతకా
భాసిల్లుపదములుసింహంబుఁదలపింపఁజేయుగతియు॥ తే॥గళగియుప్పార్శ్వరెండ
వకైటభారిమాడిగ్రున్నహరిశ్చంద్రమరుజవిభుఁ | ననియేతేతణములవిలోక
నమొనర్చి! యల్లమనసమృదంబుబువెల్లివిరియి! ఆ! ఇమ్మహానుభావుఁడెవ్వఁడో
యెఱుఁగఁగఁ| బోలదధికతుహినజాలపిహిత! కమలసఖుఁడుపోలెఁగానంగన
య్యెడు! నెవటికుండియొక్కొయితనిరాక॥ చ॥ శిరమునఁబూపచందురుఁడుచే
న్నపహించినమేరుధన్వయో | యారమునఁగొస్తుభంబుచెలవొందినయిందిర
ప్రాణవాధుఁడో! కరముఁజైలభేదియగుకైదువయున్నశచీశత్రుఁడో! తిర
ముగనీతఁడంచునినుతించిరిహాసకలావతంసము॥ వ॥ ఇట్లువినుతింపియితని
పిలువందంజనుదెంచు నాత్రైలోక్యసుందరియగు చంద్రమతిగఁగూఁగొని॥ సీ॥
అరుణాబ్జచరణకాహళజంఘకదళికాస్తంభోరువుపులిసతలనీశంబు | యావ
తకావాభిపంచాననమధ్యచక్రస్తంభిసహస్తకంబుకంతి | బింబాష్టిదాడిమీబీజ
రదనచారుతిలపుష్పనాసయిందీవరాక్షి! కాముకకర్పూయుగతైరవాప్తశక
లఫాలపుష్పఁదరాసిలవేణి! తే మత్తగజయానచంద్రికామందహాస! ప్రవిమలస్వ
ణకేతకీప్రసవగర్భదళితనూవర్ణపరిపూర్ణాధవళకీరణ! వదనయూయంత
చెలువంబువశమెహగడ॥ చ॥ అనికొనియాడుచుండవినరయ్యొక్కపామతిఁబారు
లారస! జ్వనమతకీతులారగుణసాగరులారమదీయమైనవ! ర్తనముసమస్త
ముందెలియదాచకచెప్పెదనంచుటలై! ట్టజననాయకాగ్రణిమఖాంబురు
హంబునదైన్యముబృగ॥ తే జలజహితవంశఞ్జాడనుద్రిశంకుధరణి! జానినుతు
డహరిశ్చంద్రజనవిభుడనుద్యహిణభుడగుగాధిపుత్రునకుధాతి! దానమిచ్చిన
వాడను దారమహిమ॥ చ॥ అనిమిషలోకవర్తితమహామహిమాస్పదమూర్తియైన
య! మృనికుల్చక్రవర్తికటముచ్చుచఖార్థముప్రేమఃత్తునే | ననియొడఁబడ్డవి
త్తమునకర్ణినుపాయములేమిసేవధూ! జవవణినవ్వఁబూనితినత్యముఁబొంద
మనంబుగొల్పమి॥ మ॥ అత్రిసమానులనుగ్రాంతుకులీనలుచున్నభర్తృహ
న్మితనిభార్గవంతులునమేయబలాధ్యులైనై నత్రాహ్లాద | త్తత్రాణవైశ్యహ
ద్రకులసంభవులారమదీయభార్యస! త్పుత్రవతికథరాధికనయిపోకడఁబెట్టె
దరండువిల్వగు॥ సీ॥ నిద్రంపుననుమించుటద్దంబుఁబ్రహసించుముఖమండలము
గలమోహనాంగి! వెలిదమ్మితేకులవిభ్రమంబులగెల్చుకన్నులుగలకలకంతకం
తిఁబూవుగుత్తులతోడఁబోరాడనోవువత్సోజముల్లలమృగరాజమధ్యఁగొద
మతుమెదలకుఁగొదఘటింపుఁగఁజాలుకుంతలంబులుగలగురునితఁబఁ॥ తే॥ బృ

చ్చిపగడంపుండీగకు హెచ్చుబాపు. కె. పువాతెఱగలరాజకీరవాణి (బణు
 తి)గాంచిన పాలిభాగ్యలక్ష్మి విక్రయించెదఁగొనరయ్యవేగవచ్చి॥క॥ కులసతిన
 మైదువేదులుగల డేయనిపరిహాసింపఁగావలవదునా । పలుకులువినిననుఁగ్గు
 పతో వెలయఁగరక్షింపరయ్యవేడెదమిన్నుక॥వ॥ అనియత్కంత దైన్యంబునం
 గులాంగనవిక్రయంబుగావించు నాచక్రవర్తిఁగఁసుఁగొని పౌరజనాసీకంబు
 లుశోకాతిరేకంబున॥ చ॥ అకట వెడంగు గాఁడెధరనారయసీనరనాయకుండు
 .కౌశికుకపటంపువాగురలఁజక్కియొకింతయెఱుంగలేకక॥ ల్పకనిభదానవిన్న
 రణఁబాఁయకసర్వమహీతలంబునూ॥ రకయొసఁగంగనేటికివీరక్రిజనింపఁగనే
 గిరించుడుక॥క॥అదియును గాకకులాంగన! పుదతీరత్నంబునమృబాపుచునున్నా
 డిదెయాతనియుగమునకై । వెదకినధరలోననిట్టివేదెఱుగలఁడే॥ తే॥ కొంత
 పాత్రప్రటివిగావితలేసి దలముతప్పెచ్చులుబతుగునెయియ్యి॥ ఇచ్చిమఱికో
 లుకొని లేక యేపుదఱిఁగి!పోవఁదెగడఁజెజనులుదుర్బుద్ధియనుచు॥క॥ దారసుత
 యుక్తముగనం॥ సారంబుతయునువిడిచిచరియించుచుహ॥ వై రాగ్యనిధియె
 యీవసుధారమణుడుధరణియెల్లఁదపసికొనిసఁగక॥ ఉ॥ ఇంకొక నాటిమే
 లునకునిప్పటిసౌఖ్యముఁబాసియెంతయుం । బొంకముతూలియుండుటయుబు
 ద్దియొకోపరికించిచూచినక॥ శక్తయొకింతలేకయతిసాధ్విసరోరుహపత్రనే
 త్రనేణాంకముఖివిలాసవతినమ్మఁగఁబూనెవివేకహీనతక॥ క॥ నాలుకయె
 ట్లాడెనొయినీలాలకవిక్రయింపన్యపతికిమోహం॥ బేలీలనుడిగెదైర్వం॥ బేలా
 గునఁబాదుకొనియెహృదయములోనక॥ ఉ॥ ఈయెలదీఁగఁబోడెఁగ్గుపయిం
 చుకకల్లకవిక్రయించుట । న్యామముమేదిసీపతికినారయనక॥ అయెంతకల్గి
 నం॥బాఁయకస్వాపతేయమొకభంగిమహింబడయంగవచ్చుగా॥ కేయెడనైన
 నిట్టిశరదందుముఖింబడయంగవచ్చునే॥వ॥ అనిపొంకుచుండ వెండియొఁగొంద
 టులోకోభిన్నరుచియనువాక్యంబునిక॥ంబుగాసిట్లనిరి॥ఉ॥ ఈరవివంశదీపకు
 నినేటికినేరములెన్నఘాపతుల్ ధారణిదొల్లివిప్రులకుదానములియ్యరొవిత్త
 ప్రభుమహే॥ దారతతోనొడంబడరొదర్పమునంజలపట్టియొగతిక॥ ఘోర
 విపత్తరంపరలఁగుండగఁజేయరుగాకక్రూరతక॥క॥ కడుభక్తిమొక్కఁజను
 చోగుడిమీఁదంబడినయట్లకువలయ పతికిక॥బడిబడిదానములియ్యఁదొడిబడఁ
 గొళికునిచేదహాసగులుదగిలెక॥ సీ॥ కాపట్టమునుదీర్చుకోపంబుగర్వంబుయె
 తులకేటికిమహీపతులయెడల । నలఘువివేకశూన్యుభూమిదివిజులువిపరీత
 ముబ్రవీవృత్తులెల్ల । విశ్వసింపఁగరాదువీరవైయ్యెననత్యంతమాయావాదుల
 రసిచూడ!నుపకారమొనరించినపరమపుష్కలకపకారమొనరింతురదనువేచి॥

తే॥ బోధనుజుశేరివామనబ్రహ్మచారి! మునుషద్రతయమాత్రంబుభూమివే
డిపెదపనాతనబంధి. చిపెంపుడించి! పూనిత్రోయడెపాతాళభువనమునకు॥
చ॥ అయ్యగంధ్యపాదివసుధామరివగళముజావదన్నుచే । ధరణితలంబు
సర్వమునుదంచితలీలంబొగ్రహించియా । నికపమదానకల్పకమునీరిధిశోగ
మునందునైననుస్థిరముగనుండనీకయితీశ్రీపుముగవెడలంగదోయరే॥ ఉ॥
ఇన్నియువేలకొశికమునొంద్రుడదొల్లివసీస్థునిటవి । ప్లాన్నములభుజించి
తుదిపాతనికెగ్గాననించెబూనినే । డెన్నరచారుకోత్తమునహీవవీతిగానిధా
నునిత్యస । తోన్నతుండజాబులభువనునొందగంధ్యయముచున్నవారడొగ్గె॥
తే॥ అనుచుబలుకుచునుండగనందులోన । నొక్కకొందలుపాణిపయోగహ
ములుకణకపుటములశ్చేదంబుచుజవింప । విశ్వనాథునికాశికావిభునందలం
చి॥ క॥ విత్తమగలదనినరా । తోత్తమకామినులంగొనగనుభితంబగునేయొ
త్తిలివారలనుడిగవుం దొత్తులం గావేలంజాలుదురెమనబోటుల్॥ క॥ మనమె
క్కడవివ్వనజాలుదురెమనబోటుల్॥ క॥ మనమెక్కడవివ్వనజా । ననయెక్క
డగర్వమునధనంబిడితెగువంగొనలెక్కడవరపుడుగా । బనింగొనలెక్క
డందలంపభావ్యంబగునే॥ ఉ॥ కోరితలంపసింహమునకవ షటిసింహమెకాక
దండమె । పారంగజంబుకంబవునెయ్యిపరితసమస్తధారణి । భారముపూ
నికీర్తిరమణాయః యీతనికెందుబాపుకా । శీరవణుండుదేవగణసేవ్యు
డుశంభుండుగాకమర్త్యుడేవ॥ అనియగ్గడించుమనకీచ్చెలువవిలంబంగత
వ్యంబుకాదనిపురజంబులజమంబిరింబులకుంజనిరంత॥ నీ॥ గాధిరందనునిచే
బోధితుండైతనైశ్చరుడటమున్నుపూకినరి । వికృతమహీసురవేషంబుగై
కొనికంటకృత్తిక్రియాపుణుడగుచు । గణనసేయదరంబుగానిసమగ్రసంప
దగల్గియనిభవింపంగలేక । పచ్చమైకంబైనవెచ్చంబుసేయుటస్వప్నంబునను
గానివానిగాగ తే పడ్డికమవెక్కసంబుగావొడ్డిపెక్కు । చోటులముణంబు
నిచ్చిమరతంబూనికాలకొశికుండనుపేరంజాలదీన । భావమెల్లనుదనయందు
బాదుకొనగ॥ ఉ॥ ఈభువిబామకుంబలియనిగకుగాటునునీకయెంతయెక్
లోభవరాయణాత్మకులలోనబసిద్ధుండీతండనంగని । స్పృభవవృత్తిబూని
కలుషంబునకోడకమానసంబునం । దాభయమేమియుగ్రతరదానములోలంబ
రిగ్రహించుచుక॥ తే॥ మెలగువాండంగడికివచ్చిమేదిసీతు । మాటలాలించిమిగు
లనమృదముంబొందిదవ్వడికినేడునాచేతదగులువడియె । గొశికునిచ్చీతినొం
దింపంగలిగెరాకు॥ నీ॥ ఎదురయ్యెనాడంబోయినతీర్థమద్భుతమావహిల్లంగ
నీయవసరమున । గపటకృత్యంబుకప్పించివెఱపించిబెదరిపోవంగజేయు

దున్నపాలు ॥ గాదేనిమదిలోనఁగరుణారసమృతప్రుక్షుచుచితవాక్యంబులనూట
డివివక్రించికులకాంతవిక్రయించుతలఁచునర్వంబునుడువుదఁజతుఁలీల॥ తే॥
నంతలోనేడునెల్లియునరిగెనేనికడచుమితిబాఁడుపొరయుఘాకాంతునుడు
వు॥ ననుచుగృతశ్చయిండయియూతుఁబ॥ నృపశిఖామణిమందఱనిల్పట
యను॥ సీ॥ దేవురించుచవాశెదేతెనుమొగమునబడఁబాటుచుండెడిబడుగుతో
డలుఁ బూలుపేదిమెదుకకంపుననీచునీగయున్దుబల్లమీసము॥ నుబిల్లికండ్లుఁజ్జిం
బోతుగడ్డుంబుఁజెడ్డచావులుఁజాలఁజివికినకోలయుఁజింపిగొడుగుఁబాఁతదో
వతులు॥ బంచాంగమునఘాలతలమునఁబైవర్ధనముఁగలిగి॥ తే॥ ముష్టియెత్తి
నధాన్యముల్లుడిచినట్టి॥ ముఱికిబట్టలుఘాపుమైదఱుద్రవేల॥ నేవమొనరించుమా
యావహీసుపర్వఁ గాలకాశికజూచెఘాపాలకుండు॥ వ॥ చూచియతనిదను
ఱుతంబెనంగొనియెన్నఁజ్జోపవీతంబులకతంబునవహీదేవునిగానెఱింగిక్
రారవిందంబులుమొగిద్దివందనంబుఁజేసినమండహాసంబొనర్చి యారాజమం
దారునకునతండ్రిట్లయె॥ తే॥ నీదువంశంబునడకయునిశ్చయముగఁదెలియునం
దాకనాశీర్వాదింపరాదు॥ మాకునెఱుఁగంగఁజెప్పమానీకులంబు॥ వర్తనంబుని
జంబుగవలయుఁదెలియ॥ క॥ ఎవ్వండవీపునీవా॥ రెవ్వరునిరామధేయమెయ్యది
మిగులక॥ నివ్వటిలుచులుకందనమున॥ నివ్వనీతకృత్రియించెదేయకఁజుటక॥
సీ॥ వివరింపబదికాడవువలెనున్నాడవవయవస్ఫురణచేనదటుగల్గి॥ కూలిప
నల్సేయహాలికవృత్తికినొపునువీకృత్యముచితచగునె॥ దూరదేశముపొయి
హారమార్గంబునబలిమిమైదెచ్చినపరవధూటిఁగలుషంబునకుదలంకకభా
ర్యయనిబొంకివిక్రయించుటమాకువిశదమయ్యె॥ తే॥ ఆరెకులుచూచిరేనిమహా
ప్రమాద॥ మీవిలాసినివిడిచినీవెచటికయిన॥ వేగనఱుకుముకాదేనివిశ్వసించి॥
పూనినాయుపదేశించుబుద్ధివినుము॥ ఊ॥ బాసెగాఁగనీవీకచపద్మదళేక్షణదా
రవోసిస॥ వ్వానముమీటవాకొసఁగుమాభవదీయకృతాపరాధముల్॥ పూనిక
నేనుగైకొనిప్రభుత్వముగానఁబడగనిల్చియె॥ వాసికిలోఁగకెతేతొరవచ్చినఁ
గొరదనిన్నుఁగూరిమిక॥ క॥ అనియొగతిఁబల్లఱువులుగొనకొనియటవంగవిప్ర
కులజానితోన॥ మృత్యుశౌంధ్రుండధికదైగ్యంబునట్లనిపలికెత్తకఁబొందకతెలివిక॥
మ॥ అవివేకంబునవిప్రలాపములనేలాపలెగదీలాగునక॥ రవివంశండుఁద్రిశంకు
నందనుడనేరాజ్యంబుపాలించుచోఁ భువిలోనెన్నఁడుజోరవాక్యమువినకఁభూ
దేవయిన్నాల్లక॥ శివసోకెకమదిలోనసహ్యముగనిచేతకమహాదోషము
ల్॥ వ॥ అతిశయిరోషసంయుతమహాహేయంకరమండలాగ్రఖండితరిపుదంతి
కుంభతేటనిరలమాక్షికరాజిఁబూనియాద్యతజయలక్ష్మికిఁబరిణయాంగము

గాదల బ్రాలువోయు పా|| త్రతగలక్షత్రవంశ సుకరంబులు హరికవృత్తికోర్పునే
చ|| భయమునఁబొంది దైత్యుల నఁబాటుడు వచ్చి మటుంగుఁజొచ్చి నందఱుతో
కొత్తఁగానభయ దానమనూనము గాఁగఁజెచ్చిని|| శృయమతితోడ బ్రోచుటదియ
క్షత్రియధర్మము గాక నాకుని|| స్నియును బరిత్యజించి మహిషరక్షచాటున నుండ
బాడియే|| క|| ఆలాగున జరియించిన|| నేలాధరియింప విల్లుని మువుల పెల్లు|| వాలు
కర వాలున మువుల కీలుపున శ్రీలువి మలకీర్తుల మేలు|| క|| బిట్టుద మోవ వచ్చిన||
పట్టుచ దైత్యంబు వదలి పలుమటు మిగుల|| రట్టు పడిత మకిమదిలో|| నట్టిట్ట నె నేను
వ్వ రాసరి వార|| సీ|| సర్వ సర్వం సహం చక్రంబు గాధి నందనునకు నేర్పడ దారబో
సి|| యాజటిలోక బిడో సున కటమున్న యజ్ఞ కారణము నెయ్యమున నియ్య|| కొనిన
విత్తమునకు వనజాయ తేక్షణ విక్రయింపంగ నుపక్రమించి నాడ హరిశ్చంద్ర నా
మధే యాంకుఁడ నీలీల దుర్భాష లేల నీకు|| తే|| మిన్నకుండు ముకాకున్న మెలతఁ
గొనఁగఁ|| జాలితవ యేని హేమనిష గములుకోటి|| జట్టి గానిచ్చి మన్నన స్తాప మెల్ల||
బాపి కొని పొమ్మ విప్ర యాపద ముఖిని|| ఊ|| నావుడు బ్రాహ్మణుండు సర నా భునకి
ట్లఁగొంత సత్యవా|| చావిభవంబు గానఁబ డెఁజయ్యన నియ్యెడ మాకుఁగర్ల సౌ||
ఖ్యావ హమ య్యోనీవ చన మారయ నీకు నభీష్ట సిద్ధియా|| భూవర యింత దైత్యమున్న
బొందఁగ నేటికే జక్రవ ర్తికి|| చ|| వినుఁమిక నొక కాబుద్ధి పృథివీతల నాయక నా
రువాక్యము|| మనమున వేయి యొండు గఁదలంపకు పౌరులు గేలి సేయనంగనఁ
గొనరయ్య యంచునధికంబ గుదీనత వాడ వాడల|| గొనికొని పలుకఁచుండుటిది
కూశతనంబు తలంచి చూచిన|| క|| రే యును బగలు నునయమున|| బాయక యడి
యాసఁజూపి బ్రమయించుచు చ|| నే యెడల నప్పదీర్చక|| త్రోయుటయే జాణత
నయతుఁడఁబరికింప|| క|| గాసిలియ ప్పుల వారలు తీసిన కొఱ్ఱులును గల వెధ్వఁడఁబ
రికింప|| వేసరి పలుమటునడిగి ప్రయాసమునకు నోడి తా రెయరుగుదు రెందు||
క|| నేమీనన ప్పులుగొనితుది|| దీర్చక దకించుకొ నెడి తెరువులు నేసి|| కేర్పడ జె
ప్పెదను విను|| హర్పతి కలతి కమిగులననువు పెడంగ|| సీ|| తన భూమి వదలకు
భవవంతులగు వారి యుద్ధ సు నెడ తాంకు చెల్ల ప్రొద్దు|| జేరి మిధ్యావ మసాహషము
ల్ సేయుచు బ్రయములు నయములుఁ బెక్కు చూపి విశ్వాస ఘోర విం చి వృద్ధి జడి
యక తలుచు పూఁగులును బ్రతములుఁ బెట్టి|| యధిక విత్త ముఁగొని యరిగిన పిదపఁ
గొన్నాళ్లకుఁదనవ ర్తములు తెలిసి|| తే|| యంగడికిఁ దెచ్చికోపించి యానవాడిచి||
యడ్డ పెట్టినదలఁక కయాసమింద|| నిలిచి మానంబు సిగ్గును నెఱుఁగు విడిచి|| యుటక
మిసిమింతుండును గాక యుండవలయు|| శా|| ఈరితిఁదలతాము చేసికొని పారే
మర్చు మామాటకు|| నోరొక్కింతయు నెత్తకున్నఁగని మండుఁడిశఁడికన్తు

నిజశేరెకవిత్తముపోదెఁగకమరలంజేకూటునేయింకనేలారోతవలదం
చుఁబొదునునృపాలతారెకొన్నాళ్లకుఁక॥ఇమ్మహీనసత్యవాక్యంబమ్మయి
తాడెడినవలవదలుచూత్రంబుక॥ నెమ్మనమునశంకంపఁగఁబొమ్మిసతినమ్మవల
దుబొంకింఁజాలుక॥ ఉ ఎ తపెనఁగింకగృహిణియిప్పటికమ్మడువోదునాకు
పాఁయాంశరమేమియుంబొడవదగ్ధముకూడదుకల్లలాడెక॥ బంతముతూలె
నంచుమఱిపలకమిన్నకయున్ననిన్ను । భూకాంతవధింపఁగాజనునెకాశిక
మానిసినింతయేటికిక॥ వ అనుట యదరహసితవదనుఁజైహరిశ్చంద్రుడధర్మ
త్రీదేవునింజూచినీవంటిలోభగుణవర్తనులకునేతత్రైకారంబులు పన్యసింపంద
గుఁగాక, చూకుఁబొందువడునే, నీవింక నేమియుంబుకకతలంకి చనుమనినన
కాకలకౌశికుం డమ్మహీపాలుని సూర్యతాలాపప్రభావంబునకుమనంబునన
త్యాశ్చర్యంబునొందియసమీకనృపాలా నీకునీయపాఁయవిమోచనంబునకును
పాఁయంబులుగఱపించగోపించెదవనిమఱియును॥౪॥ భార్యంబోకడఁబెట్టిసివు
మరిందాపంబేమియుకలేకగాం భీర్యంబొందఁగనున్నవాడవఁటయోప్పధీన్వి
శమాకేటికిక॥ ధైర్యంబెంతయువీటింబుచ్చివగవకదరించినీమింకతా త్వర్య
స్ఫూర్తినిబుద్ధిజెప్పినవిరుద్ధంబయ్యెనీకింతయుక॥ తే॥అనుచునడిగినవిత్తంబునా
త్యుంబంబిందమనిమైఁడిటంకంబులెన్నిపంక॥ జాప్తవంశజునకునిచ్చియమ్మహీ
నురాధముఁడుమానసమ్మునఁగ్రోధమెసఁగ॥క॥ ఆననపంకజసౌరభ॥ మానెడి
యలులనఁగఁబొల్పునాచంద్రమతీమానవతికురులువేగన॥ హీనమఁకింబట్టితిగి
చెన్నెంతయుబలిమిక॥ తే॥కొంతదవ్వట్లుతిగుచుకఘోరభంగింబుండరికంబుధే
నువుఁబోలెఁబోవ॥దూడకైవడింజనితల్లిఁగూడముట్టి యాఁగివాపోవునుతులో
హితాన్యఁజూచి॥మ॥ధరణీచార్ధుండుదుకితితాత్మఁడగుచుండైన్యంబుతోగద్గద
స్వరవాక్యంబులఁగాలకౌశికునిదుష్టస్వాంత్రునింబలెఁభూ॥ సురగోవుఁగొని
క్రేపుబాపుదురెనానుసూనుంగొనుండిచ్చెదన్మరదిందుప్రతిమానయందరతనూ
హిసాధాగ్ధసంపన్నుకిక॥ తే॥జట్టెవీనికిహేమనిమగములుకోటి తెచ్చియిమ్మనట
యధర్మిశ్రీసురుండు॥ భానుకులమణిఁజూచిభూపాలనీదు॥పలుకనికఁబంబయిం
కొక్కపాటివిమము॥క॥ ధేనువుఁగొనుచోఁగ్రేపును॥ ధేనువుతోలువిలువలొనిది
యకాకమహీక॥ ధేనువునకుఁగ్రేవునకును॥ త్తైనాయకవేణువేణుజట్లుంగలవే॥
వ॥అనుటయుఁగాలకౌశికునకునమ్మహీపాలుండేట్లనియె॥ తే॥ఇంకనోవిప్రదు
ర్భాషలెల్లనుడిగి నాదువేకినవిత్తమంతయునునిచ్చి సుతనమేతంబుగానీప్ర
సూనగంధి దోడుకొనిపొమ్ముకాదేనిదొల్లగుమీవు॥వ॥అనియివ్వధంబుననమ్మ
హీనురుండునునమ్మానవేశ్యరుండునుగలహింపనక్షత్రకుండునిరీక్షించి యోవ

సుంధరాధ్యక్షమీకిరువురకుఁబరస్పరాక్షేపంబులఁగోపంబులేమిటికమ్మదీయవా
 క్యంబులుఁపియంబులుగునేనిమీకిరువురకుమనంబులైక్యంబుఁబొందునట్లుగానే
 నుమధ్యస్థుండనై యథావిధిఁదగవుఁగావించెదనినుండనియిమ్మహీపాలకుఁబా
 చిసీ. ఈచంద్రబింబాస్యసీఘ్రానురేంద్రునకీవుమొదలవిక్రయించువేళ! నీవిల్వ
 లోనివాఁడీనఁదనుఁడుగాఁడువేత్రపుత్రునికినివిలువవలయు|ననితేటతెల్లఁగాన
 పక్షిదవివరించిపలకకతోడఁబడఁబడఁజెనెతని|కమ్మితివటుగాననాత్మజసహితం
 బుకాలకౌశికునకీకాంతదక్షై|| తే||నింకనీవేమిపలికనన్యపవరేణ్య! పనికిరాదు
 గతోదకబంధనంబువలవదికననియద్ధరావరునితోడ|వడుగుచేప్పినపాడికిఁగ
 డఁకఁబొదలి||వకాలకౌశికుండత్యంతకుతూహలావేశంననత్కతకుఁగదియఁ
 దిగిచియుపగూహనాదిసంభావనంబులనాదరించినంగనుంగొని యారాజపు
 రందరుండుతనఁడెందంబున|| తే||తగవుధర్మంబువిడిచినత్యంబువదలియితఁడుపి
 లువనిపేరఁటమేగుఁడెంచి|పాఁడిజెప్పెదనినుచుదబ్బరలుపలికెఁ|గాలకౌశికున
 కునిచ్చకంబుగాఁగ|| తే||కరుణవర్ధించిమ్మగశాబకంబుఁగ్రోలు! పులికిఁజ్చినయ
 ట్లయీపువ్వఁబోడివిక్రయింపంగవలసెఁబృథ్వీసురునకుం|దరమెయేరికిఁగడ
 వంగదైవఘటన|| మ||అనిచింతించుచునున్నభూరమణుదీనాకారమీక్షించియు|
 వ్వనితారత్నముఁదైగ్యమెంతయుఁజస్వాంతంబులోనిల్పినందనుడుండనునువ
 చ్చిపాదములమీదకవాళితోకంబునె|కొగనఁబలికొఁఘనబాష్పబిందువులు
 దృకోగ్రణంబులంజూఁగ|| శా||ఓప్రాణేశ్వరయోగభీరజలధీయోదైగ్యహే
 మాచలా|యోప్రాణేశ్వరమరీచిరాపవిభవాయోరాజమాడామణి|యోప్రత్య
 గ్ధిమధేధపాటనహరీయోనిత్యసత్యవ్రతా|యోప్రాభాతదినేశతేజసినునేయో
 జుబెడంబాయుదు|| శా||దీపింపంగనొనర్తువెల్లపుడునర్థి||మన్ననోమోదము
 ల్||కోపఁచింతయుఁజూడనోడుదువుపెక్కల్సేరిమల్గల్గిన||నాపూ
 ర్వంబగుకర్తృమెట్టిదియొసంతాపంబుపాలఁబడక|బాపెంద్రవమునేటితోడన
 నునిపాదాంబుజద్వంద్వము||క||కౌశికసంయుమిమాయా|పాశంబులచేతఁగ
 ట్టుపడితిమిమదిలో|తేశముదైర్దయమువదలకు|మీశాశ్వతకీర్తిసత్యమేయొనఁగొ
 ర్పు||క||క్షీతివాధయతోధర్మ|స్తతోజయయటన్నపలుకుసకలపురాణస్త
 కులుదెలుపంగవిందుము|సతతముసుకృతంబునిలుపునదమలబుద్ధి|| మ||
 ఘకరగ్రస్తునిహస్తిరాజుననుకంపాబుద్ధిసంకుద్ధిబా|యకరక్షించినలీలనో
 ధరణిపాలాగ్రేసరానిన్నుఁగొ|శికమానీశ్వరపీడితుఁగుణనిధి||శేషట్టిరక్షిం
 చున|గ్ధిమహారీరమణుండుచక్రధరుఁడెంతేవత్సలత్వంబున|| శా||శీకర
 కుండుపినాకపాణిగిరిపుత్రీవల్లభుండాతకర|యైకేశ్వరిపుణుండుబాలశశిరే

ఖామౌళివేదాద్రిసీ । మాకంఠీరవమూర్తిః శంకరుఁడు సే...ంబారసంక్రీ
 తితో । సీకాశీపురవిశ్వరాధుఁడుఁజేసిచ్చుకొన నోభీష్టముల్ ॥ మ ॥ వినుచా
 నోమ్మఫలంబునకమగుడనీశ్వ భరామండలం । బనివార్యస్థికిరీతివైభవఁడ
 వైయాచద్రతారారామిం । పునఁబాలించెదమానిసూనుడిప్రభూదేవు
 పక్షంబులా । డెనటంచుంబరితాపమండకుమునీడెందంబునందేమియుకొక॥
 నీరజబాంధవుబొడివినధారాధరశతులయట్లధరణీభవనం । డారంగనిన్నబా
 డివినభూరివిపత్సముదయములుపొబారిబాయుకొ । తే॥ మమ్మువలపుమున
 త్యంబుచుంజకెపుడు । నినుమ్మపావాదిశెయుదునచలమాన । గాధినఁడనఁ
 నరించుకవటకృష్ణములకుజలనంబునొదకనిలువుమధిప ॥ వ॥ అనివెండ్రుం
 బ్రాణేశ్వరుచరణారవిందబులకు వందనంబొనింపనన్నీలవేణిగని కాలకౌ
 శికుడత్యంత్రోమోవేళంబున॥తే॥ కవటములువన్నియపుడునకగన్నమొఱంగి
 సురుంగజ్ఞాచెదవేమఱంజున్నిన్నంగనికరముమానసంబునంగదియసేక । దా
 సేకగాశేసీయేబుదవాసియుడు॥వ॥అనియకాటలకౌశికుండు॥తే॥ డిరిగియిం
 టింటముష్టియొత్తినయనేక । ధాన్యములమూటలన్నియుండనదుమాఁపుమీద
 నున్నతొలఁగించిమిగులబకవు । గంగనాలేడుతలమోపుగట్టిపెట్టి॥ తే॥ వేగ
 మింటికిఁబడపదజాగుమాని । నీటుసేయకనడువుమునెలతయనుచుంగుంభి
 సురుండవలింపగొడుకుకెట్టబట్టుకొనిచాలదురవస్త్రతొట్టుకొనంగ॥ వ॥ బడిబ
 డేగన్నలదిరంగుబాష్పజలబులచేయరోజువుల్ । దడియంగండపానికిలద
 ట్టపుఘుమకణంబుబృనె న్నుడుమసియాడగొంకుచుమనంబుననాతకజన్తై
 కరతుణుక॥వృదునిదలంచుచుంజనెమీనవిలోచనశేరిచూచుచుక॥ వ॥ కాశి
 కాపురవిధులందొలంగక సందడిగొనుపురంధ్రీజనంబులు డెందంబులవగలం
 బొందితమలోనిట్లచిరి॥వ॥ కలితశరీరపుష్పమునకంటెమృదుత్వముగల్గియున్న
 దీలలనశరీరమిట్టిశశలాఁధనబింబిభాస్యనకటా । తలపయిమోపుమోవ
 నిటుతామరచూలియొనర్చెనాత్మను । మృలికములేకయీబరువుమానవతీవణీ
 యెట్లుపూనెకొక॥సంపూర్ణాపూర్ణిమాశశి । సొంపుదలపింపంచాలునుకు
 మారతనూ । సుపదగలయీబిడ్డఁడు । కంపింపకయెట్లునేర్చుగమనింపంగక॥క॥
 ఈవిప్రాప్రముండతికలుపావహవతకనుడుధూర్తహరహరవీణ । దావిలి
 చిగ్గయుండై । కావించుచునున్నవాఁడుఘనతరచాధల్॥ఉ॥ ఈతనివిప్రుగాగ
 విధియెట్లుస్మరించెనొలేశమాత్రముక । భూతదయాదివేషమునుభూసురతే
 జఘ్నశాంతభావముక । బూతచరిత్రముక సుకృతబుద్ధియులేదుతలంచుచూచి
 నక॥విదవివేకులొకగుణుమతచనూదకురాఫువెంతయుక॥ వ॥ అనియీలా

గునచౌరవిలాసవతీజనంబులుతన్నునపలంభింపనకుఁభిసీసురుండు కోపించి
నిజకరావలంబితయష్టదండంబునఁ బ్రచండంబుగా నవ్వుండరికలోచనలొంగ
దీసిప్రసేనంగలకలంబెసంగఁగలంగి చనుచుండెరిఅప్పుడుధూతఁవిప్రాంగనా
ప్రేమితులైబ్రహ్మచారిజనంబులకాఁలకొశికుంబాదిసి॥ నీ॥ కరయష్టదండము
కఁడుతీసిపోవైచేనంజకొకఁడుసిగగుఁజియడిచె॥ నాడిసిగడ్డముపట్టియొ
కఁడుఁద్యులలూఁగెఁజెదరకదోవఁదెంచెనొకఁడు॥తః॥లియొకఁడుజన్నిదం
బులన్నిదంబులన్నియుఁదెంచెవెననాతపత్రంబువితిచినొకఁడు॥ కినిసియొకఁఁ
డుపుచ్చుకొనియెఁబంచాంగంబువేకిలఁబడఁద్రోచెనలుకనొకఁడు॥తే॥ ఓఁగు
క్కలనుసికొల్పెనొకఁఁడు॥ పెనగియొక్కఁడుపట్టెవధఁనమునాఁకెను
మిసెనుప్పనముగముమైనొక్కఁఁడు॥ బెట్టునవ్వచుదవుడలఁగొట్టెనొకఁడు॥
వ॥ఇట్లుబహువిధంబులంబిటువీఁకులు సేయుబ్రహ్మచారిజనంబులకఁబ్రాయంబు
నవందనంబొనర్చినాకుఁబ్రయంబుగా నీభూదేవునిఁబ్రోవందగునని పలుకు
చంద్రమతింగనుంగొని తదియగంభీరభాషణంబులకు నకుఁభిసీసురకుమారు
లనురాగసంభరితాంతరంగులై॥ ఉ॥ ఓతరలాక్షిధర్మగుణయుక్తచరిత్రపు
గానసీమనకి॥వీతిగనిచురాత్మునిపేతవివేకునిఁగూరభాషణుక॥ చాతకలోక
వతఁసునిబాధయొనర్పకసతకృపారసా॥ స్వీతులమైభయంబుడిపినేటికిఁగో
చితిమీవువేడగక॥తే॥అనుచుబ్రహ్మణబాలకులగుటయును॥ గొంతభయమే
దినిపుఁడయ్యంతిఁజూచియెట్టుకేలకునొయ్యననీరెలఁగను॥ బలికెనవివేకపరు
షభాషలుచెలఁగ॥ ఉ॥ కొంచకనన్నుబట్టుకొనికూరతనూరకయీనురేగిబా॥
ధిండుచునున్నయావడుగుఁదిమ్మనలంబురియారెకులిమి॥ ర్పించిమహాగ్ర
తంబొదివిశీఘ్రమయందఱినేపుదూలదం॥ డి చకయుండసికుడగునేయిటు
వాండ్రఁదొలంగఁబంపగక॥ వ॥ అఃకినిసిపలుకుచుమెల్లమెల్లనఁజనిగృహప్ర
వేశంబుసేయునెడఁబురోభాగంబున॥ నీ॥ పల్లచింపితితలఫాలంబునుడియును
ముడిబొంతులునుజప్పిముకుఁదొప్ప॥ చెవులుఁబిల్లికనులుజెక్కిటిపులిపిఁగొగ్గి
పండ్లునుముదికోతినుఖము॥ కొంగమెడయునిడుగూఁపీవునొఱగుపోయిపి
రొండీయుబొక్కిఁతోమ్ము॥ నింకుడుఁజన్నులువంకచేతులుగఱివలమైనగానుగ
వంటినడుము॥ తే॥ దొడ్డికొల్లునునల్లనిచెడ్డయొడఁబ॥ గలిగియత్త్యంతసీరకసా
కారయైనకలహకంఠకేనవ్విపుకాంతఁజూచి॥ భయముజనియింపధారణీపా
లుదేవి॥ వ॥ బిడాలంబుంగనుంగొనినకీరకిశోరంబునుంబోలెదల్లడిల్లుచున్నవ
ప్పల్లవాధరింగనుంగొని యిదియొక్కడిమిటారింగొనితెచ్చి తివనితుటాత్తపు
మాటలాడుచుమగండునుండునుగుచాకచింగడంగి॥ చ॥ పూరిఁబూరినిమరుకి

యలఁబూని పెనంగుచునున్న ధారణీ । నురమిధునంబుఁజూచి ధృతిసొంపుదలి
 ర్పఁబెత్తివఁతాగుణా । స్ఫురణముగానిపింపఁగవచోనిపుణత్వముమీఁటలెఱునం ।
 బరమణివంశభూషణునిపట్టుచు దేవివివేక మేర్పడె॥చ॥ కలరెధరిత్రవాలునును
 గండుచునీక్రియ దారుణోద్ధతి । గలహమొనర్చువారేదికల్పవృక్షముగా
 దెచూచినె॥ గెలసికిమెచ్చుగాదుపరికింపఁగనిగ్ధికలేశమాత్రముం । దలంపరు
 వాడలోపలే జనంబులుసారెకువత్తుచుండఁగట॥తే॥ మగఁడుదనుమొత్తదాను
 నేమాటుమొత్త । రాజమఖిగ్రామసూకరమైజనించు । భతకోపించిమఱియె
 న్నివలెఁసేనివలదుప్రతభాషణంబులువనజముఖికి॥చ॥ కలశభవాక్రిగౌతము
 లకాంతలుభర్తృపదాబ్జసేవని । మకలతరభక్తిజేయుచుననుస్తజనంబులు
 బ్రస్తుతింపగా । వెలసిరిగానభామలకువేడగఁబెత్తిపియహేతుకృత్యముల్ । న
 లుపుచున్నుండగావలయునంతతముంగడుఁబ్రేమతోడుటె॥సీ॥ కుసుమకోమ
 లులకుగుజ్జనూమిడిపండుప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ । శాతోదరులకఱచే
 తిమాణిక్యంబుప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ । కీరవాణులకుముంగిటిపెన్ని
 ధానంబుప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ । కుటిలకుంతలులకుఁగొంగుబంగారం
 బుప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ॥తే॥వలవదేనోములునునోమవనర్థహాతుల
 కుమనోహరుపదకమలంబులెపుడు । మదముతోడభజించిననదియెఁచాలె॥దల
 చించుచినభిమతార్థంబులొసగ॥తే॥ అనుచుబెక్కువిధంబులమనుజవిభునివ
 నితపలుకఁసత్తీధమకవాక్యములకుఁ । గనలిమోముననరుణిమగ్రమృవిపు । నెల
 తభీషణగార్దభనిస్సవమున॥ఉ॥ మించినకాలకౌశికునిమీఁదిమహాగ్రహమెల్ల
 భూమిభృ । చృంచలనేత్రమైలిపిచాలఁగనిఘృభాషణంబులె॥ గొంచకప
 లెఁగఁగొనిలగోపహుతాశనీలబుబ్బచ । క్తందరిపోలెజూఁగకుదారుణలీల
 భయంబుజూపుచు॥తే॥ తగవుజెప్పంగనిచ్చుబ్రాథకనయొనర్చియెవ్వరి
 చటికిదెచ్చిరోచివ్వలాడి । నీవుచెప్పగయుండిననేమెఱుగమె । పుడమివతికంచు
 ముగనాలినడతలెల్ల॥చ॥ పతిహితచర్యలీకరణిబాయకనీవువదేశమిచ్చుగా ।
 సతతమునింకనీమవుచందమునన్వహరించుదాననే । యితరులయట్లనైపు
 మొకయిందుకనేపునమస్తకార్యసం । గతులునులెస్సచేసెదనుగ్రకుననే
 టికివేరింపగట॥తే॥ నన్నుజెప్పంగనెఱుగవుమున్ననీవు । మృత్యువైననువెఱ
 చునాయెదురసిల్వ । నిరుగుపొరుగులవారికినెల్లిజుకర । యెదురునాయెల్లవే
 యునునేలయింక॥చ॥ ననుగనుగొన్నయప్పుడనునంబగుభీతపడంకుచుండు
 గా । పెనిమిటికిభయంబుడిపిరమునెక్కినమాటుమొత్తనొ । య్యనసమక
 ట్తితెచ్చి కలహంబునకుంబుడికొల్పితంచుధూ । జనమతపుణ్యశీలయగుచందము

తెందలపట్టియాడ్చుచున్ || క || వేసిపదతాడనంబుల | వాసందోలంగించినొంచి
 వదలక మఱియున్ || గాసింబెట్టుచునుడిగవు | దాసింగానేలుచుండెదయతేక
 న్నవా || వ || అటహరిశ్చంద్రుని రేంద్రుడుపురఃస్థితి త్తంబువిక్రయంబుగావించి
 నవిత్తంబునను న్తంబును నమర్చించుటయు నైకొనియమ్మచికుఁ డుండు డశ్యంతన
 మ్మదంబుననాస్వాభౌమునాశీస్వదించి || తే || కాశికునియొ జ్ఞానీవెంటగడుటయొ
 ధమునజగించిన వాసరంబులకు నెల్ల | బద్దెసెలవ మ్యేధారుణీపాలయపుష్కానీ
 పునాశీచ్చినధనంబు నేటితుదకు || వ || ఇసుకులవర్జకౌశికమునీంద్రుఁబుంబును మే
 గదీచ్చిచు | మ్మనచినమగ్రసూక్ష్మతమహత్త్వము జెందుమనీవు నావుడున్ | జనపతి
 నన్నియిట్లనియెజయ్యనయ్యనజూచిపల్లఱు | దనతలయూచుచు మిగులదైవ
 ముచేతకు చాత్తదూఱుచున్ || తే || నిన్ననామండలపుకానంగనొనిచ్చి | యను
 పుచోనీకుబత్తెమిమ్మనుచుగాధి | తనయండేమియునాతోడనంగలేదు | పాడి
 యేనుకునను నేడుబత్తెనుడుగ || క || సారంబైనవివేకవి | చారంబింతయును లేక సా
 రెకునాపై సూరకమిథ్యావాదము | వీరీతింబలుక భావ్యమేమనితనయా || క || నా
 పుడునత్తత్రకుండో | భూవరనీవెంటనన్నులు త్రొంచుతఱిన్ | భావించినన్నడగ్గ
 ల | రావించిరహస్యవాక్యరచనచెలంగన్ || క || దినమునునీచేబత్తెము | గొనుమని
 కొశికుడుచెప్పెంగోపంబేలా | మనుశేకయేనుమిన్నక | పనవడినీవెంటదిరుగ
 బంటనెచ్చుమా || శి || అతపశీతవాతములకంజక నేనిగుడిపర్వత | వ్రాతము
 లెక్కివాహినులవారణదాంటిమహావీర్యుల్ | భీ | తొఱంగిచొచ్చికుడువేలత
 సంబుండస్సీతధో | త్రితలనాథ రాకుమలదేదినబత్తెముమాత్రమియ్యగన్ || శి ||
 సంతతవేదపాతమునుసంధ్యయువేల్చి యునుజ్జగించినే | సంతయుచూడవృ
 త్తిధరణీశ్వర పాపముగట్టుకొంటిని | చేతవేసింబికొశికునిశిష్యులలోపలనేటి
 చాచని శ్చింతమఱియథావిధిగజేయుదుడప్పకనిత్యకృత్యముల్ || నీ || వినున్
 పాలకయూళ్ల వెంటడిచేవరగుల్లపంచలశేరికుతలకుడిచి | యడిగితెచ్చిననీరసా
 న్నుముల్ సుజియించిబడలితిసంతయుంబదనుజివిసి | యెంచంగనేటికామంచిత
 సంభవయెఱిగెదవనియుంటినిచ్చలోన | నేనొందినప్రయాస మెఱుంగంగలేవైతి
 విండుకంతయునుసంకేమియనగ | దాల్చిదిగ నాడియెలుక మైతరువుకాని | చేత
 లన్నియెంబులమాఱుజేసినీదు | వాసియుడుపక మొగ మొటవలనికూర్చి | సూర
 కుండిననవరాధ మొదలెనాకు || శి || నాపుడుభూమిపాలుండుమనంబునగోపము
 సంభవింపగ | నావటుధూర్తుజూచివసుధామరయ్యాగతిస్థురోక్తులే | లావ
 చియింపనీకుమొదలగదినబత్తెము నేనొడంబడక | నీవుగురుప్రయోజనము నెప్పు
 నొనర్చగవచ్చితియ్యెన్ || క || ఎత్తెడఁబరచేసులకును | గుళ్లుంబంబలునురచ్చున్

ట్టుంబులునంగల్లుచు గాక తలంపంగఁ జల్లనినున్నువు మల్లసాలలుగలవే॥ ఊనీకి
 టుచున్నదూఱఁజూచినేపలుచోటులనీరసాన్నిముల్॥ గాక సుఖప్రకారమునంగ
 ల్లగ నేచ్చ నెపాయసాన్నిముల్॥ చేకొనియిండ్ల నెంటనిరసింపంగ విచ్చములెత్తు
 వారికి య్యోగ రుణింపఁ గావల దెయోపిక గల్గి మనంబులో పలక॥ క॥ అమృతము
 ద్రావిసనోప నెదమకంబునంగినిసిపిషముద్రావిసరీతిక॥ మమతమును మేలుగా
 వింఁచి మఱియెఱికి పృథ్విగ్గుచేసెదవనఘా॥ నీ॥ పరుషభాషణములు పలుమాఱుప
 లుకక యెల్లియు నేడు సహిత్రుచాత్మనిరసి నేయే పాయంబునైనను మిత్రలో
 నఁజెల్లినేతుమీధనంబు॥ నిష్పడిచ్చినవిత్తమప్పులో పలికియ కాంగఁగైకొనుముని
 షకపటబుద్ధి॥ ననఘనీచిత్తంబుహర్షించునట్లుగా బత్రెంబునెత్తునే పాటియైన॥
 తే॥ దొలుతఁగౌశికసంయమిండునెఱుంగంబు॥ మొదలుముట్టఁగఁదీర్చియోముని
 కుమారక్షీర్తిబోం దెదననుగటాక్షింకువయ్య॥ కరుణయుల్లంబులో పలనిరవు
 కొనంగ॥ వ॥ అనినమందహాసంబు చేసియమ్మనినందనుండు పసంక్రందనుంజూ
 చి॥ క॥ భూపాలయివుడురొక్కము॥ చేపడినధనంబువిడిచినీ మాంతరముల్॥ నీ
 పజ్జుదెరుగుచుండంగ॥ నాపాపమెయింతయేలనలిపెట్టంగక॥ తే॥ శ్రీతితలేశ్వర
 నన్నునీచేతహేతిఁ బూనివధియించి మఱి కొనిపొమ్మధనముఁ బచ్చపైకంబునిం
 దులో వెచ్చపఱప నెన్నిచెప్పినమాటలింకేటికనిన॥ ఊ॥ ఓపర మేశ్వరాయనిప
 యోరుహబాంధవవంశవర్ధనుండాపరుషోక్తికింగదురయంబునవీనుమూసి
 యాత్మసం తాపమునొందియివ్వదుగుదానతిపాతకుఁడట్టికట్టిఁడేం॥ శేపడెము
 న్నుగాధనముచేరునెక్రమ్మనాకు నేమియుక॥ క॥ ఏపగిదిఁదీర్తునెక నేఁదాపస
 వరుఁబునుమునిజముతప్పకయుండక॥ నాపలికింపితిదినముల॥ లోపల నెనమస్త
 జనములుంగొనియాడక॥ వ॥ అనిచింతాక్రాంతుఁడై యన్నయమ్మహీకాంతు
 నింగనుంగొనికపటక్రియాఁపుణుండగునక్షత్రకుండేల్లయె॥ క॥ ఊరకచింతించు
 చునీవీరీతింగదలకున్నప్రమాదిత్తంబేరీతివచ్చువేగమ॥ రారమ్మధనమ్మదెమ్మ
 రసికతవెలయక॥ నీ॥ అనిననిట్లనిపలెగనవనీకళత్రుండునక్షత్రకునియననంబుఁ
 జూచి॥ మునిపుత్రయేనొనర్చినయపరాధముల్ పెక్కులుగలవేలపేరొగనంగ॥
 నరవిందలోచననిమ్మినివత్తంబుతోడఁబడసర్వంబుదొరకెనీకు॥ మునియుంబింక
 దీర్చుకొనదగుస్వాపతేయంబునకొండుపాయంబులేదు॥ తే॥ కానవేగంబనన్ను
 గింకరునిగఁగఁగవీటిలో నెవ్వరికినైనవిక్రయించినిరవశేషంబుగానప్పునేటితో
 డనంతయునుదీటునంతద్రవ్యంబుగొనుము॥ వ॥ అనుటయునట్లకాకయనిసమ్మ
 తించినక్షత్రకుండవ్వసుంధరాధ్యక్షునిదక్షిణహస్తంబునజపుస్తకసూత్రంబున
 బంధించి॥ తే॥ రమ్మనీవనికొంటోయి నెమనమునశ్లోకయేమియులేకయాసార

భౌముఁబట్టఁములోనవిక్రయింపుగఁదొడఁగఁ జౌరజనహారవంబులుప్రబలు
 చుండ॥నీ॥త్వోచక్రమెల్లవిశ్వామిత్రమునిశిఖామణికినర్పించినమంచిదాత॥నేడుదీ
 వులనువిజృంభించిబహుజనుస్తంభముల్నల్పినశౌర్యశాలి॥బేతాళుండనుపేరి
 భూతంబుఁడెగటార్చిమునులభయంబుమాన్వినమహాత్మునిత్యసత్యవతస్తుత్యు
 డైకిరివిస్ఫూర్తిచేవెలసినపుణ్యమూర్తి॥తే॥నరరక్తులవార్ధిపూర్ణేందుఁడగుత్రీ
 శంకుకూర్చిపట్టిహరిశ్చంద్రకువలఁకుతు॥విక్రయించెదనడికినవిత్తమొసఁగి॥గ
 రిమఁగొనరండుపౌరలోకంబులార॥వ॥అనియిప్పగిదినప్పట్టగవిపణిమార్గంబు
 లనమ్ముసమయంబుననటమున్న॥జతపస్సామర్థ్యంబునవిశ్వామిత్రుండు మణిక
 ణికానికటంబునందొకరపితృవనంబుఁమిఁకంచినమవతఁదలంచిన॥ఉ॥దం
 డముకేలఁబూనిజలదప్రతిమానతనుప్రభావశుల్॥మెండుకొనంగఁగింకరులుమి
 కిరలిభక్తిభజింపఁగాఁగృతాం॥తుండరుదెంచితత్పరతేధూర్జటిసన్నిభుండైన
 మౌనిమా॥ర్రాండునకెంతయుకృదృఢతరంబగుభక్తివసునరంించిన॥క॥కౌశి
 కమునివైవస్వతు॥రాశీర్వాదలబొసర్చియాదరమోదా॥వేశంబొదవఁగనిట్లను॥
 వైశారద్యానవద్యవాచాగరిమ॥నీ॥మాత్రాండనందనమన్ననిపీతేగానీవుమ
 హాద్భుతంబావహిల్ల॥మాయాశ్వపదవేషివైయతివేగనీవురిపరేతనికేతమునకు
 నాధి॥పశ్యంబుకైకొనిత్యసత్యమునకైరాకొడంబడినధనంబులేమి॥నమ్ముడువో
 యెడునాదిశ్యకులవాధికవంతుహరిశ్చంద్రసార్వభౌము॥విలిచిహంకారిమెల్ల
 నుబీటఁగలిపికింకరుఁగఁగనేనిశ్చంకలీల॥ననుదినంబునుమేయంబులైనపను
 లు॥సేయనియమింపుధైర్యంబుచెదరినందు॥వ॥అనననట్లకాకయనియాతఁడంబ
 నీ॥నడునైత్తిఁగొప్పఁగర్లములఁగీలించినతెల్లనిముడుసుండెందరపుబొట్టు॥మొల
 గాసెఁబోసినముఱికిపాఁతయునందునడుముబిగించిననరపవాటు॥దలనిట్లున
 ట్టుగావలసియెల్లమిగాఁగఁదెనఁచిమట్టినకావిప్రేలికయును॥తైఁద్రిప్తికప్పిన
 ప్రాచందోలుపాయయుఁజేనున్ననీలయట్టియునుగ్రలి॥కోరిపసరపునంజాట్టిగుది
 యుఁగల్గు॥బుంగయుఁబూనితనమేఁబొలనుకంపు॥లలముకొనవీరబాహు
 నాహ్వయమునఁగపటవంఁదాలవేషసంకలితుండగుచు॥మ॥మదిరాపానవికౌ
 రచేష్టలఁగడుకొమిత్తిలింక్రాత్తుడై॥యెదురుదన్ననెఱుంకలేకమిగులకపే
 యంబువాటిల్లఁగాఁ॥బదముల్తోట్రుపడంగఁజొకురచుమతిభ్రాంఁతికబడం
 బాటుచుక॥గుదిగొంచుకవెడపాటఁచాడుచుదురుక్తుల్ప్రేలుచుకసోలుచుక॥
 తే॥మొగముమైఁజిమ్ముచీకటిముడివడంగ॥మాటిమాటికిమీసాలుదీటికిసూచుఁ
 జనియెను॥బళిసంబళియనుచుఁబంకజాప్రకులపుంగవుఁడువచ్చునంగడికిని॥వ॥ఇ

లుండనియితడగునన్నెవగించి । పలికెనాయాత్మకదియంపములికియయ్యె॥ఉ॥
 నీయునుమెల్లదీర్చియవనీపతిగింకరుఁ గాగనేలుదు॥ గోరుమునీదుచిత్తమున
 కుకమితయెయ్యదియన్నసమ్మదం । బారఁగఁబలెమానినుతుండంత్యజఁగ
 న్నొనియింతవట్టునీ । పేరుగఁజేసినామదికిబ్రీతయొనర్చుమునీవుదాతవై॥ తే॥
 జనుఁడుదంతావళమునెక్కిచాలచిక్కి । గగనతలమునకైరత్నమెరిగిపోవవై
 చినంతయుబాడవుద్రవ్యంబుఁదెచ్చి । రాసిగాబోరిమాకిమ్మరాజుఁగొనుము॥
 క॥నావుదునంత్యజుడిట్లును । నీవడెగనవిత్తమెల్లనేసికిత్తు॥ వేవేగయడుగుతిరుగ
 కియోవడుగజనించెశంకయొకటినాకు॥ క॥ తనదేశంబెడఁబాయకజను
 లెఱుఁగగనాలుబిడ్డసంసారముగల్గినవాఁడగాకయొంటిరి । సనుమానములే
 కనమ్మనగునేరాకు॥ చ॥ వగలునురేయిఁదత్పరతఁబాఱుకనాకుడిగంబుసే
 యుచు॥ దగవరియైచుదాజ్ఞగుఱిచాటకయుండగఁబూటయెద్దినె । వ్యగ
 భారలంగనోపనొకవంకితండుతొలగిపోయిన॥ మిగులఁబ్రహ్మాదమాఁ
 చిదపమిన్నకయేగతివిశ్వసింపును॥ వ॥ అనినదాపసక్తుమారుండమ్మహీపా
 లుంగనుంగొనిసీవింమాతంగునకు సంమతఁబగునట్లుగానంమబలికి మాధనం
 బునమస్తుబునుద్వరితంబతెప్పించి యిప్పింపవలయునని బహువిధంబులమనం
 బునొవ్వంబలికి నెవ్వగంబెట్టునవ్వదుగుఁజ్ఞరకృత్యంబులకుంగలంగి హరిశ్చం
 ద్రుండెవ్విధంబుననేబూని యీతనివిత్తంబొకట చిన్నంబునుకడమకాక
 యుండనమర్చించినేటితోడనకొశికునిమాఝాపయోరాశియు త్తరింతుననిశ్చ
 యించివీరబాహుజూచియిట్లుచెయ్యె॥ క॥ నామీదనివిశ్వాసం బేమీటికనుమా
 నముడుగుమేనూన్యతవా । చామహీనిల్వఁగోరిధ । రామరునకుదక్కినాఁడన
 మ్మాడుపోవ॥ క॥ జననీజనకులుసత్యం బునునుజ్ఞానంబువినయమును దైగ్యం
 బు॥దనయుఁడుమిత్రుండును నాకనుజుడుసుకృతంబుశాంతియాలదలంప॥
 ఉ॥వాసరవల్లభాన్వయుఁడవదీతదోషుండవచ్చుభాముండ॥ భాసురసూ
 నృతప్రతిభఁబాయఁగజాలకచేరినీకునే । దానుండనయ్యెదకవినుముతప్పనిమా
 టయనాకుఁబూటయీ । భాసురబాలకాగ్రణికిఁబొందుగనింముధనంముస
 ర్వము॥ చ॥ హృదయములోపలకొకపటమించుకయేనియుల్పకెంతయు॥
 సదమలభక్తియుక్తివనిశంబునుబాయకనీదుసేవసే । యుదుమఱిసేయకుండ
 సమహెూగ్రతనాదుశిరంబుద్రుంచిపదములమీదనిత్పదనుబాలుసుధాకరహా
 శిసాక్షిగ॥ వ॥ అనియంమహీపతియతులప్రతిజ్ఞావచనంబులుపలుకుటయొ
 విశ్వసింపిరబాహుండు నిజానుచరవృత్తాహంబుచేత నగణితంబుధనంబుదె

గువోయించి ప్రియమెల్లర్పరిచ్చివినతుఁడగుచును గుండ ననగుఁ గాకయశచు
 నైకొనిముసేంద్రసుతుఁడుకుతుకమొదవ॥ వ॥సంకల్పసిద్ధియగుఁ గాకయని ప్రి
 యపూర్వకంబుగానాశీర్వాదించిచూయె అనిగౌతేయగ్రజుం డటమీరివృ
 త్తాంతంబెఱిగింపుచునుటయు॥ శా॥సాధుస్తుశ్శచరిత్రబంధుజనతాస్వర్భూ
 జగాభీర్భవాశ్శాధుర్యాచరితామృతాంబునధినైర్వల్యోర్మిసంఘాతవికృంభ
 చ్రాతసుధాయితోజ్జ్వలయశస్సాభాగ్యయోగ్యక్రియా॥ బోధానందమయ్యాం
 తరంగపురజిత్పూజాకళాకుంభజా॥క॥వ్రతయతిజనసంరత్నాచతురమసిషావి
 శేషసాగరతనయా॥సతతావాసీకృతదృ॥ కృతచేత్రమమిత్రజైత్రశౌర్యాటో
 పా॥వనమయూరవృత్తము॥ ఉల్లసితకీర్తిమహిమోన్నతదివౌక॥ స్తల్లజమహావి
 భవధర్మగుణభాషా॥వల్లభసుధావధురవాక్యతురయీదా॥ రెల్లనన్యపాలస
 చివేంద్రరుచిచక్రదాగ్రద్యు॥ ఇది శ్రీమదాపస్తంబసూత్ర పవిత్రకౌండిన్య
 మునిచక్రవర్తిగోత్ర సకలసుకవిజచాసీకమిత్ర దేవనామాత్రకుమారవినయ
 వివేకవిద్యాలంకారిశంకరకవి నామధేయప్రణీతంబైన హరిశ్చంద్రోపాఖ్యా
 నంబుచుమహాప్రబంధంబునందుజతుద్దాశ్వాసము.

*

శ్రీరస్తు.

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము-పంచమాశ్వాసము.

శ్రీరూపధృశివతీర్థా॥స్థావరవారిహమానాభశంబరవిద్యజ్ఞేరుని॥శావల్ల
 య్యా॥డూరెల్లామాత్యబుధపయోజాదిత్యా॥వ॥ఆకణికంపుషాపాండవాగ్ర
 జునకుమారాండేయందీట్లనియెనట్లాశీర్వాదించినక్షత్రకుండమ్మహీకళితనుం
 జూచి॥తే॥ఇనకుల్లాధీశచిపుషాశిష్యాకొనిన॥ విత్తమంతయునేడుప్రవేశమయ్యె
 శ్లోకరుండువిశ్వచాపుండుసాక్షిగాగ॥నిలుపుకొంటివిసత్యంబునిత్యముగను॥క॥
 అనిహస్తాహస్తబా॥పునచేసెమహీశువీరబాహునకుండనూ॥ జువతాతహే
 యుకారణాఘనదుగంధాత్తమశీకావృణ్మహునకుక॥సీ॥ఆసమయంబునందా
 కాశపథమునవసేయించినర్వగీర్వాణవరులు॥ కరుణాకటాక్షవీక్షణములజూ
 చుచునత్యంతవాత్సల్యమంకురింప॥ జండాలుగృహముననుండునన్నాల్లకునాకే
 లిడప్పులులేకయుండ॥శీఘ్రంబుచండాలసేవానివృత్తిగావరములిచ్చిరిమహీవల్ల
 భునకు॥తే॥నంతనిజమందిరమునకరుగదలంచి॥వీరబాహుండుకడునమారకార

శ్రీమదముకమ్మలనిండాంబాదివికొనగఁ జిత్రకులపుంగవునియెడశంక లేక॥
 క॥ తన చేతిచూంసభారంబునుమదిపూణకలశమునుజతనమునఁ గొనిరమ్మని
 యదలించుచు గనుఁగొనిధరణికళిత్రుకిరమునికిచ్చె॥ వ॥ ఇచ్చింబుచ్చుకొని
 పొరపొచ్చెంబులేమచ్చికందరణికులపు గవుడ తరంగంబుననొక్కింత హే
 యతంబొందకలజ్జింపకవానిజ్జనతదీయపూర్వకింకరుల గూడిచనిచనిముంద
 టాసీ బహువిధపతుక శేఖరసమాతీకాంబుదుగంధలహరికానగళంబుప
 లలభక్షణకుతూహలపారమేయంబుకాకగృధ్రానీకకలకలంబుమక్షికాచ్ఛా
 నితమాంసతరణరాజిచక్వరాస్తరణాద్రవచమకపటలిప్రబలవిట్టః ఘుఘు
 రధ్వానపూణకంబునవిధక్షమాభాగసంభృతాస్త్రీ॥ తే వారణిపానకృత్యదు
 ర్వాహిజనితమదభరాలసచండాలమండలేతరేతరానథకలహసంజాతరవ
 ముగినియెమాతంగవాటమునుజవిభుడు॥ చ॥ కనుఁగొనిచొచ్చిదైన్యగుణగౌ
 రవములైదరంగనీకనె॥ మృనముననేవగింపకక్రమంబుననంత్యజునింటికేసివాఁ
 డనుదించున్నదోర్ధ్వతనహంకృతజెప్పెడునట్టికష్టపుంబులొడఁగూడఁజేయు
 చునుబాధికవసత్తముఁడుండెభృత్యుడై॥ వ॥ వీరబాహుండునుబ్రదిచింబును
 గృతాపరాధములెచ్చుచు నొకయుపాయంబుం గాంచిసూనృతజ్ఞానంబునద
 లివీనిపతిజ్ఞాభంగంబుగానించిగాధిపందనునకుమనస్సంతోషంబొందుననిశ్చ
 యించియొకనాఁటినిశాసనుయంబుననధాగణీపతియుగవీతంబునజరణం
 బులుచేచ్చిననతండంతకిరణంబునభక్తివిష్వటిల్లంబనంబులొత్తుచున్నచుండంబు
 నంగనుఁగొని॥ తే ఓరిసిమీఁదవిశ్వాసమొదవెనాకు॥ నేనొనచ్చిప్రయోజనంబీపు
 నేయు॥ నేడుమొదలుగనాయజ్ఞవాడవగుచుచినుడుచెప్పెదనీకుండవ్వము
 దెలియ॥ క॥ ఈవీటిపరేతక్షితి॥ నావశమైయుండుఁగొన్నితాళ్లగఁబ్రతిస్తీవచటి
 యాధిపత్యము॥ లేవఁగైకొనుముసంఘటితకార్యుడవై॥ గీ॥ వినుమునీనామధే
 యంబువీరదాను॥ వదలకేదాల్చునీముద్రగుదియఁబూను॥ మనుచుండవచేతికిచ్చి
 ననాదరమునఁబుచ్చుకొనివేడకరంజిల్లవచ్చియెదుర॥ వ॥ అత్యంతభయంకరం
 బగుపరేతనికేతనంబునిలోకేంచికించిస్తాత్రంబునుజిత్రంబునభీతిల్లకప్రవేశించి
 యమ్మహీపల్లభుం డహీనధైర్యంబున నిజకృపాణప్రభావిభాసమానంబుడైరా
 నాభూతవ్రాతంబులంగూతలిడఁబట్టికొట్టియిట్లుయెసీ అనుదినంబునుమీర
 అత్యంతసంభ్రమంబుననేగివీరబాహునిగృహమునఁ బగలెల్లశరణిగవులబనులు
 నేయుచురాత్రిగడఁకనీభవభూమిఁ గాచికొనుచు॥ నస్తదీయంబైనయాజ్ఞను
 ల్లఁఖించినడచితిరేదండనమొనర్తు॥ నిస్సాల్సవలెనుగారితటనుండియుమీకు
 వినులవిడిమెలఁగరాదు॥ తే హీనక్షలుండనియనకమదీశ్వరునకు॥ నాయురారో

గృహపుత్రపౌత్రాభివృద్ధిః పుంశునట్లుగ వాశీర్వాదించిరందు! మోదమునబ్రహ్మరా
క్షసముఖ్యులారా॥వ॥ అయియైగుఁ భూతసంచయంబులనియమించి నమిపవ
తియనుమున్నతచూతియనుగునొక్క బేతాళుంబిలిచినీవింకమదీయకీంక
రుండివై యచోటనొక్కమంచెపెట్టించుచునుటయు నట్లకాక నానికృతనమ
సాగించెయితండనిగియకత్వరితంబునసముత్తుంగమృణ్మయవేదికాబంధురం
బునుఘనశిలాస్త్ర భసంభృతంబును గామధిగల్పించివిచ్చేయు. దురివిన్నచ్చింప
నప్పుచుడవాగ్రగణ్యుండవచ్చెనై! బిలిపితక్షమారణదత్తుంబగు నిజభుజాకౌ
తేయకంబుసహాయంబు గామహాశౌర్యంబునఁ గోవలియుండెంచినకరణాసీ॥
అతడైత్యుచుతియగు వాచుద్రమతి యునునర్వంసహాసుధాశనుయింట! హంస
నారియ నెడునభిధానమువహించి దాసియైతొంటివిలాసమెడలి! చెందినవగను
దాసీనకృత్యంబులినత్యంతదీనతయావహిల్లి! తనలోనెంబునమాటుదైవంబుదూ
టుచుఁగొనును దానునునిడుమబడలి॥ తే పొడము వాంకలిడప్పలకడచిపడక!
కలవాకంటకిమనసు రామెలగుచుండ నరిగె వ్యాదశమాసంబులంతనొక్క! నా
దువిప్రుండు రాజనందనుఁడనాచి! సీ ఓరోరిలోహితయారితిరేయునుబగలును
బానిసఁబాసిరాక! యేపనిచేయకయిట్లుండెదవుఁన్నుగనుఁగొన్నఁగోపంబు
గదురకున్నెయనిచిన్నకూకటి! చెంచినజడపట్టిగుంజియిడిచి చెంపఁగొట్టి
తిట్టి! నేఁడుమొదలు గాఁగనీవింకసత్యంబునీయాదువదుగుల నెమ్మిఁగూడి॥ తే॥య
రుకండుదయించుతఱింరణ్యమునకరిగి! కుశసమిత్పూజఁ భుజులుగొంచురమ్మ!
కడుఁబ్రయత్నముతో ననినుడువుటయును! దైన్యమునఁబొందియేడ్చుచుదల్లిఁ
గదిసి! చంకనుఁగవబాష్పబిందువులుగ్రమ్మబడంబులమీద! చాలుచుండనుఁగిను
కన్తపీనుఁడదల్చినస్థురభాషలెల్లఁజెప్పినవినియాత్తలోఁగఁడుభీతివహిం
చుచుచాతకనాదయై! తనయునిజంకఁబెట్టుకొని తామరసాననచింతనొందు
చు॥చ॥అకటకటావిహీనదయవర్చకునిన్నునుజూచికాలకౌ! శికునకుఁగోషభం
గింబనిచెప్పుఁగనేతతిజిహ్వాహారడెగానికునిపుడీవుపోయినమనంబుచెల్లెము
ల్పనేస్త్రనే! వికచపయోజతుల్యముఖవిభ్రమభాసునమప్రభాసధీ! క॥జంపాల
తనయులెంతయెఱిగినయంబున శేరికొల్వవిహరించెదనీ! కనయమునొకవిప్రా
ధముకినుకకులోపడఁగవలసెఁగింకరవృత్తి॥సీ॥అనపాయభాగ్యరేఖాన్విత
యైనట్టిరాజముఖీశిరోరత్నమునకుఁ! బుట్టకప్రాతరంభోజబాంధవతేజపట్టి
నాకేటికెంబుటితయ్య! నిమిషార్థమైననునినుఁబాసిమదిలోనఁ దాలిమినిలుపం
గఁజాలసేను వనిమునకేగతింబువుదుఁగొశికుమాయనింకేమియుఁజేయఁగల
దో! తే॥యరయనిదియెంతపయైననయ్యెఁగాని! యోసరిలవచ్చునేమనకొడ

యజ్ఞైశ్చ బ్రాహ్మణైశ్చ క్షత్రియైశ్చ పుణ్యైశ్చ కైల్యణైశ్చ బూనివేగంబును గకమాన
 రామ వాచియత్కంతచింతితభరంబును జెందియప్పరంధ్రీప్రత్యంబునెడయ
 త్నంబున సకల దేవతాప్రార్థనంబుం జేసి వియచ్చరించెట పన్నగ భూతద్భుత్త
 వ్యగపక్షి వాతంబుల వలనం గుమారున క్షణభయం బొదవకుండునట్లుగా
 నాశీర్వదించి యభిమంతించి దక్షిణకరంబున నొకకరతొడవనంబున నచ్చియను
 వుట యుం గాన నంబునకు నమ్మానవతీసూనుండగు గుద్యోగించునమయంబున॥
 నీ చలముకోపముమానసంబులోదళముగా గాధింపడనుండహంకారలీలఁదన
 మంత సామర్థ్యమునఁదక్ష కాఖ్యపన్నగ రాజుచాకషణంబు చేసేదక్షతమైన
 పుత్రక సూకొకరహితకార్యమొనరింపుమనీశయముగ సార్వభౌమ యమా
 గిశ్చ ద్రుండరంధ్రతీపతీపూనిగ యీ డేర్పమఁదలంచి॥ తే॥ విడితనత్యంబునిర్వ
 సించెదటంచుఁ బ్రకనపట్టుకయున్నాడు దృశిదలిర్పనతసేననృతంబులాడిం
 పవనువుడక వెపువెదకుచునున్నాడవినుమునేను॥ చ॥ బహువిధమాయలెల్ల
 డలంబును సూచిపత్తరంపరాసహితంజేసి ధైర్యగణసాహసముల్తాలం
 గంగఁజేసియామిహారకులేంద్రువాక్యములు మిథ్యలు నేయఁగఁబూనినాడనో
 యహివర చాకనిష్ఠుడు సహాయముగావలయుంబ్రయంబున॥ క॥ భవదీయవి
 షాగ్నుల చేనవనీధ్రీమై నెనబగులు నారసిచూడక॥ భువిలోపలం దక్షిణమా
 నపులకునీలువంగవశమేనాగకులేంద్రా॥ ఉ॥ కావున నామనఃప్రియముగానతివే
 గమనీప్రవోయత॥ ద్భూవరపుత్రునిష్ఠిపింభూమికేబోయినలోహితాస్యనిక॥
 జీవముపోవునట్లుగ నెవనిమానలభూతకృతస్ఫటా॥ రావమహేంద్రతంగఁజీ
 చిరమృనిపంచినదక్షకాహియం॥ నీ॥ పనిపూనియప్పడవనియల్లపిత్తవనసీ
 మానమిపంబుచెఱువ్రహ్మత॥ వటమహీమహామనవల్చికరంధ్రంబుశిఖింబతా
 బ్రవేశించియుండఁదదనుకూలముగాఁగఁదనశిష్యవితతులబోధించిపలికెనగ్గా
 ధియతుండు॥ పట్టుకెఱుమణులార వారకమీరేగిన్న పక్షుమారుఁగూడేవిపింభూ
 మి॥ తే॥ గలఁదలంబునచివాని నేకరణేనైవఁబూనిప్రేరేచితోడొకనిపోయి
 తక్షకాహివల్లభుక్రూరివిషాగ్నిశిఖిల॥ పాలుగాఁద్రోచిరండరపనుమటయే
 మ॥ చ॥ అశ్శత్రుయంబునలజనిలోహితాస్యనింగనుఁగొన॥ ఉ॥ ఓవుపపుత్రమ
 ద్భూనియోగముంజనియేముత్యము॥ గానసభూమలన్వలయుకాయలుపం
 ఘ్లుచదగ్భుద్ధిద్ధుయిత్॥ మానుగఁగోసీతేత్తుముక్రమంబుననీవునుముగ్ధుడేర॥
 మ్మాంఖింబుచూపెదముచుకుగవతోడుతవానియిక్కువత్॥ చ॥ అనియొడఁబడి
 చిన్నమహివరకుమారునిందోడొకనిచనికాననమార్గంబులుదఱిసితత్ప్రదేశం
 బులంబున॥ చ॥ తే॥ మహానీలనిషకరంబులుపలిపివిదమదురవలంబులు గగఁ అని

ధ్వంబుబుత్పంబులునుంగోసి మోపుకట్టిశరంబునంబెట్టిచనునుటయు॥ చ పొ
డవగుడప్పిచేమిగులంబొల్పటికుత్తుకయెండుచుండఁబె । ల్లుమగకఘమకబిం
దుతతులొక్కట మోచుననంకురింపఁగా । వడఁకుచుఁజిన్నచుఁచుఁజెలువం
జెడలంగఁబ దాంబుజాతము । ల్లడఁబడదేహమంతయుఁగళంకమునొందుచు
ధూళిఁబుంఁగఁగన్ ॥ సీ॥ నడచిబిట్టలపన్నగమున్నయావట్టి మొదలనొయ్యనతల
మోపుఁజేచ్చి డప్పికినచటితటాకతోయంబుబుగ్రోలిరాకొమరుండుకొంతదడ
ఘోతద్వలంబుచునిదాముద్రితాక్షుండైవళించినహచరబ్రహ్మచారు । లెఱి
గింపమేలరసయిం దాకమఱచితననుచునాకులుగోయుననువువెదకి॥ తే॥ యొ
క్కపాదంబుపుట్టపైఁబడియొందు । పాదమవసరుహంబుపైనుండిత్రొక్కి ।
క్రిందికొమ్మకు మెల్లంకేబుఁచాచి । యుండికొనకొయఁబూనునయ్యవసరమున్ ॥
మ॥ ప్రళయారంభకృతాంతభీకరకరాబ్జస్థూలపాంచబుతో । దులదూఁగంగ
లయాకృతబాదివివాతూలాశనస్వామినా । లరలుఁజెల్లాల్పుచుబట్టలోవెడలి
యుగ్రస్ఫులికమైగోపమ । గ్గలమైపర్వఁగ రాసుతుంగతీశ్రేష్ఠాతాగ్రంబు
తోరంబుగన్ ॥ ఉ॥ భూతలనాథనందనఁడమభూరివిమానలీలలుబ్బసం । జాత
శరీరవేదనకుఁజాలకధారుణిమిదవ్రాలిలా । లాతెనోరఁగ్రమ్మమిగులన్తర
ణాతతమూర్ఖునొందెహ । మాతయటంచుఁడన్త నమవట్టియురూపతీయైన్
దొంబునన్ ॥ చ॥ నిజవిషవహ్నిచేతనవసేధ్రములైననునీటుసేయుచా । భుజగవి
భుదుభూరమణుపుత్రునిజంపఁగనోపఁడయ్యెబం । కజనయనాశిరోమణియు
గ్గుల్మషదూరయునైధరిత్రపై । సుజనతఁగన్నతజ్జన నిశుద్ధపవిత్రచరిత్రమెట్టి
దో॥ ష॥ ఇవ్విధంబునమూర్ఖుల్లినమహీవల్లభుతనయునింగనుంగొనియకుర
నూరులుమహాద్భుతంబునంబొది ॥ ఉ॥ ఈవసుధేశనందనఁడహేంద్రమహావి
షవహ్నిలంకాజీవములందొఱంగకవచిత్రగతగర్భశంబుమింగిచూ । ర్చావ
శుడైనహేమగిరిచావుసీరువుననున్నవాఁడుమై । చేవయు మోముకాంతియు
నుజెన్నతీయుండదొకించుకేనియున్ ॥ తే॥ గాజువాఱదుచరణపంకజయుగం
బుహస్తశలఘులకెంజాయలడఁగిపోవు । కాదువేటొక్కరూపంబుకన్నుదో
యియొడలిలోఁబ్రాణములుదాఁగియుండబోలు॥ తే॥ కొడుకువలకేలనెంత
యొగ్గుశలనియెత । యమరసిరక్షగట్టెడుసమయమునను । దెలివిసేమనియాశీ
ర్వించినదియొత్తల్లిలోకై కవినుతకాంతామతల్లి ॥ వ॥ అనియతిత్వరితంబునం
బురంబునకుంజవిమిథ్యాతకరవంబున నవ్వాతకమాత్రాండకుల చక్రవర్తిదే
వికిందెలియనెఱింగించుటయు నమృటుంగుఱబోఁడకాదఁబినిగజాఁసినాద్రంబు
విన్ననురాలియు విషాదకోదండమాగ్నినాదంబువివివసారంగియు దాశరథి

తాపాక్షరవంబువినిన పికాంగనయుబిడాలరవంబువినిన బాలశుకియుగం
 తీరవంబుకంతశబ్దంబువినిన కరిణియునుంబోలె నుల్లంబునందల్లడిల్లిపోకుమా
 రించునిఖండిత కదలీతరుకాండంబుచందంబున మహీతలంబునకువ్రాలిమూర్చి
 ల్లికొండొక సేపుచేష్టావిహీనయైయుండి యెట్టకేలకుండెలిసిబెట్టువగంబొ
 డిబాష్పజలధారాపూరంబులఁ బాలిండ్లుతోప్పడదోగనేచ్చుచుఁ దనలోనట్లనె
 యె॥ తే॥ అక్కటా! హితాస్యబాలాక! తేజః ఘోరశోకంబుచేనన్సుఁగుం
 దఁజేసి! తేమిసేయుదునాకుదిక్కెవ్వరింక! నెట్లునినుఁబాపెవిధికిపయింతలే
 క॥ క॥ పతిఁబాసియుంకితమున! మతిలోదుఃఖంబులెల్ల మానిచరింతుకొ! ధృతి
 యాత్మనిలిపియింకనే! గతిఁగడతుకొశోక వాధిఁకడముట్టుంగకొ॥ క॥ భీకరపూ
 తాకరంబున! నాకాకోదరముగవియునప్పుడుమదిలో! నేకరణిందల్లడించితో!
 రాకానిహరకేరణరమ్యశరీరా॥ వ॥ అనిశోకించునంమహీకాంతుకా తపయిం
 గినిసివిప్రవనితయిట్లనియె॥ తే॥ తొలుతఁబుత్రునెచటికితొలగఁగబెట్టియడ
 విలోఁబాముమూర్ఖొన్నదంచుమొఱుగి । కల్లయేడువులేచ్చుచుఁగఁపటవృ
 త్తి! వెదకిసందునసురుగఁజూచెదవునీవు॥క॥ నాముందఱనెటకరిగెద! వీమాయ
 లుమాకుఁడైలియున్నియునిననే! నేమఱుదు నెనీకంటెను । నేమించినజాణను
 మ్మునెలఁతలలోనకొ॥ తే॥ కొడుకుఁబులుమాఱుడలచుచుచుడుగకిట్లు! మిగుల
 శోకంబుఁబొందుచుమిన్నకున్నసీపుగావించుపనులెల్ల నెవ్వరింక! జేయువాడ
 లురారంఘశీఘ్రిముగను! వ॥ అనియిత్తెఱుగునంబునపంబులగుదురాలాపం
 బులుపలుకు నకాలకౌశికురియాలింగనుంగొని యాలీలావతియాఱిదుఃఖా
 బులోలోనడంచుచు॥ సీ॥ అందుయావేళనన్ననుకంఠఁబూడంగడగుజేత్రమున
 నొండుతలఁపుమాని! నాకుమారుఁడుకాననంబులోవిష మెక్కియేరీతినున్నాఁ
 డొయెఱుంగరాదు । తెప్పించియాషఢంబిప్పించిపుత్రదానముసేయవలయు
 బుగ్గింబుమీకు । ననివేడికొనుచుదైన్యంబుననిడుగులపైవాలిలేవకపలువరిం
 పఁ! తే॥ గొంతకనికరమాత్మనంకురమునొదఁగలహకఁడటకీయిలఁతేనికలు
 వకంటి! తలపదంబుననొక్కింతతొలగఁగద్రోచి! పలికెఁగణకలోరసంభా
 భాషణముల॥ ఉ॥ బాలురయేడ్పుమాన్యుటకుఁబండులుదెంపనిపంచినన్నహా!
 భీలభుజంగసంఘములు పెల్లుగనుండెడుపుట్టలెక్కగా నేలభవత్రమాజునకు
 నేమొనరించినయట్టిదేమియా! పాశముదప్పఁగ్రొవ్విసయభాగ్యులకూరికయే
 డ్వవచ్చునే॥ తే॥ ఒడతెఱుంగకతినిమసరుఱికివాఁడు! కాపరముపట్టియున్నాఁడు
 గాకపుట్ట! లెక్కఁబోవంగనేటికినింతలోన! నట్లకాఁదగువానికినడలనేలు॥ తే॥
 కాననంబులఁబుటలలోనఁదియగు! పన్నగంబులతెలువాగ్గుంధనము! సేయఁద

గుహకుఁ దిమేముచేసినట్టి తప్పులొగొన్నమామయంచుదయదలిర్పఁచ॥ పరావ
 ణునేఁ పలుకొండఁబలకమిన్నయేగుజెంచి॥ యలవడఁజేయునట్టిఁ
 నల్పయునుంగొఱగాకయుండచి॥ శృలమతితోడఁజేసిమఱిసత్తుగనీనుతుచా
 తకాయంతయుం॥ దెలియుచుపోయినచావుదుసతీలకఁబఱిశోకచిత్రయై॥
 పొటియేమియునుమాటుమాటలుపలకంగలేకధీరతనట్లకాకయునుచు॥ బామ
 ట్టుపిసంఘెజాముపోయినదాకవరపుడుపనులుసర్వంబుదీర్చి॥ యలసియుం
 నువకయుచుదెంచిభక్తిమైనొక్కవరగంబులొత్తుచుండ॥ బెట్టుగఁబలుమా
 ట్టుపిట్టుపిలిచ్చుచుభీకరంబుగనుఱుపెట్టుకొనుచు॥ తే॥ శెనుటచేనవయవము
 లంజెంమగిలగఁదఱుచుదుస్వప్నములమఱితడబడంగఁదలవనించుచునొడలె
 టుంగకసెలవుల॥ జోల్లుకాఱంగబ్రాహ్మణినుప్రియొండె॥ వ॥ అప్పుడప్పల్లవా
 ధరచరగంబులుచేష్టమగాకయుండఁగదలిసదవంబువెలువడెనిజహృదయా
 భగ్గంతరంబునంబాదలుశోకధ్వాంతంబునఁగదోడుబాహ్యతిమిరంబసహ్యం
 దైపోదివిశీనబ్రహ్మచారులుచెప్పినచొప్పునఁబతిభక్తియేతనకుసహాయంబు
 గామహాదైన్యంబునంజరివటభస్మపుజంబునకైచరగంబులువల్చికంబునకైశి
 రంబునుంగావసుందరంబడికించియన్నీలితనయనుండైవిచారదూరమానసుండై
 యూగశమున్నునిద్రించువిధంబుననున్నగారాబుకుమారులొహితాస్యఁగ
 న్నొంగొని॥ తే॥ తరుణియోర్వంగఁజాలకతప్తగబాధరణిపైఁబడియూర్చినిద్రైర్వి
 చూఁచి॥ కొంతవడికింతఁదెలిసినిజాంతరంగ॥ భరితశోకాగ్నికీలలుఁజ్జ్వరిల్లు॥
 ద్భూహనుకుమారహావరగుణాకరహాచిరపుణ్యశీలహా॥ వాసరవల్లభప్రకటవంశ
 హనోహరంశుక్తిహాక్తికాహాసరసీరుహారిసదృశాంగవిభాసితలొహితాస్య
 ఁక॥ బాసీచోపనోపననుచారుఁగఁబాడియెనీకునకటా॥ నీ॥ మొలకనవ్వల
 నునునుద్దులనీమోముగూమిఁరెట్టింకఁగన్గొంకయున్ననమృతంబుచిలుకునిచి
 మలవాక్యంబులువీనులుచల్లగావినికయున్నసంపూర్ణపూణిఁమాశశిఁబోలునీ
 మేనుచెలువారఁగఁగెఁగిటఁజేర్చకున్నచిరుపమానములైఎనిచిన్నిచెక్కులుఁజేమ
 తోఁగదీసిచుంబింపకున్న॥ తే॥ నిమిషమాత్రంబుప్రాణముల్నిలుపఁజాల॥ నేనుజ
 నుదెంతునెటఁబోయిలేతనుజ॥ చేరిచాతోడనొకమాటచెప్పవయ్య॥ పలుమఱు
 నునిన్నుఁబిలువంగఁబలుకవేల॥ రాహుగహముఖకబలితనీహరమరిచికరణి
 రివదనముక్రూ॥ రాహేంద్రవిషానలకీలాహతిచేఁజెలువుదఱిగెనుఁగుఁగుమా
 రా॥ ఉ॥ బాలికలూఁచుచుంగదీసిపాడఁగమేడలలోనరత్నశో॥ భాలలితంపుటు
 య్యెలతపైనుఖముండెనునీపునేడుతా॥ నేలనరణ్యమధ్యముననిచ్చరలీలనిగ్రు
 హోయెదాభీలస్సగాఱరావములుపెలుగనెలెడనుపఱితలగక॥ వ॥ అనితమానా

పునించా చుంజాలక మోహపరవశత్వంననకునంశేచ్చ పేర్చుకోకోద్రేకంబు
 నంగటినిన కాకోదరంబుండలంచె॥ ఆ వక్రగతినియెఱుఁగవతికంచుకంభముల్
 వెదకుచుండుమిగులవిషముగురియు॥ నోరపడగఁ బెట్టునోయన్నయేమందుఁజి
 ట్టుబుస్సును నెడిదెడుగుంబురుగు॥ క॥ ఏమందునిన్నలోహిత॥ యేమందుతమాను
 నందుఁక నెవ్వరితో॥ నేమందునిన్నగఁగిచిన॥ పామం దేకూడియుండెఁబాపపు
 విధియు॥ వ॥ అనియకుటచీనసంబుచుపల॥ భించియారంభోరువుహృదయార్చ
 భోరుహంబుందనకుందానయూడంచుకొని ధైర్యవివేకంబుల నలవరించియుం
 కవీసికింబుగ్యలోకప్రాప్తియగునట్లు గానుచితసంస్కారంబులొనర్చి కలహ
 కంటకిమేలొనక మున్నరయంబునంజనిసముచితకృత్యంబు లొనర్పందగున
 చొచ్చటచాలస్యంబుగతకవ్యంబు గాదనిపట్టిందనయూపునంబొట్టుకొని కొంత
 దవ్యుచరిపరేతనికేతనంబుంప్రవేశించి॥ గుందుభూతప్రేతవిశాచ శాకినీథాకినీ
 బేతాళకలకలస్వరంబులనతిభయంకరంబొదవనారుద్రభూమిందనపాత్రవ్రత్య
 ధైర్యంబుబుసహాయంబులు గాఁబుత్రునిడించిదందవ్యామానంబులైనశుష్కకా
 వ్యంబుబుకొన్నిగూచ్చుపుత్రునందునిడియింగలంబుతగుల్పంబూని పూనలేకకో
 కావేశంబుననిట్లనియె॥ సీ॥ మాతామహుండునుమాతామహియుఁజేయుగా
 రాచునైకొనఁగానివైతి॥ వానందముననెత్తియమికలిముద్దాడుమేనమామల్
 మేలుగానవైతి॥ గరిమనకునఁజేర్చిశిరముమూర్చొనుతండ్రీకొంట మెలఁగర
 గఁగానవైతి॥ పుత్రుంగమునమించివాత్సల్యమునదాదిగైసేయుమోహంబుగా
 నవైతి॥ తే॥ పరిజంఘంబునసఖుబునుబ్రమదమెసఁగఁ బూరియొరించుప్రియము
 లుగానవైతి॥ చుట్టములకెల్ల వెలివడిరట్లుపడిన॥ నాకుజనియించియిట్లయితీవకు
 మార॥ తే॥ ఇవ్వసుంధరలోపల నెన్నదగిన॥ భాగ్యసౌభాగ్యవతులైనపడఁతు
 లుండ॥ సకలదుర్లక్షణములకునదనమైన॥ నాకునేటికెఁబుట్టితయొకుమార॥ వ॥
 నియి ట్రెఱంగున॥ డీ॥ పంచమనాదయుక్తింబికభామిఁగూయు తెఱంగుదోఁపచా
 చంచలనేత్రహస్తజలజంబులు మోమునఁజేర్చియేడ్చినే॥ త్రాంచలబాష్పబిందు
 నివహంబులదోగుంసురోజకుంభము॥ ల్పంచునదోఁగుపద్మముశిశుంబులతోడ్డుత
 జెల్పిసేయఁగ॥ వ॥ అయ్యార్థరవంబువినిహాశ్చంద్రుండుమహాశ్చర్యంబునం
 బొందియూయర్థరాత్రంబిచ్చలనేకతంబుతోకించువనితానిగ్ధవంబువినఁబడియె
 నిస్సందేహంబుగాఁగనుంగొనవలయుననిముద్రగుదియభుజంబునంబూని కర
 ఖడ్గంబుకటిబద్ధాంబరంబునఁగీలించికులకుధరశిఖరంబుననుండి మహిమండలం
 బులకులఁ ఘించుపంచాననంబునుంబోలెనారాజపంచాననంబామంచెపైనుండి
 వసుధధరకవతరించిమెల్లనచనుదెంచి॥ సీ॥ నిబిడశోకారుణనేత్రకోణంబులబలు

మాటుదొరకగేడుబాష్పములను శిశువులైనచిగురుకెంగేలునువట్టిపోయి
నయ్యెనాతెలుసును వేడిపైబలుమాటువెడలునీట్లూపులుగొదకొనివెకెగ
డుకుత్తుకయును గడుజిగురుచీటుగావిడినక్రోచ్చుడియునునవనిరజోలప్రమేన
మేనుగితేదొలగిపోయినచనుకప్పుమలినపటముమిగులవాడినమోముదమ్మి
యునుగలిగి దీనదశనున్నచంద్రమతీపురంధ్రీకట్టెదురనితైనత్యంతకరుణవోద
త్రిచానిలిచినభీతియున్నడంకునివెట్టపాటున్మధూరిలజ్జయుం గళవళమన్వం
శునిధికంబగుశోకముంబొందికుందుచుందొలగినపద్మదన్వలదతోరపుంజన్న
తుకప్పుచున్నయాననినదళాక్షిజూచినరనాడుకపంశలలాముండిట్లుకు॥ సీ॥
ఈనట్టనడురేయియారుద్రభూమిలోనీపెనుచీకటినేవిధమున నొక్కింతశం
కింపకున్నసాహసురాలవేటికివెటపునీకితైఱుండున నేకారణముననీకిట్టిదుడశ
వచ్చెనెఱింగింపవలయుమాకివ్విధంబునీభృతకయెవ్వడనునీసామయ్యెదియె
చ్చీటవసేయితువెపుడునీవు॥ తే॥ బాలుండేటికిమ్మకంబందెవాలుగంటియని
నవదనాంబుజమువంచియత్రుధారలాలకగద్గదకంఠియైపలికెరణి కాం
తుమానసమునకనుకంపవోడమ॥ ఉ॥ ఓనరలోకవంద్యునిముజ్జ్వలభూరికృ
పావీధేయనేసినగరంబలోనొకమహీమరపుంగవుమందింబునకు॥ బానిసనై
వృంతుననుభతకబుంబునకైధనాథియైమానితసత్యవాజ్మీయతిమానక
శోకదవెట్టెదాలిమి॥ తే॥ నాదురామంబువినుమంసనారిమతుగ మాడుండి
తరిదుభామిబృందారకుండుగోరిపుత్రేరంగానమితుగ శఫలాథక మదవికే
త్రొంచిఫణిదమ్మడగుచునీలైకమీరెవ్వరనఘసత్యపనారనినాదుఃఖమెల్లనడ
పకమదిలోగి గోరిప్రియంబుజంపకగి శేరంజుదెంచినట్టిసిద్ధాగ్రణివో॥
తే॥ కాకబహుభూతనీవహములగదిసికొలువ భీతంబుట్టించునెతత్పరేతభూ
మినితీరివిహరించుచుండేడిభూతపతివో యానతియ్యంగవలయుదయానిధా
న॥ చ॥ త్వరితమమతుగమారునకవార్యకృపస్విషవైద్యమిచ్చియోచిరతరేపుణ్య
క్రమమునజీవునికశేసీమదీయమనసాంబురహమనమ్మదస్ఫురణంబొందకగశే
యమహానుభావతత్త్వరమతిబుతదానసుకృతంబుననుస్తమసికుగల్గె॥ క॥ వ॥
అనుటయునమ్మంపగమనప్రియవచోవిశేషంబులవలనదనకులాంగనయగుటచి
క్రంబుగామనంబునందెలియక సందేహంబుననారాజపురందరుండువెండి
యుంజంద్రమతింజూచి॥ తే॥ పంకజానననేభూతపతియ్యుండునా దురితహరం
దైనయట్టిసిద్ధుండంగానుదగినవిషవైద్యమంత్రతంత్రములనెఱుంగ బాలుప్రా
ణంబుముగిడింపజాలనేను॥ సీ॥ వనచాక్షియిప్పురేతనికేతనయ్తోణితనగుత్రగాజే
సికొనివసించుచంద్రులకులపాలకుండునాయేలికవీరబాహుండనుపేరివాడు

సదయుఁడై యాముద్రగుదియ నాచేతఁకిచ్చి యాతఁడునన్ను చటనుండఁ బనిచి
 ననుండుదుభక్తిమీఁగఁడదాక్షాయత్రచిత్తుండగుచునెత్తును॥ తే॥ వినుమునా
 నామధేయంబువీరదాసు॥ నేనెఱుంగకయుండఁగనికునివ॥ నట్లుండురేయిచచ్చి
 యాపట్టెడెచ్చి యచటనునుపంగఁబాడియేయిగురిబోడి॥ నీ॥ అందుదానవు
 గానననుకంపజనియింపఁబోవులను నేమిపలుకనోడి॥ యూరకయుండఁజే
 కొరుని నెవ్వని నైనశిరముఖండిరతుఁగొన్నేయకమున॥ సౌదపేర్పిడగునంత
 చోటికినొకమాడతెచ్చినాకిత్తుగమచ్చకంటి॥ యీచొప్పుదప్పుకయియ్యగవ
 లయునుదొరకకయుండినదొలఁగిపోయి॥ తే॥ మాటలించేలయిచ్చొటమనలే
 ని॥ యంత్యజాగ్రణిమత్స్వమియైనవీర॥ బాహుపదములయనయోభామయ
 నిని॥ మిగులశోకంబునిగుడనమ్మగువపలికె॥ చ॥ పరహితమాగవతకనశుభంక
 రనన్నాకకొంతనీదయా॥ సురణిగనుంగొనన్వలయు సరిపదగల్గినదానివాతని॥
 స్మరగతిమాడవేడెదవుచూడఁగ నేనిరుపేదరాలనె॥ వ్వరుమఱిదిక్కులేరుతగ
 వాననుశోకపయోధిముంపఁగ॥ క॥ శ్రీలుక్దైవాఱజలధి॥ వేలావలయితఛరిత్ర
 విమలయశుండై॥ యేలున్యపసూతియడుగెడు॥ నేలకుఁబాత్రుండుగొడవేకిటు
 తగునీ॥ వ॥ అనిమఱియును॥ మ॥ అకటాచేరెడు నేలకుండగఁడెసప్రాభోధివృష్టి
 భవతస్సకలదీప్తకలాపధూపముకటూచతృద్ధరాగోజ్జ్వల॥ ప్రకటానగోళెస్స
 గళశత్రురణశంభత్పదుండైనట్టిరా॥ జుఘమారుండనియేద్యేగన్నగవ
 శ్రులూల్యలైపాఱఁగ॥ చ॥ కుదురుమెఱుంగునెల్లరపుగుబ్బలపైనయనాంబు
 పూరమల్॥ చెదరఁగ నేలయేద్యేదవుచెల్వదురంతవిపాదవేదనాపదభిత్రమా
 సంబుననువేములాయువుశాశ్వతంబెసం॥ పదలస్థిరంబులేపశ్చిష్టాక్షముద
 టందరంబెయేరికే॥ వ॥ అనినఁజలద్రవతియిట్లుచయె॥ ఆనుజువినుతగోరుచుట్లు
 పైరోకటిపోటు॥ కేసెట్లపోతలంప॥ మొదలశోకజలధిమునఁగంగనందుమై
 నీవుపత్నినట్టివృథోక్తి॥ మత్తకోకిలఁటమహాత్మకమిమ్మదూఱఁగయుక్తమేసవ
 రింపను॥ రేమిసేయుదురయ్యమాటికిపొచ్చికోశిమోనిమా॥ యామయంబయి
 వెంటవెంటనహ్నిశంబులుబాయకు॥ ద్రావశక్తినినాదుకమకముదాయకైవ
 డినుండఁగ॥ వ॥ అనుటయునవాక్కింబులాకణిఁచివార్చింద్రస్యపపుంగ
 వుండంతరంగంబునంగలంగియిక్కురింగనయనమదీయభార్యయగునియంత
 లోనందనమనంబుమగుడందిగిచికోనినిశ్చయంబుగానెఱుంగకీత్రైఱంగునందలఁ
 పేలవుట్టెనొకోయనిపశ్చత్తాపంబునంబొందియమందగమనంగనుంగొనిమఱ
 యను॥ చ॥ హరపదపూజకుందోలఁగియంత్యజాగౌర్వికులాభిమానమల్ సర

మువచ్చి నగవ్యబుద్ధికిఁగరుగదలంపనెక్కడేదిగంధగజేంద్రసమానగామినిఁడ॥
అలికులవేణివిడుచునగ్నిపరితమహీఁలేతుండై॥ యలరున్నపాలశేఖరునియా
త్తేజఁడంటిమిచ్చునీవుత॥ త్కులసతివింతజైన్యమునకుంబులెదొకమాడమా
త్రముంగలుగదెసికునిట్లుపలుకందగునేవిపరితవాక్యముల్॥ క॥మాడకుమిక్కిలి
కుడుగముచేడియమత్సాన్నిముచ్చుచేసినమేల్॥ జాడగనడపఁగఁదగుమొగ
జాడంగారాదుమాకుమొగినెవ్వరికి॥ తే॥సికుమటియొందుపాయంబులేక
యున్న॥ నెలతమాకిచ్చుమాడకునెలపుగాఁగ॥ నెమ్మిఁగైకొనియెదనిచ్చునీదుకం
తసూ॥ తమననున్నమిమివైసశోకముడిగి॥ చ॥సరసీడసేత్రజీవముసత్యముగా
దుశరీరధారికి॥ మరణమునిశ్చయంబుపలుమాటుఁగుమారుఁబూచియెచ్చిన॥
న్నరలునెవీరిపాగుములునుంగళసూతరువగామిచ్చి॥ వరసుతునిందహించు
మగువాఁడునమూఁచిఃశిశోకమగ్నయై॥ వ॥తెప్పిరిలియప్పలుకులకులికిపడియ
మ్మత్రకాశించిత్తంబునమత్పాపి॥ వత్సవిశేషంబునంజేసి మదీయగళంబుననున్న
మంగళసూత్రంబుమినుటపఁపునుమలకెన్నండునులోచనగోచరంబుగాదుగా
వుననిమ్మహానుభావుండుహంసకులావతంసంబగుహరిశ్చంద్రుఁడచేంద్రుండుసం
దేహంబునంబొందవలదనియారాజపుగందరుండున్నదురపథకుం॥ దనయంత
తంగరుంబునంగలంగియుకురంగనయనతెన్నుఁదానెటుంగక॥ షహీతలంబునకు
నాలియొకిఁగించుకడైంబుననెట్టకేలకుందెలివినొంది॥ తే॥హరిశ్చంద్రునిపు
త్రులోహితాస్త్రిగజేరిమాడుముమున్నీయుంపిటివిద్ర॥ జేరినకైవడినేఁ
చుదీక్షు॥ నిద్రవోపుచునున్ననిజేద్రతేజు॥ వ॥అనిపలికి॥ పాణేశ్వరుచరణకమ
లంబులకుఁజూపురించికరంబుశోకంబుననిట్లచియె॥ సీ॥పుధుశిలాస్తంభసంభృ
తమైనయీమంచెనవరత్పసింహాసనంబెసికు॥ నరశిరికితనబంధురకపాలంబు
లునుంగళాచారకుంధములెసికు॥ శూలో॥ గమానవస్తూలకేశంబుబరమణీయ
మగుచూమరములెసికు॥ భూతబేతాళజంబుకనివాడంబుకువిగాయకప్రసంగ
ములెసికు॥ త్రేకుకుచాత్రమహాస్తశానోపకంఠ॥ శాకినీలోకభయదస్త్రశానభూ
మి॥ ధకలరాజ్యగమానివాసంబెసికు॥ సత్యగుణసంపదభిరామసార్వభౌమ॥ సీ॥
గురుగూడియున్నయీకొఱవిదయ్యంబులుపంజలవారలెచాధిపేంద్ర॥ దారు
ణఫేగవచ్చనికంచుకవ్రాతసాంద్రహుంకారమేసార్వభౌమ॥ ప్రీతిశేరిభజించుబే
తాళనివహంబుమంత్రిసందోహమేమనుజనాథ॥ సందడినేయుపేశాచులున్నడి
గంపుటకివలెభానుకులావతంస॥ తే॥రుద్రభూమియయోధ్యయేభద్రమూర్తి॥
మంచెసింహాసనమెజగన్మాన్యవీర్యతోడరిడైవంబునేమనిదూఱుదాన॥ గటక
టాయోహరిశ్చంద్రకాంతిచంద॥ శా॥అటాగోన్నతియాసమగవిభవంబు॥

మీరంబైదనగరంబుక పటమృదులగంభీరవాచాసమేతుండగుచుఁకఁగిటకే
 చాదవిపెనుచింకటినింటిమెయిన్లతాంగికలతెఱుగెల్లం దటుకునఁజెప్పుము
 నావుడు గుటిలాలకవానిజూచిగురుతరభీతిక॥ తే॥వంతఁబొందుచుండనదువృ
 త్తాంతమిల్లఁ నెఱుగఁజెప్పటయునుమృషాకృపదలిర్పఁనాసహౌదరివీవుకాం
 త్రాలలామియేడ్వఁగానేమిటికినికునివ్యధమున॥ నీ అనిపలికెనచేతిమనుజేం
 ద్రనుతుపొన్లులన్నియుముకిగట్టియండియిచ్చె॥ వాసమయమునభయంకరా
 క్షురులుముకింకరులమించుచుట్టివార॥ లవ్వీటితలవరులత్యుగకరవాలహస్తు
 లైపదపదండనుచునిడి॥ చేదివియలుపునచెచ్చెరనేతేరవారికంబెనుమున్ను
 చూరకుండు॥ తే దొంగబట్టితిరండనిసంగతిగనుదలవరులలోనఁగలసియైత్రలి
 రుబోడేద బట్టికొనిభూరితరముష్టిఘట్టనములపాలవఱుచుచునత్యంతభయద
 భాంగి॥ క్ష॥ కొనిచనివేగమభీషణు॥ డచితలవరిమోలఁబెట్టయిద్భృతమడరంగ
 నుగొన్నఁడతొడవులుదార్చనముగనిడదొంగచనియెసాహసలిలక॥ ఉ॥అంత
 టభీషణుండుహృదయంబునకోషకృతానలిల॥ త్యంతసమగ్రమైపెరుగునటు
 లఁగెపుజీవింపమేదినీ॥ కాంతునిరాణివాసమునకల్పషపావనశీలజూచియో
 యింతిన్పాత్రజునిశువునెట్లువధించితిసాహసంబునక॥ తే॥కాతయిటువం
 టబిడ్డలఁగన్నకడుపు॥ గాదునీకునొకింతయఁగరుణలేక॥ యిట్టిపాతకమునకొ
 డ్దగట్టితేలిచిత్రమయ్యెనుమాకునీచేతఁడలఁప॥ వ॥అనిపలుకుచునమ్మహీకాం
 తునిసమ్ముఖంబునం బెట్టిననతండు॥ చ॥కలుషవిహీనజండ్రమతిగన్గొనిపలెన
 క్కటా॥ నెలఁతమహాదురాత్మకుండనిదకయఁజెవ్వఁడునిన్నుబంపెనిట్లుకు
 నుభావజుచ్చమనియాభరణంబులవాంఛనీమది॥ గలిగిననినిత్తునిందుకయిగా
 ఁపురుషునిపనేటికిక॥ ఉ॥పున్నచుచందమామసరిపోలెడుచక్కనిపట్టిబట్టి
 గంపన్నమహోగ్రసాహసముపర్వఁగఁజంపఁగఁజేతులాడెనే॥ యెన్నఁడుని
 ట్టిపాతకములెచ్చటనేమద్దరిత్రిమున్నుగ॥ గొన్నలేదునీకతనఁగ్రొత్తలుపుట్టె
 నుహోలకమకముల్॥ క॥పురులకంబెనుసాహసమిరుమూడుగుణంబులర
 యనెకుండుబింబా॥ ధరలకుననియెడువాక్యమితఁజేసివరింపనేడుతథ్యంబ
 య్యె॥ చ॥అనిధరణీశ్వరుండుహృదయంబునశోకముపొంగభీషణుం॥ గనుగొ
 నిదీఁజూచిననఘంబొదవుంగడువేగబాలఘాతనిదలఁదెవ్వనేయుఘ్నితెంపు
 నఁజెప్పుమువీరబాహుతో॥ గనికరమింతయన్నిలుపఁగావలదియ్యెడవేయనే
 టికిక॥ తే॥ఇంకఁబ్రత్యుత్తరంబునీవెద్దియైన॥ బూనిచెప్పితివేసాయాననీకునిది
 యమృతానికినిసెలవేగుమనిన॥ నట్లకాకనీభీషణుండనుమతింజె॥ తే॥అపుడు
 గురువీరనియెడలెచు॥ నేతమునంబునమునంబుననేక॥ యెచుచును

యంగనిచ్చెవరము తగదుచింతింపనిక డెందముననుచు॥చ॥ తెలివిఘట్టి నెం
 తయుఁగదీరితతోడలవంచియేమియుంబలుకక మైవడంక గనుబల్లుమిన్నక
 నేలవ్రాయుచు॥ నిలిచిక్కతాపరాధకరిణిసరణిపతిమోలనుండెప్పు! జలజ
 మునంద్రిలోకనుతునశ్యవసుంబియుచిందలంచుచు॥చ॥ అంతటబ్రభాతసమ
 యంబగుటయు॥ శా॥ సత్యశ్రీధి నేడుక మ్మహారిశ్వుండతమానాయకుండు
 త్యంశస్థిరరాజ్యపీఠమునుదంబుదంగనిరీక్షనా చిత్త్యంబొప్పుగ నెఱుగ నన్న
 తినక్షీప్రభాస్ఫురికనా! దిత్తుండయ్యుదయాది నెక్కెధరణిదేవోత్తమ
 ల్కాక్రొక్క॥ చ॥ అంతటచాభీషణుడశ్యూతగోషంబువంకాంతాశిరోమణి
 యగుచంద్రమతిదోడ్కొనిపోవంగదిసి రాజవీధిం బొరకాంతాజనంబులుగ
 నురిగొని॥ తోకటకటా విన్ననెత్తురుగందురాచ॥ పృథ్విచక్కనిపాపనిబట్టిచంప
 నేచిమ్మత్త్యస్వరూపమైయెవటనుండివచ్చెనీపడుచులసిండియిచ్చటికిని॥క॥ పూ
 దిగ్గిలోనలిడ్డలముదముననిడియాదమఱచిముందటిరీతిం గొదకొనినిద్రింపంగ
 రాదిదిమిగులబ్రహ్మదమయ్యెడకనివీట॥ క॥ ధరమీందరాడుదొంగలుప
 రికింపంగలేరుతోల్లిపన్నిదమునకుం గరమాశ్చర్యముగానీ! వురిలోనేంగలిగిరిట్టి
 బూమెలుగలవే॥చ॥ కలుషముబాలహూశకముగాదనియాత్మనొకింతుకేనియుం
 దలకకయిట్టిసాహసము దారుణలీలనొనర్చెనికనీ! యిలఁటువంటివారలకు
 నెల్లభయంబుగదీనిదకయ్యె॥ వలయువధిపదోషములవంబున జెందదుభు
 మిభుతకకు॥చ॥ అనిపలికిన వెండియుంగొందఱుదనలోనిట్లని॥ క॥ ఎంతయప
 రాధమొదవిననింతింజంపంగబాడి మేపకింపంగొంతదయ నేఁగుదగుభు
 కాంతునకువివేకబుద్ధికిలిమిదలిర్ప॥ క॥ సొమ్మెకచోయడంగనహస్తియొక
 చోటనుండునరులకు నెపుడు! నైమ్మదింబరికించివివేకముండెలిమంగవలయు
 గల్గయ్యనిజము॥చ॥ మ॥ జలకాతాక్షిశకక్యమేమనమునంజర్పింపనిర్భీతిగో
 లఁఘించికవాటములైతిచిచండస్ఫూర్తిమైసుండుకుకలవాకట్టివుపావరో
 ధగృహభాగంబుల్రవేశించినిశ్చలతస్సహసలీలరాకొచురునాశ్చర్యంబుగా
 జంపంగ॥ సీ॥ కపటమాగమునందస్కరుండెవ్వఁడోదోషకారియొక్కఁడు
 తెంపుగానుపింప! శిశువుఁజంపితదీయచిత్రభూషణరాజిగోనిపోవదలవరు
 ల్లాడందఱుమం! బొదివినభయమునముదితమైచుచ్చంబుగాంగనాతోడవులు
 కట్టివైచి! చొప్పుదప్పకవాఁడుసురికిననపరాధమెల్లను దానవసించియాత్మ
 తే॥ సీ॥ గుప్తరాజసభలభాషింపనోడి! లేనిదొంగతనంబుదాఁబూనియాత్మ
 తానూక్కింతయునుశంకనూననీక! పోవుచున్నదికాఁబోలుచువుండబోడి॥

తానూక్కింతయునుశంకనూననీక! పోవుచున్నదికాఁబోలుచువుండబోడి॥

నిపోయి మహానాయకుండానెచ్చినవిధంబు తెలియఁజెప్పియప్పడఁతనొప్పు
 వంబు చేసేభీషణుడుతలవరులుం దానును నిజగృహంబునకరిగెనటవీర బాహుం
 దును నిజార్ధేశ్వరునాజ్ఞోల్లంఘనంబుచేయఁదలంకి రయంబుననత్యంత క్రూర
 శ్రుతుఁడు భయంకరికరచాలపాస్తులును నిజకింకరులంగనుంగొనమీరిఁద
 ట్టుగూడి మందగమనమందగమనంబునంబ రేత నికేతనంబునకుంగొనిచని
 యుచ్చటం గదలకున్నవీర దాసునిచేతికిఁబుచ్చకంటినిచ్చిచంపింపుటనుటయునా
 రునుంబుపూనివంద్రమతిందోడొకసహోయవీర దాసునిముందఁబెట్టి క॥ షీ
 భీషణునితెయునుదమః పతియగునవ్వీర బాహుపంపునుగడునఁ ద్భుతముగఁ
 జెప్పిననడినిగిధృతిదూలికలంగియులి కెదీనాననుడైక॥ మిగుల వెఱంగుఁడిహాహా
 జగమున నెవ్వారింక శక్తులువిధి చేతగడవఁదైవమునెలుపంగఁ । దగునుల్లము
 మోచవగవోదగదిరిచుత్తయుక॥ చ॥ అర్జుని ణంగణంబునంద్యుడొంకురసంగత
 వక్త్రులస్సయా । కరమతులన్నరాయుధులగర్వముసర్వమునుజ్జగించుచుక॥
 శరణము వెండువైరులనుసారకృపామతిఁబోచునేనని మరలఁగగృహణధా
 రంగులకారతపధింపంగ నెట్లుపూనుదుక॥ క॥ ఈహరిణయంగెడపినఁ (స్త్రీ)
 హత్యయుఁగెడపకున్నదజెచ్చెర స్వామిద్రోహంబునుబాటిల్లెడు సూహించిన
 శాశ్వత్యయుచితముచేయక॥ చ॥ అనిబాప్సపూరితనేత్రుండై మొంగువంచి
 యున్నయన్నరేంద్రునకుంజంద్రమతియిట్లునయె॥ క॥ పీవసుధాధిపశేఖర । యీ
 వేమగనిధిమహాగౌమెందునుగలదే భావింపఁదైవమెడలక॥ కావింపంగ
 గుఱు సామి కార్యంబెప్పుడుక॥ క॥ ఊహించిచూడసామిద్రోహమమితభా
 రమునుచూల్లిగరుత్త॥ ద్వాహనునితోడసన్నం । దేహంబునఁబలికెధరణిదేవి
 ప్రియేశ॥ చ॥ అదియును గాక రాకొమరునగ్భకుజంపెమహాదు రాత్తు రాత్రి
 పునిందఁబోందితని రేశ్వర కావుననింకనన్వధిం । పడగుండలంచుచూడఁజూ
 నున్ననునొండుతలంపుమానుడిఁ హృదయములోపలంగరులయేటికినిల్పెద
 ఁట్టిట్లున్నక॥ చ॥ మానవులు దేవతలునువి స్తయములాదవఁ సేచటనచటనుజూ
 గడంపీతలేశ॥ శంకకబాంధకమిగులసశ్వలతఁలిచి తెంపుమీఁదగఁదెంపుమా
 దీయశిరము॥ వా॥ అనియమంద ధైర్యంబునంజంద్రమతిప్రాణేశ్వరుపదంబులకె
 ఁగిముదంబునగృతప్రదక్షిణయై కరకమలంబులు మొగిల్చి దరహాసవికాసం
 బులువదనంబునం బ్రకాశింపనింతరరక్తపంకసంసీక్తంబైచూపట్టుపథ్యశిల్ప
 పరిభాగంబునం బద్మాసనంబునంగూడుఁడిమార్తాండుమండలంబు పైఁజూ
 పిరినిపి॥ తేజానిధిలొకై కపంద్యయోనిరజాప్త నాకుఁగృపతోడజన్మజన్మము
 నయందు సతలసంశీలుండగుహరిశ్చంద్రుడననపతి । బాణనాయకుం గానొనర్చు

గవలయు॥ వ॥ అనియత్కంత తాత్పర్యంబున నాదిత్యుం బ్రాథికంచ ప్రాణవల్ల
 భుజులంబునం శేచికాయందుటయు నవాలుగంటింగనుంగొని మహీవాహర
 దుతదీయదుర్వవివేకంబులకుమనంబున విన్నయంబునబొంది సకలజగదా
 శ్చర్యంబుగానిశ్చలత్వంబునంగదిసి సింధువేలావలయిత వసుంధరాభారభర
 ణసామర్థ్యంబుననొప్పవామేతర భుజాదండంబునబ్రచండ రిపుశిరఃఖండ
 నోగ్రంబగుమండలాగ్రంబుమర్చి చంద్రమతికంతభాగంబునం గదియించియు
 న్నసమయంబున॥ తే॥ భానుబింబసముజ్జ్వలప్రభలుపర్వగదిసిగ్రక్కుననే
 డఁజొచ్చి గాథిపట్టి చేతిఖడ్గంబుపట్టిధాత్రీతలేతుఁ బలికెరోపాతిరేక
 షణ్ముల॥ ఉ॥ చాలుఁబురెన రేశ్వరప్రచండతరంబగునట్టిసాహసం బేలయొన
 చెఁదీవునునీతుణసేయఁగఁబాతకంబుచం । డాలునకై నంగొంతకరణం
 మబ్బుమనంబులోననీ బాలికఁజూచినంగినిసి పాయకచంద్రులంతప్రభునే॥ క॥
 దానవుడవు గాకరయఁగ । మానవుడ వెనీవునిన్నుగువలఁజంపం । గానియ
 మించె నేమీగురువైన వసిష్ఠుండుగదుదు రాత్తుడ వెందుక॥ క॥ బలవద్గర్విత
 వైరులగ శములుదునుమంగళ క్రిగలనీఖడ్గం । బెలతీగఁబోషులసేవి । ట్టులుక
 వధింపంగఁదొడఁగెహయిటుతగునే॥ తే॥ సరవిద్రాక్షాక్షామామోక్షములు
 నాల్గునీకునొసంగఁజాలువణికతచరిత్ర । నీపురంధ్రీశిరోమణి నేట్లుచూడు
 బూనినాడభస్మబద్ధిపోడిమిదియె॥ ఉ॥ పావనమైనతింపందగుభానుకులంబు
 ననుద్భవించిధాత్రీవరవతకనంబుడిగిదీసగఁగ వెడలివాడనానికిక । సేవయ్య
 నచికప్రేతవనసీమవసీంచుటనీకుధర్మమే । భావములోఁదలంచిననపాత్రమ్ము
 నీచుచరిత్రమెంతయుక॥ చ॥ కలసత్కగ్రూరఖగ్గహతిగూల్చివిష్ణుంజెడసో
 ఖ్యమెల్లనిష్ఫలముదలంచిచూడనరపాలకభార్యకువై మహాగ్రతం దొలఁగ
 కదత్తునింగినుకతోవధియించినశూలపాణికిక । వెలయగనీకుఁగల్గినవివేక
 బుద్ధియోలేకయుండెనే॥ ఉ॥ కావుననిట్టియగ్రతరకమకముసాహసవశజై
 యధా । త్రీవరనీతిగాదుభవదీయవివేకవివేషమిట్టిదే । భూమియందుబుల్లంబు
 నుంబుల్లచరిత్రుండవంచుఁబూనిరా । నావనినాథపుంగవసంభాంతరసూరజను
 ల్నుతంపఁగక॥ మత్తకోకిల॥ నాకుమారికలంద్రిలోకజనస్తుతోజ్జ్వలరూపరే ।
 ఖాకలొనిధులైనయంత్యజకన్యలనవ్వరియించినక । నీకుమారునిపాణముల్ప
 టినీసముజ్జ్వలరాజ్యమక । నీకులాంగనతోడిపొందునునీకునిప్పుడకల్లెడిక॥వ॥
 అనిబహువిధంబులంబోధించునగ్గధిసందనుంగనుంగొనియంమాననాధీశ్వరుం
 డుదరహసితానసుండై॥క॥ ఓముషి ఛాయకయానం । సారపయరాశిత్తిరసం
 ప్రాప్తునిగాఁ । జేరివియికాశీపురిగారిపతినన్నుఁబ్రోవఁగరుణదలంచెక॥

చ॥ ఇతి శ్చ బాలేఽబలత్తు యున్మీశ్వరసన్న్యమియింపనేలయీ॥ గతిబహుభంగులం
 మలగన్మనై ననుబూనినల్పినమ్మః॥ యమేమీకెదిరిమాన్వలుకంగదరం
 మేగాదుదుష్కృతనిబిడాంధకారసరసీహహాంధవనాకుశక్యమే॥ క॥ అన
 ఘాత్తమీరుమునుడి॥ వినబుద్ధులెకాకనేడమింతలువివరించినందులొననేవి
 డెడలజడమియుంబలుకవలదుసారెకునన్ను॥ తే॥ పలుమలునుమీకునిచ్చిచె
 డెడలనేల॥ చేతిఖడ్గంబువిడువుకొనికమునీంద్ర॥ యిట్టితేజీనుండజనదుమీకివట
 యున్నాకవిచ్చేయుండెదినాదువిన్నపంబు॥ వ॥ అనుటయునాహరిశ్చంద్రసరేం
 ద్రునిశ్చైవ్యసత్యప్రభావంబునకునత్యాశ్చర్యంబునంబొంది మృషావాదింజేయు
 దుననుతలంపు ముద్రించివిశ్వామిత్రుండుతపోవనంబునకుంజనియె నప్పడంబ
 డుంబునంబ్రమోదంబునంజెలంగినిజాంగనాసమేతభేదరవాతంబుల సమానం
 దులనువిహానంబులెక్కి॥ కిక్కిరిసివిస్తయంబుపొమవం గనుంగొనుచుండనఖం
 డసాహసంబుననమ్మహుండలేశ్వరుండాఖండలకరవజ్రప్రచండంబగుకరవా
 లంబుననారోలుంబేణికంతరాళంబువేయటయునవ్వేటు ప్రసూనదామకం
 బుగతిసభిరామరెబగుచుంబురంధ్రీశిరోవణిగళంబునంగీలుకొనినశిరఃకంపంబు
 చేసిమహీవల్లభుండు॥ కౌశలహంసగమనత్రెవ్వని॥ గళమునిరీక్షించివివిధగర్విత
 క్షిప్తానాతలపతుల మెడలుదునుమం గలకరఖడ్గంబుచూచికుడువిస్త్రుండై॥ తే॥
 శారితప్పెనొగెంటియీతమ్మికంటి॥ శీలమెట్టిదొకాకకౌశికమునీంద్రు॥ జాల
 సేవోచ్చుజాతక్రిదూలిననెనొ॥ పొంగియింకొకమాటువ్రేయంగయలయు
 క్షీలసిపోవంగవచ్చునెనా॥ యిసిపోవకయంచుమిగులనాగ్రహలీలం॥ గొసరక
 యున్నామమ్మనియసమగతింబూనివ్రేయునాసమయమున॥ శా॥ పక్షిం
 ద్రధన్వీద్రుపముఖులబహిఃముఖుల్లాల్వంగా॥ నుత్తాధీశ్వరునెక్కిశైల
 ప్రసాదయుక్తింబుగాభక్తసంగిత్తాదత్తుండుశ్వచాధుండునువణాగ్రావకో
 దండ॥ సాత్తాతారముంబొందెనత్రాపహరిశ్చంద్రతూమాభర్తకు॥ నీ॥
 ఆకాశగంగలవ్యాతంశురైఖతోబల్లవారుణజటాభరముతోడ॥ ఘాలలో
 చనముతోఫణికుండలములతో॥ గాలకూటవిసీలగళముతోడ॥ హరిణదేంభంబు
 తోనజగవధనశ్మతోడమరుశాతత్రిశులములతోడ॥ నజశిరోమాలికాజవర్త
 ములతోడభసితాంగరాగవిభ్రమముతోడ॥ తే॥ సారభోజ్యలపుష్పపక్షంబు
 తోడ॥ దివిజనందోహరణితవాదిత్రశబ్దసహితనారదవల్లకిన్వనముతోడ॥ శివుఁ
 డుగిరిరాజకన్యకాధవుండుపాలిచె॥ వ॥ ఇవ్విధంబునంజంద్రశేఖరుండుప్రత్యక్షు
 బగుటయునవ్వమంధరాధ్యక్షుండత్యంతభక్తితాత్పర్యంబును సంభ్రమంబును
 త్రియంబునుభయంబునువినయంబునువిస్తయంబునునయంబును నులంబుననొ

కర మొగింబికర టిల్ల దేహంబునంబుల కాంకుర సమాహంబుల నీమిశ్రములై
జనియింపనానందబాష్పబిందుబృందంబులునయ నారవిందంబులందొక్క
ప్రాంగదండప్రదామంబాచంచలలేచినలిచిముకుళితకరకపలుండై సీ జయహో
ర్వీతిమనోజలజాతమాతాకండజయరసాతలపిఘావణకరండ జయగజాసు
రగర్వజలదజగత్ప్రాణజయభక్తలోకరత్నాధురీణ జయఫాలలోచనజ్వలనజ్జి
తానంగజయపాణిసలభ్యతోజ్జ్వలకరంగ జయవియదాప్రసాదశశిక
రజయకుండవలదనసమశరీర తే జయరమాధీశభారతీప్రేయపురందర
ర్వాణమకుటవిన్యస్తరత్నశటలశోభావిభాసితపాదపద్మ జయవన
ధౌతశైలసదన అబహువిధములభక్తినివినుతించుచునన్నభూమివిభుజూచి
కృపావనరాశిభక్తజనశోభనదాయివహసురాభరితాత్మ్యుడై ఊభూత
కులగ్రగణ్యనినంబోలునృపాలురులేచుచుండగా నీవదునాల్గులోక్తములనె
తయుమేలునితాంతసూన్యతా లాపవిశేషధైర్యగుణతత్వసాహసవైభవ
యాదీపితమయ్యెనీనడతదీవ్యమునీశ్వరవణానీయమైక అచ్చముగఝాదు
చ్చులు మెచ్చితంజిత్రమునగరుణమికుటమయ్యెన్ నిచ్చలమగ్నదుగుమునీ
కిచ్చెదవలసినవరింబులెయ్యవియెన్ || తే అనుచు మంగరమృనియాదరించి
మృదులకరపంకజంబునమేనుమిరి గౌరవంబొప్పుదావలికంటచూపుపరం
నిగిడించుటయువహీపాలవరుండు వలజ్జావనతవదనండ్లయేమియుంబు
నేర కూరకున్నదదీయమనోభావంబెఱింగియబ్బావకాగాతసెలవించాడు
నవ్వయిట్లునియె చదలముగమేననెల్లభసితలబెసలారనలండివము ము
మొలగట్టిఘాతగణముల్బుజియింపంగఃప్రకేతభూమిలవసీయింపింప
బోలినవాడవునీవునీకునొనలినహితాన్వయాభరణచానవహింప
యెన్ || మ|| ఇదిగాథేయువహేంద్రజాలముధరిత్రీశాసమస్తంబు మృద
న్వీపించెదన్వీనుముయువ్వుత్సాహతాలాపసంపదయెల్లందోయంగ
లముంబంతంబురెట్టింపయి ట్టిదశంగుడంగఃకేసేమి నీవుకొల్పింపబుసాటి
యెన్ || సీ|| ఇదిప్రేతభూమిగాదినకులేశ్వరపావనంబగుయజ్ఞవాక్యంబుగాని
యస్థిప్రోవులునుగావమితసూక్ష్మతవచస్సాభాగ్యబహుసమితమితిగాని ఘన
కపాలములుగావనవద్యసాహసవిమలోపకరణపాత్రములుగాని రిక్తపుర
ముగాదురాజన్యలోకైకనాథహయ్యంగవీనంబుగాని తే|| కడిదికిట్లుగా
వునంగరజయాకపాదుకొల్పినభూరియూములుగాని చికురజాలంబుగా
దుశీతీతనమస్త్రవిమతనరిపాలనవక్షశనితగాని ఓరిననభ్యుత్పలం గానే
అనయన్వీరబాహుండిలలోపలంబుండొడు గాండకృతాత్మంబునాళకహీ

తామ్రేణ్యైర్బింక్షత్రేకా॥క॥ సీసశింబిలిచితలంకక॥ దాసిం గానేలునతడుతరిం
 పం గాంధూసురుండు గాంధూమాంబు॥ వేసపుగలిరాజుగానివిమలచరిత్రా॥ తే॥
 సీకుడైంగంబులోనసం దేహమేల॥ చేరి శ్వాస మొదవవీక్షించునుచు॥ శుద్ధమతి
 దివ్యదృష్టియిచ్చుటయొసర్వ॥ మునుగనుంగొనవెఱంగుండెనును జనిభాంబు॥ వ॥ ఆ
 యదశితహృదయారివిందుండైచంద్రవతియునుం దానునమ్మందాకినీమాళి
 కైవల్యప్రణామంబాచరించినియనిమితోత్తమాంగుండై ఉ శ్రీనగ శేషమీక
 యాజ్ఞానమీదీరుములైనయట్టియు॥ జ్ఞానమహాంధకారములుసర్వముచాక్షుడొ
 లింగమీయెను॥ జ్ఞానదివాకరోదయముచాలంగసొంపువహించెనిభాంబు॥ భోని
 భోనేటితోడనంబూరితరింపంగనేయిండదయ॥ క॥ మీపదపంకజనేవా॥ నై
 పుణమానేసునిజేసినేను సతగుణం॥ శేషట్టిపోవుభూధర॥ చాపజగద్భరితరూ
 పిసరయకలాపా॥ తే॥ సీహృదయంబుననిండువేదక॥ గొఱలసద్భక్తి
 నిల్వంగల్గుటయొందకక॥ వరుములొండెవ్వయునునొల్లవరమునీంద్రానముదయా
 ద్వితనీదుపార్శ్వములయాన॥ వ॥ అనిపంకనప్పడమ్మహాదేవుచామాంగంబునను
 న్నసర్వమంగళచంద్రమతింగనంగొన॥ ఉ॥ ఓపికవాణిపీఠంగలయోపికవాణికిలే
 దువాధి॥ వేలాపరిష్టేష్టతీతితలంబుననీసరిలేదుభామినల్॥ సీపరిభక్తియుక్తి
 స్థియునెమితోద్ధియునీవివేకవా॥ జ్ఞేపప్రణమస్కజుగకులనాధునకైననుతిప
 న్నోపేక్షాక॥ గళముననొప్పెదునీమంగళసూత్రముపెపుగాదెగణుంపంగలె
 ములభయదోషప్రదవములు॥ దొలగించెభవత్ప్రియునకుండోయజగంధీ॥ మ॥
 కాలంబుసమగ్రరాజ్యనిభవశ్రీంజెందివధి॥ ల్లియీధాణిమండలమేలునీదు
 యోధుని॥ తానాడియేతెంచినుం॥ దరిమాయొద్దనెయుండుమంతయొంగృతా
 త్తన॥ జ్ఞానదేవరమైనదగవేడుమిచ్చెదగదునావృశ్యముప్పొంగగక
 నానుటయొంజంద్రమతియగ్గిరింద్రనందనచరణారవిందంబులకుం బ్రణమిల్లి
 యోజిత్యుప్పటభేదముజేయమహీవల్లభుకుమానినబీవుంశేసి నాకుంబ్రా
 హ్మణ్యతలంగంజేయుమిసననమందసంతోషితస్వాంతయై యుమ్మహీపా
 లిచాలకుండీతకుమున్నబదుకుభవత్తనూజాప్రాణంబులిచ్చితింబరమహాక్షం
 బుంబొందుమనుసమయంబున॥ చ॥ పొలుపుగనిదమేలకానినబోలికనల్లనలేచివ
 డైగో॥ మలపదపద్మసంఘటితమంజులనూపురికింకిణీరవం॥ బులుగడుబర్వ
 లేనగవుముద్దులచెక్కులందొంగలింపను॥ జ్వలమతిలోహితాస్మగ్ధునిశాక
 నభుల్గుండుసంభ్రమింబున॥ తే॥ ఇట్లువచ్చిననందను నెలమిదొంగక జంద్రమ
 తిమాచియొనంపజనితబాష్ప॥ కణములహ్నింగనకునగదియొనొత్తి యను
 రేంకొంగిటంజేసిముదాడుచుండె॥ క॥ ఆవేళకెఱిగిండుని నానవహరిండును॥

డగుచునాగ్రహమెల్లం బోవంగవిడిచియితిదై | న్యాయమాముగంజియ్యతోంది
యద్భుతమడరక || క || చిరకాలాజితమగుచుత్పరమతపోధనముగంటివె
కడుదఱిగె || దురహంకృతిసేబలికిన | నిగుపమఘోరప్రతిజ్ఞ నెఱముననక
టా||ఉ|| పాకవిరోధియేమిటికిఁ బ్రశ్న మొనర్చెనవస్తతాపసా | నీకమునూర
కుండనతిస్థిరగర్వముపూనిబేలనె | తోకొనియవ్వసిష్టమునితోడుతస్తోతి
నాగ్రహించితిక | నాకువివేకీహీనతమనంబుననేఁకెంబుట్టెనయ్యెడఁబా
కమలభవునితోడగర్వింపిద్రవితస్పృహఁజేయఁజాలినట్టినాయశేష | మతే
ల్లమందీభవింపంగ | బట్టిజగడమేల పెట్టుకొంటి || వ || అనిపశ్చాత్తాప
బొందుచు నస్తుహీరమణుంగనుంగొని రారమృనియాలింగనాదిసంభావనంబు
లమనంబలరించియట్లనియె క || మిగులబ్రహ్మసమునొందితి | వగజితసున్న
వచస్సమంచితసిద్ధై | ర్యగులప్రాగల్భ్యంబులు | జగదాశక్త్యంబును
త్యంబు || తే || సత్యమైయుప్పభవదీయసత్యమహిమ | దెలియఁగోరఁ
నెదలకకేసు | వితతకపటక్రియావృత్తిసతినిన్ను | బాధనొందికవికడునపదా
ధినైతి | క | తమియింపుమునాయపరా | ధములన్నియుదయదలర్పణదావక
ప్రహంజ్యముగైకొనియేలుమ పూ | జ్యముగాఁకఁ ద్రోవఁదూర్జజలసిరిదోల
కక | వ | అనవినిసవ్వయికరణి | నతియియ్యగనికఁబాడియే | మునికుల
మీరుజగముల్లానియఁడగుఁడువారుమీ | కునునపరాధముల్లల వెకోరికలిగిన
త్రమీకతంబునఁగడుమించెనాయశముపొందుగ నెల్లడనేటితోడుతక
మనవియొకటిమిమింక | నోమునికలతిలకవ తిచియునురాజ్యమన | స్వేనము
గుడఁగఁగొనుమని | యేమియఁబలుకకుండునాకునితియచాల || ఆరి
తిస్వద త్రమైననుబరద త్రమేనముల్లమోపునంతమేర | భూమియ
వంగఁద్రోచినియతఁడునరక గామియుండుబుధులు || శా || సీకి
శ్వసునిజేసత్యప్రసన్నుండవై | యేకశ్చత్రము గాగనితీతితలంబెంచిపా
మగ్రోకప్రాభవలీల నేలుమ జనుఁడొణితలేశుండని | త్రి
వహీదావానలస్ఫూతికవై || ఉ || నావుడులేస్సయ్యెనరనాభి
ట్లచేయుదుక | సీవుమదిష్టభూషతివినిన్ను | బియంబునిత్వే
బుసర్వసునుదేజముపర్వగ నేలుచుండుమీ | నావచనంబమో
నసంశయమింక నేటికిక || తే || ఇంకొడఁబడకుంటివేన్మపవరేణ్య | పూ
నిబొంకితనిపొమ్మబోవకున్న | నరసి నేనెట్లుచెప్పి
సత్యవిస్ఫూతికమెరయ || క || మనుదేవసభామధ్యం | బున
రతపుర | జనునెప్రతిజ్ఞాభంగం | బునకంబెనుదురితవెద్దిబుద్ధిదలం

స|| సత్త్వగుణమృత్యుశీనపదునాల్గుమహాయుగముల్యనుంధరా । స్థలికినధీశుఁ
గొనినుమునంబుననిల్వెదవంచుఁబూనినేఁ | బలికినవాఁడవాప్రతిసప్రాధివహిం
సంగనంతకాలముఁ | జలధిపరీతభూతలముసర్వమునేలుప్రజానురాగివై || క ||
మఃమీఁడఁబాకశాసను | సరిగద్దియనొగిఁజతుడఁశమహామన్వం | తరములుని
మొదలనినేఁ | దిరమారఁగఁబల్కినాఁడఁదిదశులువిసఁగఁ || క || అండాకనుం
నందంబునఁబొందినీవునాకంబునసం । క్రందనుమాటగద్దియ |
శోధరునియానయింక నేమనినఁ || ఆ || అనిననొండుపలుకనాత్మలోశం
మనకులాధివాధుఁడేమియనఁగ । నేమియగునొయనుచునెంతయుఁజిం
చుచున్నయంతశిష్యులొంగొలువ || డ || తోయజగర్భసన్నిభుఁడుదుష్కృ
తుర్వతప్రజాపాణియా | మ్నాయరహస్యవేదియసమానతపోవిభవప్రభావ
మొందువైవర్ణ్యశుచరిత్రుఁడుపాశ్చ్రాఁడరుంధతీసతీ । నాయకుఁడ
స్వస్థిమనీనాధుఁడువేడుకవచ్చెఁజెచ్చెరఁ || గీ || వచ్చిరాజీవభాంధవవంశతి
నెదురేలుచుటయునుజూచిహృదయమలర । మ్రొక్కియిట్లునిపలికెనో
మునివరేణ్య | మిగులఁబుణ్యుడనైతి నేమీకతనమున || చ || పరసముతోడమోపిసు
నిభంబుగలోహముఁ బడనంబుగాఁ । బరువడిఁజేసినట్లునిర ప్పాయతపోమ
హానానుభావబం । ధురుఁడవుగాధినందనునితోడుతనన్నొటయించినత్యను |
శరకీర్తిమంతునిగఁజేసీతిరెంతయుసత్యపారతి || క || భూతలనాథుల
నాతతమగుకీర్తిఁ సేఁగ్యతాధుఁడనైతి || మితలఁపానతియిండికఁ |
అఁగునడతునుచితమెయ్యదియనినఁ || డ || శ్రీకరసత్యవైభవవశీకృతచం
త్రాక్షరంబుయి | ట్పకులకీర్తిఁ సీకతనవన్నియమించెధరిత్రిమిదఁనుశ్లోకుఁ
చుచున్నానుసత్యధైర్యవివేకదానరే । భూతలితప్రతాపములుగల్గొన
స్వరియిండునెచ్చట || క || అనఘాత్తనాపురోహితుఁ | డనియెంతయునాద
రంచురుదుగనాచే । సినప్రతిపదప్రకుండఁగ | ననుగెలిపించితివిత్రిభువనంబు
లొంగు || ట్టి || శకమనిపుంగవుఁ | డేకరణివైలఁగుమనియేనేపారం గా |
వాకరణి మెలఁగందగు | నాకాధిపసద్యశయిదియనాదుతలంపు || క || నాపు
సుగురువాక్యంబు | ద్రోవకగాధేయునాజ్ఞతోరపుభక్తి || గావింపననుమ
తించెమహీవల్లభుఁడంతోజఁ రేంద్రుఁడుకడఁక || సీ || మదనారిపసువునమ
శికుభములవియన్నదివారిదెప్పించినరవరేణ్య | జానొందమంగళస్నానంబు
వేయించివరవస్త్రబహువిధాభరణగంధ । మాల్యాదివస్తుపామగ్రిచేనెంత
మౌనముఁగఁగవంక్షుతులొనర్చి । చంద్రకాంతశిలావిశాలనితడిఁ కోపరి
కాశమునఁజాలఁబభుతమీ || తే || మేరుశిఖరంబుతోడుతమేలమాడు | బాద

సేంహాసనంబునఁబరఁగనునది యగ్రజన్తులనుచిత దానాదివిధులఁజేర్చి త్రులఁగావించిప్రియమువెలయ" వ॥ ఇందు శేఖరుకృపావిశేషమున నవ్విత్యై భ రామండలంబునను స్తంబును మోదంబుననేనును సమగ్రవైభవంబునఁబట్టంబుగట్టెరాసమయంబునం గమలాసరాదిగీర్వాణులు వసిష్ఠవిశ్వామిత్రాది సంయరుజవంబులునచేకప్రకారంబుల నాశీర్వదించిమంత్రాక్షతంబు లిచ్చి యున్నాఁడని దినాదితేయవాదిత్రముల్లోషించెఁగర సేచగుప్పగావిరులవచ్చి ధర్మకామిని గానముల్వలసిల్లెనప్పుఁడ్రీలరాట్టములుచెలంగె నత్యంత సౌఖ్య శైత్యమాంధ్యంబులమలయానిలమువీచెఁగలయదీశల । దమానఁడొప్పొక్క దక్షిణార్చులచేతనినచంద్రదీధితులేపుచూపె॥ తే॥ భుజగవంశాధిరాధిగజరాహాకూర్మకలపర్వతంబులుకుతలభార । మెడలవిశ్రాంతివహించునలమిదొలక । సకలజీవులుపొదలరిసమృద్ధిముల॥ వ॥ తదనంతరము తే॥ ఖగండాహాశ్వంద్రుఁడూచి । యీవుసాకేతపురమునకేగుచునుచు రించిపురందరాద్యమరవరులు । గొలువవేంచేసెఁగైలాసకుర్చుమునకుఁ । అంతటఁదద్యత్తాంతం । బంతయునారదునివలననమరఁగవినయ॥ త్వరతమోదభరితస్వాంతుండైసత్యకీర్తిసంభ్రమముప్పకొ॥ త్తాకాంతమాళిరత్నము । రాకపురింజాటఁబంచెయమునఁదద్వా॥ రాకణకసంజాతమ । పకొతుకములఁజెలంగిరాపారసతుల్॥ వ॥ బహుప్రకారంబులవత్సంతంబు గాఁబులఁబలఁకరించిరాసమయంబున నపరిమితకాహము రథపదాతి మేతుండైమంగళతూర్వరవంబులుచెలంగ నుప్పొంగినమగ్రవైభవంబున పున్నమనాటిరేయిపరిపూర్ణానుధాకరురాకఁగాంచినంపన్నతమ కీర్ణవర్షఁగనంబుధిరాజుదానెను॥ స్థాస్థవిధంబునన్నుఁజిర తగ్గరియైత్రున్నతభక్తియుక్తిచెలువొదనెనుగ్గొయెంచిరుంబునకొ ఎదురుకొనిసంభ్రమంబుననినకులేతునంఘ్రిపంకజములకు సాహంకర్యము లుండములుజిరసుపైఁగీలుకొలిపె॥ పల్కెఁగిల్లవివచుసంబాషణచున్నాఁడని డ్రుచుశోరమావిభవసత్యవచోమణిహరియోహరి శ్వంద్రునరేంద్రవశిష్ఠవైభవ యమిత్రజయప్రతాపం । స్తుద్రపురందరాదివిభుద్రజరఁజిహ్వట్టభద్రభాగీంద్రునకైశకృమగు నేనుతియింపభవత్ప్రభావముల్॥ మ॥ అఁఘుండైవశిష్ఠతోనొఱసిలోకాశ్చర్యధుర్యులుగాఁ । దనఁచుక్షీణతపోవివేషగరిమన్వహించిబ్రహ్మసింహాక్ష । విచితింబొందినవేదమూర్తిఁ బ్రజపద్విభాగ్యతుండగ్రాధిపృథ్వుఁడొత్తేవేఱఁగందఃస్పృతివినిత్యంబైసత్యబిలక॥ తే॥ మహామహానాథుఁడూచుసామంజసామంజీ॥ వెలుగునకొనిపూపజావితతిఁజూప । వేదవిద్యయుఁ

గద్యః* ఇదిశ్రీమదాపస్తంబసూత్రపవిత్రకౌండిన్యమునిచక్రవర్తి
 త్రసకలసుకవిజానకమిత్రదేవనామాత్యకుమారవినయ
 వేకవిద్యాఅంకారశంకరనామధేయప్రణీతంబైన హ
 రిశ్చంద్రోపాఖ్యానంబను మహాప్రబంధంబు
 నందుసర్వంబునుబంచమాశ్వాసము
 సంపూర్ణము॥

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము - ముగిసెను.

